Zöldliget Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű Baptista Általános Iskola és Gimnázium

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Készült 2020. május hónapban, a 2019-es pedagógiai program átdolgozásával.

Fenntartói jóváhagyás dátuma	2020. augusztus 27.
Az elfogadás dátuma	2020. június 16.
Hatálybalépés időpontja	2020. szeptember 1.
A program időbeli hatálya, érvényessége	újabb módosításig

LEGITIMIZÁCIÓS ZÁRADÉKOK

A Zöldliget Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű Baptista Általános Iskola és Gimnázium Nevelőtestülete képviseletében és felhatalmazása alapján aláírásommal tanúsítom, hogy a Pedagógiai program elkészítéséhez és elfogadásához előírt egyetértési jogát gyakorolta. A nevelőtestület 2020. június 16-án megtartott értekezletén a Pedagógiai program módosítását megtárgyalta, a szakmai munkaközösségek – szakterületüket érintő – véleményének kikérése után az abban foglaltakkal egyetértett, azt elfogadta.

Velence, 2020. június 16.

Czuppon István
a nevelőtestület nevében

A Zöldliget Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű Baptista Általános Iskola és Gimnázium alsós munkaközössége képviseletében és felhatalmazása alapján aláírásommal tanúsítom, hogy az alsós munkaközösség a Pedagógiai program módosításával kapcsolatban – elsősorban az alsó tagozatot érintő kérdésekben – véleményezési jogát gyakorolta.

Velence, 2020. június 10.

Bálintné Nagy-Kaszap Ditta
munkaközösség vezető

A Zöldliget Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű Baptista Általános Iskola és Gimnázium felsős munkaközössége képviseletében és felhatalmazása alapján aláírásommal tanúsítom, hogy a felsős munkaközösség a Pedagógiai program módosításával kapcsolatban – elsősorban a felső tagozatot érintő kérdésekben – véleményezési jogát gyakorolta.

Velence, 2020. június 11.

Szigetközi Tímea
munkaközösség vezető

A Zöldliget Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű Baptista Általános Iskola és Gimnázium angol nyelvi munkaközössége képviseletében és felhatalmazása alapján aláírásommal tanúsítom, hogy az angol nyelvi munkaközösség a Pedagógiai program módosításával kapcsolatban – elsősorban az angol nyelvoktatást érintő kérdésekben – véleményezési jogát gyakorolta.

Velence, 2020. június 12.

Stillné Szabó Zoé
munkaközösség vezető

A Zöldliget Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű Baptista Általános Iskola és Gimnázium anyanyelvi munkaközössége képviseletében és felhatalmazása alapján aláírásommal tanúsítom, hogy az anyanyelvi munkaközösség a Pedagógiai program módosításával kapcsolatban – elsősorban az angol nyelvoktatást érintő kérdésekben – véleményezési jogát gyakorolta.

Velence, 2020. június 9.

Lakatos Samantha
munkaközösség vezető

A fenntartó képviseletében a Zöldliget Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű Baptista Általános Iskola és Gimnázium Pedagógiai programját az Nkt. 32. § (1) bekezdés. i) pontja alapján jóváhagyom

Budapest, 2020. 08. 27.

dr. Szabó Csaba
oktatási főigazgató

Tartalom

Preambulum 9
1. Bevezető 10
1.1. Küldetésnyilatkozat 10
1.2. Az intézmény bemutatása 10
1. 2.1.Velencei Általános Iskola – a kezdetek 10
1.2.2. Vörösmarty Mihály Általános Iskola Kápolnásnyék 11
1.2.3. Velencei Általános Iskola –az új kezdet 11
1.2.4. Zöldliget Általános Iskola 11
1.2.5. Zöldliget Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola 11
1.2.6. Zöldliget Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű Baptista Általános Iskola 12
1.2.7. Zöldliget Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű Baptista Általános Iskola és Gimnázium 13
1.4. Az iskola alaptevékenységei 13
1.5. Az intézmény tárgyi és személyi feltételei: 13
1.5.1. Tárgyi feltételek: 13
1.5.2. Személyi feltételek: 14
1.6. Jövőképünk 15
2. Pedagógiai alapelveink 15
3. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei eljárásai *(R. 7§. (1) aa)* 18
3.1. Nevelési céljaink megvalósítását segítő személyiségfejlesztésre irányuló eljárások, nevelési módszerek. 18
4. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok *(R. 7.§ (1) ab)* 19
4.1. A személyiségfejlesztés és a közösségfejlesztés feladatainak megvalósítását szolgáló tevékenységi rendszer és szervezeti formák 20
4.1.1. A tanítási óra 20
4.1.2. A személyiségfejlesztési célok megvalósítását segítői tanítási órán kívüli tevékenységek 21
5. A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok *(R. 7.§ (1) ac)* 23
6. Közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok *(R. 7.§ (1) ad)* 24
7. A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai *(R. 7.§ (1) ae)* 25
8. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje *(R. 7.§ (1) af)* 26

8.1. Sajátos nevelési igényű tanulók 27
8.2. A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek fogalma 28
8.2.1. A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulót segítő intézkedések: 28
8.3. Egyéb segítő intézkedések 28
8.4. Az első osztályos tanulók diagnosztikája 28
8.5 A kiemelten tehetséges tanulók 29
8.6. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanulók 29
9. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje (*R. 7.§ (1) ag)* 29
9.1. Az iskolai diákönkormányzat 29
9.2. A diákközgyűlés 31
10. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái (*R. 7.§ (1) ah)* 31
11. Tanulmányok alatti vizsgák szabályai (*R. 7.§ (1) ai)* 33
11.1 Általános alapelvek 33
11.2. Osztályozóvizsga, különbözeti vizsga 34
11.3. Pótló vizsga 34
11.4. Javító vizsga 35
11.5. Vizsgaszervezési követelmények 35
11.6. A tanulmányok alatti vizsga követelményei, részei, az értékelés szabályai (R. 65. § (5) bek) 37
12. A felvétel és az átvétel helyi szabályai (*R. 7.§ (1) aj)* 37
12.1. Az általános iskolára vonatkozó felvételre, átvételre vonatkozó helyi szabályok 37
12.2. Felvétel a gimnáziumi osztályokba 37
12.2.1. A szóbeli vizsga követelményei 38
12.2.2. Az azonos összesített eredmény (R. 40. § (3) bek.) 38
12.3. Átvétel az általános iskola normál tantervű osztályaiba 38
12.4. Átvétel az általános iskola és a gimnázium két tanítási nyelvű osztályaiba 38
12.5. A két tanítási nyelvű osztályokból való kikerülés szabályai 38
12.6. A szóbeli felvételi vizsgára vonatkozó helyi szabályok: 39
12.7. Saját tanulók bekerülése a gimnáziumi képzésbe (R. 32. § (4) bek. g) 39
13. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv (*R. 7.§ (1) ak)* 39
13.1. Az elsősegély 39
13.2. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek témakörei, tananyaga 40

13.2.1. Utcai balesetek 40
13.2.2. Mozgásszervek sérülései 40
13.2.3. Légutak 41
15.2.4. Mérgezések 41
13.2.5. Vérzések 41
13.2.6. Vegyszer okozta sérülések 42
14. A választott kerettantervek megnevezése (*R. 7.§ (1) ba)* 43
15. Az egyes évfolyamokon tanított tantárgyak, kötelező és választható tanórai foglalkozások, ezek óraszámai, az előírt tananyag és követelmények (R. 7.§ (1) bb) 46
15.1. Óratervek 46
15.1.1. Normál tantervű osztályok óraterve 1-4. évfolyamon 46
15.1.2. Két tanítási nyelvű osztályok óraterve 1-4. évfolyamon 46
15.1.3. Normál tantervű osztályok óraterve 5-8. évfolyamon 47
15.1.4. Két tanítási nyelvű osztályok óraterve 5-8. évfolyamon 47
15.1.5. Két tanítási nyelvű osztályok óraterve 9-12. évfolyamon 49
15.2. Tantárgyak, óratervek és időkeretek 50
15.2.1. A nem kötelező, választható tantárgyak, foglalkozások 1-8. évfolyamokon (R. 7.§ (1) bf) 50
15.2.2. A nem kötelező, választható tantárgyak, foglalkozások 9-12. évfolyamokon (R. 7.§ (1) bf) 51
15.2.3. A választható tantárgyak esetében a pedagógusválasztás szabályai (R. 7.§ (1) bf) 51
16. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei (R.7.§ (1) bc) 53
17. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok megvalósításának szabályai (R.7.§ (1) bc) 54
17.1. Az alsó tagozat 54
17.2. Felső tagozat 56
17.3. Napközi, tanulószoba 59
17.4. Középiskolai nevelés-oktatás 60
17.5. A két tanítási nyelvű oktatás célja és feladata 61
18. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja (R. 7.§ (1) be) 62
19. A választható érettségi vizsgatárgyak megnevezése, amelyekből a középiskola tanulóinak közép- vagy emelt szintű érettségi vizsgára való felkészítését az iskola kötelezően vállalja, továbbá annak meghatározása, hogy a tanulók milyen helyi tantervi követelmények teljesítése mellett melyik választható érettségi vizsgatárgyból tehetnek érettségi vizsgát (R. 7.§ (1) bg) 62
19.1. Érettségi vizsgatárgyak 63
19.1.1. A középszintű érettségi vizsga témakörei (R. 7.§ (1) bh) 63

20. A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módjai, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái, valamint a magatartás és szorgalom minősítésének elvei (R. 7.§ (1) bi) 63
20.1. A tanulók tanulmányi munkájának ellenőrzése és értékelése 63
21. A csoportbontás és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei (R. 7.§ (1) bi) 66
22. A nemzetiségek kultúrájának megismerése (R. 7.§ (1) bk) 67
23. egészségnevelési és környezeti nevelési elvek, programoka, tevékenységek (R. 7.§ (1) bm) 67
23.1. Iskolai egészségnevelési program, a tanulók testi és lelki egészségének megőrzése, egészség-fejlesztési feladatok 67
23.2. Iskolai környezeti nevelési program 69
24. A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések (R. 7.§ (1) bn) 70
25. A tanulók jutalmazásával összefüggő, a tanulók magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéshez kapcsolódó elvek (R. 7.§ (1) bo) 71
26. Az iskolában alkalmazott sajátos pedagógiai módszerek - témanapok, témahetek, projektoktatás (R. 7. § (4) bek.) 74
27. Az iskolai írásbeli, szóbeli, gyakorlati beszámoltatások, az ismeretek számonkérésének rendje R. 7. § (5) bek. a) pont 75
28. Az otthoni, napközis, tanulószobai felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai (R. 7. § (5) bek. b) 76
29. A magasabb évfolyamra lépés feltételei (R. 7. § (5) bek. c) 77
30. A sajátos nevelési igényű tanulók fogyatékosság típusához és fokához igazodó fejlesztő program 78
Törvényi hivatkozások: 78
30.1. A sajátos nevelési igényű gyermekek fogalma 78
30.1.1. A sajátos nevelési igényű tanulót segítő intézkedések: 79
30.2. A Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve 80
30.2.1. Általános elvek 80
30.2.3. Az Irányelv célja 81
30.2.3. A sajátos nevelési igényű tanulók habilitációs, rehabilitációs célú ellátása 81
30.2.4. A habilitációs, rehabilitációs ellátás közös elvei 82
30.2.5. A habilitációs, rehabilitációs tevékenység közös céljai és feladatai 82
30.2.6. A habilitációs, rehabilitációs tevékenységet meghatározó tényezők 82
30.2.7. A szükséges pedagógiai feltételek biztosítása a sajátos nevelési igényű tanulók számára 82
30.2.8. A többségi intézményekben megvalósuló (integrált) nevelés, oktatás 83
30.3. A mozgásszervi fogyatékos (mozgáskorlátozott) tanulók iskolai fejlesztésének elvei 84
30.3.1. A mozgásszervi fogyatékos (mozgáskorlátozott) tanuló 84

30.3.2. A mozgáskorlátozott tanulók iskolai fejlesztése 85
30.4. A beszédfogyatékos tanulók iskolai fejlesztésének elvei 95
30.4.1. A beszédfogyatékos tanuló 95
30.4.2. A beszédfogyatékos tanulók iskolai fejlesztése 96
A beszédfogyatékos, beszéd- és nyelvi fejlődésben akadályozott tanulók iskolai 96
30.4.3. A többségi iskolában történő együttnevelés 97
30.4.4. A NAT alkalmazása 97
30.4.5. Az egyes műveltségi területekre vonatkozó fejlesztési területek 101
30.4.6. Egészségügyi és pedagógiai célú habilitáció és rehabilitáció 101
30.5. Pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók iskolai fejlesztésének elvei 104
30.5.1. A pszichés fejlődési zavarral küzdő tanuló 104
30.5.2. Pszichés fejlődési – súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási – zavarral küzdő tanulók iskolai fejlesztése 104
30.5.3. A fejlesztés kiemelt céljai, feladatai specifikus tanulási zavarok esetén 105
30.6. Az iskolai fejlesztés pedagógiai szakaszai 109
30.7. A NAT alkalmazása 109
30.8. Egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitáció 110
31. A pedagógiai program érvényességével, módosításával, nyilvánosságával kapcsolatos egyéb intézkedések (R. 82. § (3) bek) 111
31.1. A pedagógiai program érvényessége 111
31.2. A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata 111
31.3. A pedagógiai program módosítása 111
31.4. A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala 111

Preambulum

"…a ti hitetek mellé ragasszatok jó cselekedetet, a jó cselekedet mellé tudományt, tudomány mellé pedig mértékletességet, a mértékletesség mellé pedig tűrést, a tűrés mellé pedig kegyességet, a kegyesség mellé pedig atyafiakhoz való hajlandóságot, az atyafiakhoz való hajlandóság mellé pedig szeretetet."

(Péter második levele, 1: 5-7)

A Baptista Szeretetszolgálat Egyházi Jogi Személy elhívása az oktatásban:

Az ősi bibliai igazság – *„A bölcs tanítás az élet forrása." (Pb.13:14.)* – ma is érvényes. A baptista iskola célja, hogy tanulói a lehető legjobb alapokat kapják egy boldog, kiteljesedett, sikeres jövőhöz.

A baptista iskola keresztény értékekre és gondolkodásra épül, így a Teremtő és a teremtmény tisztelete, a gyermekszeretet alapozza meg a színvonalas nevelési-oktatási munkát, és a tanulók személyiségének optimális fejlesztését.

Az Európában 450 éves, Magyarországon több mint 160 éves Baptista Egyházra a kezdetektől jellemző, hogy a társadalom felé nyitott, bibliai értékeket közvetítő, családközpontú közösség. Felnőtt-keresztséget gyakorló, több generációs gyülekezetekből álló protestáns felekezet, amely az egyén döntésére, szabad akaratának tiszteletben tartására épít. A Magyarországi Baptista Egyház több mint száz éve működtet egyházi oktatási intézményt és a rendszerváltás óta tart fenn általános iskolát, óvodát és alapfokú művészeti iskolát.

Keresztyén szellemű nevelésünk feladata, hogy a személyiség sokoldalú, harmonikus fejlesztése által gyermekeink önálló, felelősségteljes cselekvésre, őszinteségre, szabadságra törekvő, saját magukra a mértékletesség, másokra a türelem keresztyéni erényeit alkalmazó, helyes erkölcsi érzékkel rendelkező, problémamegoldó személyiséggé váljanak.
Hisszük, hogy a szeretet a leghatékonyabb pedagógiai módszer, és ezzel támogatjuk, hogy a gyermekek e segítséggel találjanak rá az útra, az evangéliumi hitre, mely az Úr Jézuson keresztül Istenhez vezet.

A baptista iskola: Több, mint iskola. Magyarország egyik legnagyobb segélyszervezete, a Baptista Szeretetszolgálat megalakulása óta arra törekszik, hogy minden erejével és lehetősége szerint segítsen a szükségben lévőknek. A Baptista Szeretetszolgálat – alaptevékenységébe jól illeszkedően – iskoláiban sokat tesz a hátrányos helyzetű, sajátos nevelésű igényű, és a roma tanulók felzárkóztatásáért, és a tehetséges diákok kibontakoztatásáért. Küldetése, hogy az általa fenntartott intézmény több legyen, mint iskola: az a hely, ahol a tanuló teljes körű támogatást kap személyisége és képességei kibontakoztatásához.

I. Pedagógiai program

1. Bevezető

1.1. Küldetésnyilatkozat

Küldetésünk a ránk bízott gyermek fejlődésének minél teljesebb körű elősegítése.
A keresztyén elménk kell a legjobb elménk lennie, amelyet Krisztus értelme világosít meg, és amely integrálja Isten alapelveit az akadémikus ismerettel.

Küldetésünk személyes életpéldánkkal mintát adni.
Törekvésünk, hogy a baptista iskola olyan irányító testülettel, igazgatókkal, pedagógusi karral és munkatársi gárdával rendelkezzen, akik a Biblia alapelveinek megfelelő nézőpontot alkalmaznak a tanítás és az intézmény vezetése során.
Küldetésünk a gyermekek képességeinek kibontakoztatása
Minden tanulási tapasztalat célja, hogy hozzásegítse a gyermekeket Istentől kapott képességeik teljes kibontakoztatásához.
A tanítás a következőkre összpontosít:

• A gyermek számára megfelelő tevékenységek és szolgáltatások biztosítása

• A gyermek ráébresztése a társadalommal való kapcsolatára és az iránta való felelősségére

• Minden tantervbe, nevelési programba tartozó és ahhoz kapcsolódó iskolai tevékenység segítse a gyermekek intellektuális, lelki, társadalmi, érzelmi és fizikai fejlődését.

• Felkészítés a szolgálatra
Küldetésünk működés szempontjából hitelesnek lenni.
Törekvésünk, hogy az iskola mindennapos működési gyakorlata az integritás (feddhetetlenség, tisztesség, becsület), hatékonyság és számonkérhetőség következetes mintaképe legyen.
A bibliai értékeket következetes alkalmazása, ahogy az oktatási intézmény:

- Példamutató igényességet mutat az intézmény működési szabályzatának fejlesztésében és a számonkérhetőség terén az igazgatótanács működésében.
- Az emberi erőforrásokat etikusan és igazságosan kezeli.
- Az pénzügyeket feddhetetlenül és nyíltan kezeli, ill. ellenőrzi.
- A kormánnyal és a hatóságokkal egyenes és krisztusi kapcsolatot tart fenn.
- Etikus, világos és nyílt fejlesztési és stratégiákat dolgoz ki.
- Igazságos és következetes irányítási rendszert alkalmaz.
- A szülői kapcsolatok terén őszinteséget, nyíltságot és igazságosságot képvisel.

1.2. Az intézmény bemutatása

1. 2.1.Velencei Általános Iskola – a kezdetek

A rendszerváltás előtt Velence Nagyközséghez tartoztak Kápolnásnyék, Sukoró, Pettend és Nadap községek is. 1979-ben a közös tanács egy korszerű, 24 tantermes, osztható tornatermes, tanuszodával felszerelt általános iskolát építtetett a közoktatási feladatok ellátására. A tanulók az 1-2. osztályt a településükön a régi, két tantermes kisiskolákban végezték el, majd a felsőbb évfolyamokat a központi „nagy" iskolában. Ez a rendszer kiválóan alkalmazkodott a helyi viszonyokhoz, a szülők elvárásaihoz és a gyermekek életkori

sajátosságaihoz, és akkor egy olyan_modellt valósított meg az oktatásban, melynek elérése napjainkban többféle szempontból kívánatos lenne.

A különböző fejlesztéseknek köszönhetően ez a központi iskola a nyolcvanas évek végére a mostani mércével tekintve is egy igen jól felszerelt intézménynek számított a szaktantermekkel, könyvtárral, informatika teremmel, kiépített zárt láncú videó rendszerrel, a technika tantárgy oktatásához műhellyel, varrógépekkel és tankonyhával. A pénzeszközök koncentrációja lehetővé tette, hogy az eszközfejlesztés a leghatékonyabban szolgálja az oktatás céljait.

1.2.2. Vörösmarty Mihály Általános Iskola Kápolnásnyék

A rendszerváltás után a települések „szétváltak", önállóak lettek, és mivel az iskola helyrajzilag Kápolnásnyék területén áll, törvényesen Kápolnásnyék tulajdonába került. Ekkor megállapodás született Velence és Kápolnásnyék között az iskola közös fenntartásról.

1.2.3. Velencei Általános Iskola –az új kezdet

A két képviselőtestület (Velence és Kápolnásnyék) oktatáspolitikai céljai nem voltak azonosak, így az eltérő érdekek miatt nem voltak képesek közösen fenntartani és működtetni az iskolát. Ezért Velence Nagyközség Önkormányzata 1993-ban önálló iskolát alapított, melynek az első tanévben 3 évfolyama és 5 osztálya volt. A tanítás három helyszínen, kettő két tantermes kisiskolában és egy szükségtanteremben kezdődött el a szó legszorosabb értelmében egy szál krétával és a tanárok áldozatos munkájával. Az oktatáshoz szükséges felszerelések, eszközök és szemléltető eszközök a kápolnásnyéki iskola tulajdonában maradtak, a velencei iskolának és az Önkormányzatnak a semmiből kellett az oktatás feltételeit megteremtenie.

1.2.4. Zöldliget Általános Iskola

Közben az egyik kisiskola épületét visszakapta a református egyház, ezért azt ki kellett váltani egy másikkal. Az új iskolaépület tervezésekor és a kivitelezési munkák megkezdésekor még nem történt meg az elválás a kápolnásnyéki iskolától, ezért ez az épület csak alsó tagozatra, négy osztály számára épült.

A folyamatosan növekedő gyermeklétszám miatt az Önkormányzatnak gondoskodnia kellett valami megoldásról, ezért egy közalapítványtól bérbe vette a volt KISZ-iskolát. Ez az épület azonban nem volt alkalmas a tanulók együttes elhelyezésére, ezért az iskola két, egymástól 5 kilométeres távolságban lévő épületben működött 17 osztállyal, kb. 360 tanulóval. Az egyik iskolarészben 1-6. osztályig, a másikban 1-8. osztályig jártak a gyerekek. (A 7-8. osztályosokat már egy épületben voltak.) Mivel ez az épület a 70-es évek elején, társadalmi munkában épült, rendkívül korszerűtlen volt a gépészete és a szigetelése. Az Önkormányzat az első években milliókat költött a fűtés korszerűsítésére, az állagmegóvásra, és egyáltalán arra, hogy használható legyen iskolai oktatás céljára. Ez rendkívüli áldozatokat kívánt minden szereplő részéről.

A két iskolarész adta az iskola ma is használatos előnevét: az új, zöld színű épületét a gyerekek „Zöld" iskolának nevezték el, a volt KISZ-táborból átalakított iskolarész pedig a szép, árnyas fákkal gazdag területéről kapta a „Liget" nevet. Így alakult ki a Zöldliget név.

1.2.5. Zöldliget Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola

Az eddigiekből is kitűnik, hogy az Önkormányzat mindent megtett azért, hogy az iskolát működtesse, de olyan hátrányokat és hiányokat kell leküzdenünk, melyeket részben önhibánkon kívül szereztünk. A két épületben folytatott oktató-nevelő több szempontból kedvezőtlen volt. (A kollégák ingáztak a két épület között, sokszor 10 percük volt az átérésre, költségeinket pedig növelte, hogy bizonyos eszközöket duplán kellett beszerezni.)

Az Önkormányzat elkészített egy fejlesztési tervet, melyben célul tűzte ki, hogy olyan megoldást keres az iskola felújítására, ami minden tekintetben megfelel a mai kor és a jövő elvárásainak is. Ennek érdekében megvásárolta a közalapítványtól a bérelt ingatlant, így lehetőség nyílott az épület átalakítására, szaktantermek kialakítására, további tantermek építésére és legalább a felső tagozat egy épületben való oktatására. A fejlesztés egyik elvárt célja volt a rendelkezésre álló források gazdaságosabb felhasználása.

A kitűzött célok elérése érdekében a fenntartó több pályázatot nyújtott be, végül 2009-ben az Európai Unió támogatásával megvalósuló ROP-os (Regionális Operációs Program) pályázaton közel fél milliárd forint vissza nem térítendő támogatást nyert el az iskola felújítására, bővítésére és korszerűsítésére. A munkálatok költségek majdnem elérték az 1 milliárd forintot, a pályázati támogatás és a tényleges bekerülési költség közötti különbséget az önkormányzat saját forrásból biztosított. 2008 karácsonyán költöztünk átmeneti „szállásra", és egy évig még az addiginál is nehezebb körülmények között dolgoztunk.

2009. december 16-án egy gyönyörűen felújított és kibővített épületbe költözhettünk vissza, melynek fűtése megújuló, geotermikus energia felhasználásával történik, és minden tantermet interaktív táblával szereltek fel.

A pályázat része volt a belső megújulás és innováció is, melynek keretében kidolgoztuk és a 2009/2010-es tanévtől első osztálytól felmenő rendszerben bevezettük az angol két tanítási nyelvű programot.

Ehhez a fenntartón kívül a velencei alapítású Baptista Szeretetszolgálat nyújtott segítséget az anyanyelvi tanárok tekintetében – Észak-Karolinából hoztak önkéntes fiatalokat, akik nagy igyekezettel és odaadással végezték – és végzik azóta is - a munkájukat.

Intézményünknek az évek folyamán sikerült olyan arculatot kialakítania, amely a két tanítási nyelvű program bevezetése előtt is vonzóvá tett bennünket más településen élők számára, de az igazi elismertséget és népszerűséget a magas szakmai színvonalon végzett nyelvoktatás, sokszínű programok, valamint a szülőkkel ápolt különleges kapcsolat minősége jellemez. A velencei-tó környékének összes településéről, de távolabbról is (Székesfehérvár, Érd, Tordas, Baracska, Vál, Gyúró, Pázmánd, Vereb, Martonvásár) járnak hozzánk tanulók, és nemcsak a nyelvi programba, hanem a normál tantervű osztályokba jelentkezők száma is évről-évre nő.

Szakmai tudásunk és elkötelezettségünk igazi mércéje az, hogy nem csak a tehetségek gondozásával foglalkozunk, de nem fordulunk el a tanulási nehézségekkel küzdő gyerekektől sem, hanem a szó legnemesebb értelmében kihívásként értékeljük fejlesztésüket. A kezdetektől felvállaljuk sajátos nevelési igényű és testi, érzékszervi fogyatékkal élő tanulók nevelését-oktatását is, mely feladatok ellátásához gyógypedagógust alkalmazunk.

1.2.6. Zöldliget Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű Baptista Általános Iskola

A 2011-ben megalkotott új köznevelési törvény alapvető változást hozott az iskolák fenntartásában, így nekünk is el kellett válnunk Velence Város kormányzatától, mint fenntartótól. Azonban a Baptista Szeretetszolgálat felajánlotta, hogy értékeinket és hagyományainkat tiszteletben tartva fenntartásra és működtetésre átveszi az iskolát. Élvezve az Önkormányzat és a szülők támogatását 2012. szeptember 1-jétől egyházi fenntartású intézményként működünk. Ez a változás új színeket hozott az életünkbe – az intézményébe és a személyes sorsokba is. A hangsúly továbbra is a magas szakmai követelményeken van, de lehetőségünk nyílik eddig nem teljesen kiaknázott értékeink hasznosítására, bekapcsolódva a Szeretetszolgálat karitatív munkájába. Új kapcsolatokat építünk, új embereket ismerünk meg,

és egy másik nézőpontból is meg kell fogalmaznunk magunkat. Változunk, és megpróbálunk minden új kihívásra reagálni. nem adjuk fel az álmainkat, nekünk csak előre van utunk, hátrafelé nem vagyunk hajlandóak lépni.

1.2.7. Zöldliget Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű Baptista Általános Iskola és Gimnázium

A két tanítási nyelvű oktatásban elért szakmai sikerek, a felhalmozott szakmai tapasztalat, a szülők és a fenntartó felől érkező kérésnek eleget téve határoztunk úgy, hogy szeretnénk a nyolcadik évfolyam után is megtartani és érettségiig végigkísérni a már iskolánkban tanuló legkiválóbb gyermeket, továbbá lehetőséget biztosítani a tó környékén élő tehetséges tanulóknak, hogy bekapcsolódhassanak a két tanítási nyelvű gimnáziumi képzésbe. A képzést 2018. szeptemberénem indítottuk el, és a tanulók egyre több iskolából adják be hozzánk jelentkezésüket.

I G A Z G A T Ó		
Általános helyettes	Szakmai helyettes	Vallási helyettes
Tanügyigazgatás	Nyelvi és gimnáziumi képzés	Vallási élet, alsó tagozat
Felsős munkaközösség	Nyelvi munkaközösségek	Alsós munkaközösség
Az iskola életével kapcsolatos operatív feladatok		
GAZDASÁGI VEZETŐ		
I S K O L A T I T K Á R		
T E C N I K A I D O L G O Z Ó K		

1.4. Az iskola alaptevékenységei

Az iskola fenntartója: Baptista Szeretetszolgálat Egyházi Jogi Személy
Az iskola székhelye: 2481 Velence, Kis u. 1.
Az iskola telephelye: 2481 Velence, Bethlen Gábor u. 14.
Az iskola alaptevékenységei:

- általános iskolai képzés 1-8. évfolyam
- gimnáziumi képzés 9-12. évfolyam

1.5. Az intézmény tárgyi és személyi feltételei:

1.5.1. Tárgyi feltételek:

Iskolánk – a jelenlegi működési formájában – a rendszerváltás után, a települések önállóvá válásának következményeként 1993-ban, Velence Nagyközség Önkormányzata általi alapításával és fenntartásával kezdte meg tevékenységét.

A külső és belső megjelenésében is igen tetszetős Bethlen Gábor utcai épület 1994-ben épült fel. Az épület tervezésének és átadásának ideje közötti időszak olyan változásokat hozott a falu életében, melyeknek köszönhetően az új iskolaépület mind méretében, mind funkciójában nem tette lehetővé az önkormányzat feladat-ellátási kötelezettségét, ezért szükségessé vált a

település másik részében újabb iskolaépületet keresni. A Liget iskolarész épületét az önkormányzat egy alapítványtól bérelte, majd megvásárolta. Ez az épület olyan rossz műszaki állapotban volt, hogy felújítására és bővítésére Velence Város Önkormányzata pályázatot nyújtott be. A nyertes pályázat és jelentő önkormányzati hozzájárulás következtében 2009. december 16-án vehettük birtokba a minden tekintetben XXI. századi új iskolánkat.

Mindkét iskolarészben van tornaterem, a Liget iskolarészben egy kisebb tornaszobával is rendelkezünk. Távlati cél mindkét iskolarészben sportpálya építése.

Az iskola felszereltsége a tanítási-tanulási folyamatot elősegítő technikai, információs, audiovizuális és szemléltető eszközökkel kiválónak mondható, minden tanteremben és a szaktanteremben van számítógép, interaktív tábla, vagy ahol nem fér el, ott projektor és vászon. A kollégák felkészülését és eredményes munkáját laptopok, interaktív táblaszoftverek és az iskola egész területét lefedő vezeték nélküli Internet-elérés segítik.

Rendelkezésünkre áll 2 informatika szaktanterem, 2 nyelvi terem, természettudományi szaktanterem (kémia és fizika tantárgyak oktatásához).

Az iskola rendelkezik a nevelő-oktató munkát segítő kötelező eszközök jegyzékében felsoroltakkal.

1.5.2. Személyi feltételek:

A Nemzeti Alaptantervben meghatározott tantárgyak oktatásában megfelelő végzettségű pedagógusokat alkalmazunk. A kiváló szakmai színvonal megtartását és a további innovatív fejlesztő tevékenységet a továbbképzések rendszerében való részvétellel és tudatos munkaerő-politikával igyekszünk elősegíteni.

A két tanítási nyelvű képzésben jelenleg négy anyanyelvi lektort alkalmazunk, közülük három letelepedett Magyarországon, családos, és szakmai támogatásukra hosszú távon számíthatunk. Fenntartónk, a Baptista Szeretetszolgálat elkötelezett abban, hogy minél több amerikai önkéntest delegáljon iskoláiba, ezzel is támogatva az angol nyelv magas szintű elsajátítását.
A tantestület szakmai felkészültsége kiváló. A folyamatos továbbképzést, az önképzést – mint az iskola minőségirányítási rendszerének egyik alapját - a pedagógusok alapvető fontosságúnak tartják,
Iskolánk megalakulása óta a legfontosabb értékünknek tekintjük a pedagógusok elhivatottságában rejlő erőt, mely a legnehezebb körülmények között is képes volt a magas szintű pedagógiai tevékenységre.
A testület munkájára összességében az igényesség, az eredményre törekvés, a tanulókért érzett felelősség jellemző.
Ez az egyik legfontosabb garancia arra, hogy tanulóinknak színvonalas oktatást tudunk biztosítani.
Partnereink elvárásai arra köteleznek bennünket, hogy nevelő és oktató munkákban kiemelt figyelmet fordítsunk a lakóhely és a haza iránti szeretet felébresztésére, a különféle világnézetű emberek cselekvő együttélésének gyakoroltatására.
A beiskolázási körzetünkben élő családok szociális, anyagi és kulturális helyzete egymástól nagymértékben eltér, ezért nevelő és oktató munkánk ehhez a helyzethez igazodik: tanórán és tanórán kívül megpróbáljuk segíteni a nehéz körülmények között élő, hátránnyal induló tanulók felzárkóztatását, ugyanakkor kiemelt fontosságú feladatnak tekintjük a tehetséges, jó képességű gyermekek fejlesztését is.

1.6. Jövőképünk

A társadalom, a pedagógusok és a szülők célja azonos: gyermekeinkből művelt, jól képzett, széles látókörű, az életben boldogulni tudó embereket nevelni. Iskolánk múltjában többször változtak az iskola falai, épületei, az oktatáspolitika, a fenntartó, de nem változott a bennük munkálkodó pedagógusok elhivatottsága, szakmai igényessége és önbecsülése, amely a legnagyobb záloga annak, hogy minden körülmények között meg tudjuk valósítani alapvető célunkat: a legmagasabb fokú elégedettség eléréses minden iskolahasználói szinten.

2. Pedagógiai alapelveink

- iskolánk nevelőtestületének pedagógiai hitvallása -

A Zöldliget Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskolában tanító pedagógusok mindennapi nevelő és oktató munkájukban az alább felsorolt pedagógiai alapelveket szeretnék érvényre juttatni.

1. Iskolánkban olyan légkört kívánunk teremteni, ahol tanulóink otthon érezhetik magukat.

Ennek keretében:

- a tanuló személyiségét tiszteletben tartjuk,
- a gyerekeket bevonjuk saját iskolai életük megszervezésébe,
- a tanulók egyéni képességeit az oktatás során figyelembe vesszük,
- diákjaink előre megismerhetik a velük szemben támasztott követelményeket, így tudhatják, mit várunk el tőlük,
- minden gyermek számíthat a pedagógusok jóindulatú segítségére tanulmányi munkájában és életének egyéb problémáiban,
- az iskola életében szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakítására törekszünk:

  - ✓ tanuló és tanuló,
  - ✓ tanuló és nevelő,
  - ✓ szülő és nevelő,
  - ✓ nevelő és nevelő között.

2. Iskolánkban a tanulók teljes személyiségének fejlesztése, valamint a tanulók korszerű ismereteinek, képességeinek, készségeinek kialakítása és bővítése a legfontosabb pedagógiai feladat. Nevelőink **szellemileg, erkölcsileg** és **testileg** egészséges nemzedéket kívánnak nevelni a ránk bízott gyermekekből.

   Ennek érdekében:

   - a tervszerű nevelő és oktató munka a tanulók alapkészségeit fejleszti, és számukra korszerű, a mindennapi életben hasznosítható, továbbépíthető alapműveltséget nyújt,
   - iskolánk olyan – az emberre, a társadalomra, a művészetekre, a természetre, a tudományokra, a technikára vonatkozó – ismereteket ad át, melyek megalapozzák a tanulók műveltségét, világszemléletét, világképük formálódását és eligazodásukat szűkebb és tágabb környezetükben,

- az iskola oktató tevékenységének célját a gyermeki személyiség széleskörű fejlesztésében látjuk,
- fontosnak tartjuk, hogy diákjaink elsajátítsák az egyéni tanulás módszereit,
- szeretnénk elérni, hogy tanulóink körében a szorgalomnak, a tudásnak és a munkának becsülete legyen,
- törekszünk a humánumra, az egyén és a közösségek iránti tiszteletre,
- segítünk diákjainknak észrevenni és értékelni a jót - megelőzni, felismerni a rosszat,
- törekszünk az emberek közötti érintkezés, a kommunikáció elfogadott normáinak és helyes formáinak kialakítására,
- szeretnénk tanulóinkat megismertetni nemzeti kultúránk és történelmünk eseményeivel, kiemelkedő személyiségeivel és hagyományaival, hogy mindezek megbecsülése révén tápláljuk a gyermekekben a haza, a szülőföld iránti szeretetet.

3. Iskolánk – elsősorban a szülőkkel ápolt kapcsolatok révén – folyamatosan részt kíván venni lakóhelyünk életében. Ennek érdekében:
    - rendszeres kapcsolatot tartunk a tanulók szüleivel, a családokkal,
    - igyekszünk lehetőséget teremteni arra, hogy iskolánk életéről, tevékenységéről, eredményeiről minél többet megismerhessenek a szülők, valamint városunk érdeklődő polgárai,
    - ápoljuk és bővítjük eddigi kapcsolatainkat a városunkban és a térségben található iskolákkal és közművelődési intézményekkel,
    - nevelőink fontos feladatnak tartják, hogy iskolánk – eddigi hagyományaihoz híven – továbbra is képviseltesse magát a különféle városi rendezvényeken, illetve a tanulók számára szervezett városi szintű megmozdulások szervezésében és lebonyolításában maga is részt vegyen.

4. Eszményeinkben olyan tanuló képe él, aki a közös családi és iskolai nevelés eredményeképpen törekszik az alábbi tulajdonságok elérésére:

- humánus,
- erkölcsös,
- fegyelmezett,
- művelt,
- kötelességtudó,
- érdeklődő, nyitott,
- kreatív, alkotó,
- becsüli a szorgalmas tanulást, a munkát,
- képes a problémák érzékelésére és megoldására,
- gyakorlatias,
- képes eligazodni szűkebb és tágabb környezetében,
- jó eredmények elérésére törekszik (játékban, munkában, tanulásban),
- van elképzelése a jövőjét illetően,
- becsüli a tudást,
- öntevékenyen, aktívan vesz részt a tanulásban,
- ismeri a tanulás helyes és hatékony módszereit,
- képes tudását tovább fejleszteni és önállóan ismereteket szerezni,

- tudását folyamatosan gyarapítja, bővíti,
- képes az értő olvasásra, gondolatait helyesen és szabatosan tudja megfogalmazni szóban és írásban,
- a mindennapi életben felhasználható képességekkel rendelkezik,
- ismeri, tiszteli, óvja, ápolja:
    - nemzeti kultúránkat, történelmünket, anyanyelvünket,
    - a természet, a környezet értékeit,
    - más népek értékeit, hagyományait,
    - az egyetemes kultúra legnagyobb eredményeit,
- a társadalmilag elfogadott normák szerint viselkedik az emberi és a természeti környezetben,
- ismeri és alkalmazza a közösségben éléshez szükséges magatartásformákat,
- ismeri és betartja a különféle közösségek (család, iskola, társadalom) együttélését biztosító szabályokat,
- ismeri és alkalmazza az emberek közötti érintkezés, a kommunikáció elfogadott formáit és módszereit,
- viselkedése udvarias,
- beszéde kulturált,
- társaival együttműködik,
- szüleit, nevelőit, társait szereti és tiszteli,
- képes szeretetet adni és kapni,
- szereti hazáját,
- megérti, tiszteletben tartja a sajátjától eltérő nézeteket,
- környezetével toleráns,
- empatikus,
- ismeri önmagát,
- saját érdekeit oly módon tudja érvényesíteni, hogy ezzel másokat jogaiban nem korlátoz,
- képes az önmegvalósításra
- szellemileg és testileg egészséges, edzett,
- törekszik egészsége megőrzésére és védelmére
- szeret sportolni, mozogni,
- megjelenése és személyes környezete tiszta, ápolt, gondozott.

Tudjuk, hogy a felsorolt tulajdonságok mindegyikét nem vagyunk képesek kialakítani minden egyes hozzánk járó tanuló személyiségében, de pedagógiai kultúránk folyamatos fejlesztése során törekszünk a lehető legjobb eredmény elérésére.

Nevelőink mindennapi nevelő és oktató munkája arra irányul, hogy a lehető legtöbb diákunk rendelkezzen végzős korára minél több itt felsorolt személyiségjeggyel.

Oktató-nevelő munkánk során tiszteletben tartjuk a szülők és a tanulók világnézetét. Törekszünk az ismeretek tárgyilagos és többoldalú átadására, a világ sokszínű megismertetésére, de nem foglalhatunk állást egyetlen világnézet mellett sem, és erre nem kényszeríthetjük tanulóinkat és a szülőket sem, ezáltal tiszteletben tartjuk azt az elvitathatatlan jogukat, hogy gyermekük világnézeti neveléséről döntsenek.

3. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei eljárásai *(R. 7§. (1) aa)*

A Zöldliget Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű baptista Általános Iskola és Gimnázium

- olyan iskola, amely arra törekszik, hogy tanulói intellektuális teljesítőképességük, pszichikumuk és szociális környezetük által meghatározott lehetőségeik optimumát érjék el,
- magas szintű nyelvi képzéssel biztosítja tanulói számára az angol nyelv elsajátítását,
- értékként közvetíti a *közösségben végzett munka* egyénekre gyakorolt előnyeit, személyiségüket pozitív irányba fejlesztő voltát, elfogadja a tévedést, mint lehetőséget, és megtanítja a kijavításának módjára, továbbá a kulturált kommunikáció elsajátítására.
- a tehetségek gondozása mellett feladatának tekinti a lassan haladó, hátrányos helyzetű, a tanulási, beilleszkedési, magatartási problémákkal küzdő tanulók segítését, felzárkóztatását,
- elősegíti a *népek, nemzetek közötti barátság* fontosságának kialakítását, megismerteti az *európai és nemzetközi* törekvéseket, törekszik a más népekkel szembeni tolerancia, másság elfogadására,
- valamennyi tanulóját felkészíti tanulmányai folytatására, a közép-, és felsőfokú beiskolázásra, megadva hozzá a szükséges ismereteket és megfelelő erkölcsi alapokat.
- kiemelt feladatának tekinti a gyermekek és fiatalok szemléletformáló nevelését azzal, hogy az eleve adott környezet értékeinek feltárására, értő megismertetésére vállalkozik, segíti a környezet megszerettetését, felelősségvállaló, értékteremtő környezettudatos magatartás igényének kialakítását, a cselekvő lokálpatriotizmus megalapozását.
- olyan informatikai ismereteket nyújt, melyek segítségével a tanulók azt a tanulás folyamatában alkalmazni tudják,
- tanulóiban olyan kompetenciák kialakulását segíti elő, amelyek lehetővé teszik számukra, hogy a társadalomban a képességeiknek megfelelő szerepeket tölthessék be, alkalmasak legyenek az élethosszig tartó tanulásra, ezáltal a folyamatos megújulásra.

3.1. Nevelési céljaink megvalósítását segítő személyiségfejlesztésre irányuló eljárások, nevelési módszerek.

Pedagógiai programunk elengedhetetlen követelménynek tekinti a terhelésnek a képességekhez való igazítását. Pedagógiai programunk - az oktatási folyamatot irányító dokumentumként – előírja az egyéni képességek figyelembe vételét, és a differenciálás révén megvalósítható egyéni terhelés követelményét, gyakorlatát.

Nevelési módszereink két nagy csoportra oszthatók:
1. Közvetlen (direkt) módszerek azok, amelyeknek alkalmazása során a nevelő közvetlenül, személyes kapcsolat révén hat a tanulóra.
2. Közvetett (indirekt) módszerek azok, amelyekben a nevelő hatás áttételesen, a tanulói közösségen keresztül érvényesül

Iskolánk pedagógusai által alkalmazott közvetlen és közvetett nevelési eljárások:

	Közvetlen módszerek	Közvetett módszerek
1. Szokások kialakítását célzó, beidegző módszerek.	- Követelés. - Gyakoroltatás. - Segítségadás. - Ellenőrzés.	- A tanulói közösség tevékenységének megszervezése. - Közös (közelebbi vagy

	- Ösztönzés.	távolabbi) célok kitűzése, elfogadtatása. - Hagyományok kialakítása. - Követelés. - Ellenőrzés - Ösztönzés.
2. Magatartási modellek bemutatása, közvetítése.	- Elbeszélés. - Tények és jelenségek bemutatása. - Műalkotások bemutatása. - A nevelő személyes példamutatása.	- A nevelő részvétele a tanulói közösség tevékenységében. - A követendő egyéni és csoportos minták kiemelése a közösségi életből.
3. Tudatosítás (meggyőződés kialakítása).	- Magyarázat, beszélgetés. - A tanulók önálló elemző munkája.	- Felvilágosítás a betartandó magatartási normákról. - Vita.

Az EFOP 3.2.6-16-2016-00001 „*A tanulók képesség-kibontakoztatásának elősegítése a köznevelési intézményekben"* című projekt keretében, annak fenntartási időszakában a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem partnerintézményeként az átvett szakmai programok tananyagát, módszertanát alkalmazzuk a tanórai tevékenységekben (beleértve a fakultációkat, a projekt alapú és az epochális tanulásszervezési formákat is), valamint a tanórán kívüli egyéb nevelő-oktató munkában, a helyi tantervi és tantárgyi programoknak megfelelően a szakkörökben, a szabadidős tevékenységek során.

4. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok *(R. 7.§ (1) ab)*

A Zöldliget Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Gimnázium nevelési-oktatási tevékenységének középpontjában a személyiségfejlesztés áll.
Ennek érdekében teret adunk a színes, sokoldalú iskolai életnek, a tanulásnak, a játéknak, a munkának. A tanítási-tanulási folyamatban olyan módszereket alkalmazunk, melyek fejlesztik a tanulók önismeretét, együttműködési készségét, akaraterejét.
A tanulás, az iskolai élet hozzájárul életmódjuk, motívumaik, szokásaik, az értékekkel történő azonosulásuk fokozatos kialakításához, meggyökereztetéséhez.
Ennek biztosítéka a nevelőtestület magas szakmai színvonala, a sokoldalú tevékenységrendszer és a diákönkormányzattal való együttműködés.
Tanulóink személyiségfejlesztésével kapcsolatos feladataink:

A tanulók erkölcsi nevelése.
Feladata: Az alapvető erkölcsi értékek megismertetése, tudatosítása és meggyőződéssé alakítása.

A tanulók értelmi nevelése.
Feladata: Az értelmi képességek, illetve az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítása, fejlesztése. A világ megismerésére való törekvés igényének kialakítása.

A tanulók közösségi (társas kapcsolatokra felkészítő) nevelése.
Feladata: Az emberi együttélés szabályainak megismertetése. A társas kapcsolatok fontosságának tudatosítása, az együttműködési készség kialakítása. A kulturált magatartás és kommunikáció elsajátítása.

A tanulók érzelmi (emocionális) nevelése.
Feladata: Az élő és élettelen környezet jelenségeire, a tanulók közösségeire és önmagukra irányuló helyes, cselekvésre és aktivitásra késztető érzelmek kialakítása.

A tanulók akarati nevelése.
Feladata: Az önismeret, a tanulók saját személyiségének kibontakoztatására vonatkozó igény felébresztése. A kitartás, a szorgalom, a céltudatosság, az elkötelezettség kialakítása.

A tanulók nemzeti nevelése.
Feladata: A szülőhely és a haza múltjának és jelenének megismertetése. A nemzeti hagyományok, a nemzeti kultúra megismertetése, emlékeinek tisztelete, ápolása, megbecsülése. A hazaszeretet érzésének felébresztése.

A tanulók állampolgári nevelése.
Feladata: Az alapvető állampolgári jogok és kötelességek megismertetése. Az érdeklődés felkeltése a társadalmi jelenségek és problémák iránt. Igény kialakítása a közösségi tevékenységekre, az iskolai és a helyi közéletben való részvételre.

A tanulók munkára nevelése.
Feladata: Az emberek által végzett munka fontosságának tudatosítása. A tanulók önellátására és környezetük rendben tartására irányuló tevékenységek gyakoroltatása. A sikeres munkavégzés örömének megtapasztaltatása.

A tanulók egészséges életmódra történő nevelése, testi és lelki egészségüknek megőrzése:
Feladata: A tanulók testi képességeinek, fizikai állóképességének fejlesztése, a testmozgás iránti igény felkeltése. Egészséges, edzett személyiség kialakítása. Az egészséges életmód és az egészségvédelem fontosságának tudatosítása, az egészséges életmód iránti igény kialakítása. Az egészségnevelés átfogó célja, hogy elősegítse a tanulók egészségfejlesztési attitűdjének, magatartásának, életvitelének kialakulását annak érdekében, hogy tanulónk képes legyen arra, hogy folyamatosan nyomon kövesse saját egészségi állapotát, érzékelje a belső és külső környezeti tényezők megváltozásából fakadó, az egészségi állapotot érintő hatásokat és ez által képessé váljon az egészség megőrzésére, illetve a veszélyeztető hatások csökkentésére. Legyenek képesek arra, hogy meg tudják fogalmazni, és meg tudják valósítani vágyaikat, hogy megtalálják a megfogalmazódott szükségleteikhez vezető, egészségét védő, és a környezet védelmére is figyelő optimális megoldásokat.

A bűnmegelőzés
Feladata: Tanulóink megóvása attól, hogy bűncselekmények áldozatai, sértettjei, vagy elkövetői legyenek, továbbá tudatosan felhívni figyelmüket az elkövetett bűncselekmények jogi-, és egyéb következményeire. Munkánk során kiemelt szerepet kap a Polgári védelemmel folytatott együttműködés, melyek keretében polgárőr szakkört szervezünk, továbbá bűnmegelőzési előadások szervezése.

4.1. A személyiségfejlesztés és a közösségfejlesztés feladatainak megvalósítását szolgáló tevékenységi rendszer és szervezeti formák

4.1.1. A tanítási óra

A tanulói személyiség fejlesztésének legfontosabb színtere a – hosszabb tanítási-tanulási folyamatba illeszkedő – tanítási óra.
Az iskola nevelői a tanítási-tanulási folyamat megszervezése során kiemelten fontosnak tartjuk a tanulók motiválását, a tanulói aktivitás biztosítását és a differenciálást.

a) A motiválás célja, hogy tanulóinkban felébresszük azokat az indítékokat, amelyek a gyermekeket tanulásra ösztönzik, és ezt a tanulási kedvet a tanulás végéig fenn is tartsuk.

b) A tanítási órák tervezésénél és szervezésénél minden esetben előtérbe helyezzük azokat a módszereket és szervezeti formákat, amelyek a tanulók tevékenykedtetését, vagyis állandó aktivitását biztosítják.
c) Az iskolai tanulási folyamat során kiemelten fontos feladat a differenciálás, vagyis az, hogy a pedagógusok nevelő-oktató munkája a lehetőségekhez mérten a legnagyobb mértékben igazodjon a tanulók egyéni fejlettségéhez, képességeihez és az egyes tantárgyakból nyújtott teljesítményéhez. A nevelők az egyes szaktárgyak tanítási óráin előnyben részesítik az egyéni képességekhez igazodó munkaformákat, így - elsősorban a gyakorlásnál, ismétlésnél - a tanulók önálló és csoportos munkájára támaszkodnak.

4.1.2. A személyiségfejlesztési célok megvalósítását segítői tanítási órán kívüli tevékenységek

a) **Diákönkormányzat.** A tanulók és a tanulóközösségek érdekeinek képviseletére, a tanulók tanórán kívüli, szabadidős tevékenységének segítésére az iskolában diákönkormányzat működik. Az iskolai diákönkormányzat munkáját az általános iskolában 3-8. osztályokban megválasztott küldöttekből álló vezetőség irányítja. A gimnáziumi osztályok külön diákönkormányzati szervezetet hoznak létre, az osztályokból választott képviselőkkel. A diákönkormányzat tevékenységét az iskola igazgatója által megbízott nevelő segíti.

b) **Napközi otthon, tanulószoba.** A köznevelési törvény előírásainak megfelelően, – amennyiben a szülők igénylik – az iskolában tanítási napokon a délutáni időszakban a Liget iskolarészben az 5-8. évfolyamon tanulószoba működik. A Zöld iskolarészben a normál tantervű 1-4. évfolyam számára napközit működtetünk. a két tanítási nyelvű osztályok egész napos iskolai szervezési formában vesznek részt az oktatásban. A gimnáziumi tanulók számára 9-12. évfolyamon tanulószobai foglalkozást tartunk. Szorgalmi időszakban a tanítás nélküli munkanapokon összevont napközis csoport üzemel, ha ezt a szülők igénylik.

c) **Diákétkeztetés.** Az iskola minden tanulója számára – igény szerint - étkezést biztosít az intézmény. Az iskola fenntartója által megállapított étkezési térítési díjakat az iskola által meghatározott módon kell befizetni.

d) **Tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások.** Az egyéni képességek minél jobb kibontakoztatását, a tehetséges tanulók gondozását, valamint a gyengék felzárkóztatását az órákon alkalmazott pedagógiai módszerek, valamint az egyes szaktárgyakhoz kapcsolódó tanórán kívüli tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások segítik.
   - Az 1-4. évfolyamon az egyes tantárgyakból gyenge teljesítményt nyújtó tanulók képességeinek fejlesztésére legalább heti egy felzárkóztató órát szervezünk.
   - A 7. évfolyamon a továbbtanulás, a középiskolai felvétel elősegítésére a matematikából gyenge eredményt elérő tanulók részére felzárkóztató, a jó eredményt elérő tanulók részére képesség fejlesztő órákat tartunk heti egy órában. Felvételi előkészítő tanfolyamot szervezünk a 8. évfolyamosok számára matematikából, valamint magyar nyelv és irodalom tantárgyakból. További tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások indításáról – a felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembevételével – minden tanév elején az iskola nevelőtestülete dönt.
   - 11-12. évfolyamon segítjük az emelt szintű érettségire való felkészülést a különböző tantárgyakból.

e) **Iskolai sportkör.** Az iskolai sportkör tagja az iskola minden tanulója. Az iskolai sportkör a tanórai testnevelési órákkal együtt biztosítja a tanulók mindennapi testedzését, valamint a tanulók felkészítését a különféle sportágakban az iskolai és iskolán kívüli sportversenyekre.

f) **Szakkörök.** A különféle szakkörök működése a tanulók egyéni képességeinek fejlesztését szolgálja. A szakkörök jellegüket tekintve lehetnek művésziek, technikaiak, szaktárgyiak, de szerveződhetnek valamilyen közös érdeklődési kör, hobbi alapján is. A szakkörök indításáról – a felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembevételével – minden tanév elején az iskola nevelőtestülete dönt. Szakkör vezetését olyan felnőtt is elláthatja, aki nem az iskola dolgozója.

g) **Versenyek, vetélkedő, bemutatók.** A tehetséges tanulók továbbfejlesztését segítik a különféle (szaktárgyi, sport, művészeti stb.) versenyek, vetélkedők, melyeket az iskolában évente rendszeresen szervezünk. A legtehetségesebb tanulókat az iskolán kívüli versenyeken való részvételre is felkészítjük. A versenyek, vetélkedők megszervezését, illetve a tanulók felkészítését a különféle versenyekre a nevelők szakmai munkaközösségei vagy a szaktanárok végzik.

h) **Tanulmányi kirándulások.** Az iskola nevelői a tantervi követelmények eredményesebb teljesülése, a nevelőmunka elősegítése céljából az osztályok számra évente két alkalommal tanulmányi kirándulást szervezhetnek. A tanulmányi kiránduláson való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.

i) **Nemzeti Összetartozás - Határtalanul.** Iskolánk kiemelt figyelmet fordít arra, hogy tanulóink megismerhessék a történelmi Magyarország természeti és épített emlékeit, kultúráját, kapcsolatépítést a határokon kívül működő magyar iskolákkal. Ennek keretében ösztönözzük kollégáinkat és a szülőket arra, hogy a hetedik évfolyamosok minden tanévben pályázzanak a „Határtalanul" programra, és minden eszközzel támogatjuk annak sikeres megvalósítását.

j) **Múzeumi, kiállítási, könyvtári és művészeti előadáshoz kapcsolódó foglalkozás.** Egy-egy tantárgy néhány témájának feldolgozását, a követelmények teljesítését szolgálják a különféle közművelődési intézményekben, illetve művészeti előadásokon tett csoportos látogatások. Az e foglalkozásokon való részvétel – ha az költségekkel is jár – önkéntes. A felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.

k) **Szabadidős foglalkozások.** A szabadidő hasznos és kulturált eltöltésére kívánja a nevelőtestület a tanulókat azzal felkészíteni, hogy a felmerülő igényekhez és a szülők anyagi helyzetéhez igazodva különféle szabadidős programokat szervez (pl. túrák, kirándulások, táborok, színház- és múzeumlátogatások, klubdélutánok, táncos rendezvények stb.). A szabadidős rendezvényeken való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.

l) **Az iskola létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata.** A tanulók igényei alapján előzetes megbeszélés után lehetőség van arra, hogy az iskola létesítményeit, illetve eszközeit (pl. sportlétesítmények, számítógép stb.) a tanulók – tanári felügyelet mellett – egyénileg vagy csoportosan használják.

5. A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok *(R. 7.§ (1) ac)*

A testi-lelki egészség védelme, a helyes attitűd kialakítása az egészséges, kulturált életmód által valósul meg. Diákjainkban az egészséges, kulturált életmód szükségletének kialakítását minden pedagógus személyes feladatának tekinti, mely a nevelőmunka egészét áthatja.
Az iskolai egészségfejlesztési programot az iskolai védőnővel közösen állítottuk össze.

Célunk, hogy a tanulókban kialakuljanak az alábbi értékek:

- önmagukkal és környezetükkel szembeni érzékenység és felelősségérzet;
- életmód és egészségi állapot ok-okozati összefüggéseinek felismerése;
- testi és lelki egészség harmonikus megvalósítása;
- jövő tervezése és az életút tudatos építése;
- egészség- és környezetvédő magatartás;
- egészséges életmód, kiegyensúlyozott életvitel;
- önismeret, mint az önnevelés alapja;
- munkához szükséges nyugodt, rendezett környezet és a munka, pihenő idő megfelelő arányának kialakítása;
- elfogadó és segítőkész magatartás a beteg, sérült, fogyatékos emberek iránt;
- konfliktuskezelő kommunikációs képességek;
- nemiséggel kapcsolatos felelősségteljes magatartás;
- felelős döntéshozási képesség az egészségvédelem érdekében.

A program tartalma:

Az egészséges táplálkozás

- Az iskolai büfé és áruautomata működéséhez minden tanév végéig beszerezzük az iskola-egészségügyi szolgálat véleményét. Ha a szakvélemény szerint az árukínálat nem felel meg a jogszabályi előírásoknak, akkor a megállapodás a további üzemeltetésre csak akkor köthető meg, ha azt az iskolai szülői munkaközösség támogatja.

A mindennapos testnevelés, testmozgás

- Intézményünk a mindennapos testnevelést – felhasználható erőforrásainkat figyelembe véve – a törvényi előírásoknak megfelelően felmenő rendszerben heti öt tanóra keretében biztosítjuk.

A testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése, betegségek elkerülése az egészség megóvása érdekében. Ennek fő alkotóelemei:

- tevékenység és terhelés harmonikus, kiegyensúlyozott aránya;
- helyes magatartás betegség esetén;
- egészséges, korszerű, rendszeres táplálkozás;
- helyes napirend, életrend (pihenés-munka helyes aránya, megfelelő alvásidő, stb.) kialakítása;
- az egészséget fenyegető környezetkárosító anyagok, környezeti ártalmak ismerete;
- önismeret, önkontroll, önbizalom, autonómia, személyiség megőrzése;
- pozitív életszemlélet elsajátítása;
- szorongás - és stresszoldó technikák alkalmazása; különböző (pozitív és negatív) élmények feldolgozása;
- emberismeret, empátia, alkalmazkodóképesség, nyitottság;
- önnevelő, problémamegoldó és konfliktuskezelő készség fejlesztése;
- döntési képesség, érzelmi kifejező készség fejlesztése;
- egyéni képességek, lehetőségek és célok összhangja;

- devianciák terén a függőséghez vezető motívumok feltárása, illetve szokások megelőzése, tudatosítása (az iskola drogstratégiája);
- egészségkárosító élvezeti szerek (alkohol-, nikotin- és kávéfogyasztás) megismerése;
- serkentők, nyugtatók, drogok alkalmazási területeinek pontosítása;
- szenvedélybetegségek (alkoholizmus, narkománia, egyéb függőségek) felismerése;
- a függőség egészségkárosító következményei;
- a konfliktus- és válságkezelés más, lehetséges megoldásai.

A bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése
- Az iskolai Házirend, SZMSZ betartásával, betartatásával.

A baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás, ennek területei:
- Baleseti óvórendszabályok ismerete, balesetek elkerülése.
- Közlekedési kultúra fejlesztése (a gyalogos és kerékpáros közlekedés szabályai, a tömegközlekedési eszközök használata stb.)

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása az Egészségnevelés tantárgy keretében végzett tevékenység, amely az osztályfőnökök munkaközösség, valamint a mentálhigiénés munkaközösség közreműködésével valósul meg.

A személyi higiéné, ennek területei:
- rendszeres tisztálkodás szabályainak erősítése;
- időjárásnak, évszaknak megfelelő öltözködés.

A program színterei:
- tanórai foglalkozások;
- tanórán kívüli foglalkozások;
- délutáni szabadidős foglalkozások (stresszkezelő, személyiségfejlesztő foglalkozások, vetélkedők);
- ÁNTSZ szervezett programok;
- kirándulások, sportprogramok.

Segítő szakemberek:
- egészségnevelő (biológia szakos tanár);
- iskolaorvos, védőnő;
- iskolalelkész;
- testnevelő tanár;
- diákönkormányzatot segítő pedagógus.

Külső segítő kapcsolatok:
- Szülők;
- Gyermekjóléti Szolgálat;
- Pedagógiai Szakszolgálat;
- ÁNTSZ szakemberei;
- Rendvédelmi szervek.

6. Közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok *(R. 7.§ (1) ad)*

A közösségfejlesztés az a folyamat, amely az egyén és a társadalom közötti kapcsolatot kialakítja, megteremti. A tanulók közösségben, illetve közösség által történő nevelésének megszervezése, irányítása iskolánk nevelő-oktató munkájának alapvető feladata.

Ennek érdekében az alábbi célokat és feladatokat fogalmazzuk meg:

- A tanulói közösségek fejlesztése során ki kell alakítani a közösségekben, hogy nevelői segítséggel közösen tudjanak maguk elé célt kitűzni, a cél eléréséért összehangolt módon tevékenykedjenek, illetve az elvégzett munkát értékelni tudják.
- A tanulói közösségre jellemző, az összetartozást erősítő erkölcsi, viselkedési normák, formai keretek és tevékenységek rendszeressé válásának kialakítása, ápolása.
- A tanulók kapcsolódjanak be közvetlen környezetük értékeinek megőrzésébe, gyarapításába. Vállaljanak aktív szerepet a városszépítő virágosítási mozgalomban, munkájukkal járuljanak hozzá lakóhelyük és az iskola kulturált környezetének kialakításához, és a rongálások megakadályozásával vegyenek részt annak megtartásában.
- A hon és népismeret tantárgy oktatásával elősegítjük, hogy tanulóink harmonikus kapcsolatot alakítsanak ki a természeti és társadalmi környezetükkel. Ismerjék meg a régen élt emberek mindennapi éltét, használati tárgyait, szokásait. Ismerjék meg a település hagyományait.
- A tanulók legyenek nyitottak, megértőek a különböző szokások, életmódok, kultúrák, vallások; a másság iránt, becsüljék meg ezeket.
- Testvériskolai kapcsolat kialakítása más, a Baptista Szeretetszolgálat által fenntartott iskolákkal, vagy a nemzetközi kapcsolatok közvetlen ápolása érdekében.
- A tanulók szerezzenek személyes tapasztalatokat az együttműködés, a környezeti konfliktusok kezelése és megoldása terén. Ennek fő színtere az iskolai diákönkormányzat, az abban végzett aktív munka lehet.
- Az integráltan oktatott sajátos nevelési igényű tanulókkal átélt napi kapcsolat fejleszti a beteg, sérült embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartást.

7. A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai *(R. 7.§ (1) ae)*

A pedagógusok feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza.

A pedagógusok legfontosabb helyi feladatait az alábbiakban határozzuk meg:

- a tanítási órákra való felkészülés,
- a tanulók dolgozatainak javítása,
- a tanulók munkájának rendszeres értékelése,
- a megtartott tanítási órák dokumentálása, az elmaradó és a helyettesített órák vezetése,
- érettségi, különbözeti, felvételi, osztályozó vizsgák lebonyolítása,
- kísérletek összeállítása, dolgozatok, tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése,
- a tanulmányi versenyek lebonyolítása,
- tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok,
- szakkörökkel, korrepetálással és felzárkóztatással kapcsolatos feladatok,
- felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken,
- iskolai kulturális, és sportprogramok szervezése,
- osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása,
- az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása,
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása,
- részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken,
- részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken,

- a tanulók felügyelete óraközi szünetekben és ebédeléskor,
- tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepségek és rendezvények megszervezése,
- iskolai ünnepségeken és iskolai rendezvényeken való részvétel,
- részvétel a munkaközösségi értekezleteken,
- tanítás nélküli munkanapon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés,
- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés,
- szertárrendezés, a szakleltárak és szaktantermek rendben tartása,
- osztálytermek rendben tartása és dekorációjának kialakítása.

Az osztályfőnököt – az osztályfőnöki munkaközösség vezetőjével konzultálva – az igazgató bízza meg minden tanév júniusában, elsősorban a felmenő rendszer elvét figyelembe véve.

Az osztályfőnök feladatai és hatásköre

- Az iskola pedagógiai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire.
- Együttműködik az osztály diákbizottságával, segíti a tanulóközösség kialakulását.
- Segíti és koordinálja az osztályban tanító pedagógusok munkáját. Kapcsolatot tart az osztály szülői munkaközösségével, szülőkkel.
- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét.
- Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti.
- Szülői értekezletet tart.
- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: digitális napló vezetése, ellenőrzése, félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, bizonyítványok megírása, továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése, hiányzások igazolása.
- Segíti és nyomon követi osztálya kötelező orvosi vizsgálatát.
- Kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő ifjúságvédelmi feladatokra, kapcsolatot tart az iskola ifjúságvédelmi felelősével.
- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére, segélyezésére.
- Részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség munkájában, segíti a közös feladatok megoldását.
- Rendkívüli esetekben órát látogat az osztályban.

8. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje *(R. 7.§ (1) af)*

Kiemelt figyelmet igénylő tanulók fogalma

Ntk. 4.§ 13. pont
„kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:
a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:
aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,
ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,
ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló,

b) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló"

8.1. Sajátos nevelési igényű tanulók

Ntk. 4.§ 25. pont

*„**sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló:** az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), értelmi vagy beszédfogyatékos, több fogyatékosság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd."*

Iskolánk Alapító okiratában az intézmény által ellátott feladatok között az alábbi fogyatékossági típusok szerepelnek:

- beszédfogyatékos
- mozgásszervi fejlődési zavarral küzdők
- pszichés fejlődési zavarral küzdők - ezen belül tanulási-, (diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia) figyelem-, valamint magatartásszabályzási zavarral küzdők.

A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésében részt vevő pedagógus:

- Figyelembe veszi a tananyag-feldolgozásnál a tantárgyi tartalmak – egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző – módosulásait,
- Egyéni fejlesztési tervet készít, egyéni haladási ütemet biztosít, a differenciált nevelés-oktatás céljából individuális módszereket, technikákat alkalmaz,
- A tanórai tevékenységek, foglalkozások során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépíti,
- Egy-egy tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres,
- Alkalmazkodik az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedésekhez,
- Együttműködik különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba.

A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésében részt vevő, a tanulók fogyatékosságának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező gyógypedagógus az együttműködés során:

- Segíti a diagnózis értelmezését,
- Javaslatot tesz a fogyatékosság típusához, a tanuló egyéni igényeihez szükséges környezet kialakítására,
- Segítséget nyújt a speciális segédeszközök kiválasztásában, tájékoztat a beszerzési lehetőségekről,
- Javaslatot tesz gyógypedagógiai specifikus módszerek, módszerkombinációk alkalmazására,
- Figyelemmel kíséri a tanulók haladását, részt vesz a részeredmények értékelésében, javaslatot tesz módszerválasztásokra
- Együttműködik a többségi pedagógusokkal, figyelembe veszi a tanulóval foglalkozó pedagógus tapasztalatait, javaslatait,
- Terápiás fejlesztő tevékenységet végez egyéni fejlesztési terv alapján, a tanulóval való közvetlen foglalkozásokon, ennek során támaszkodik a tanuló meglévő képességeire, ép funkciókra.

A sajátos nevelési igényű tanuló a szakértői véleményben megfogalmazott javaslat alapján:

- Habilitációs és rehabilitációs foglalkozásokra, illetve fejlesztő foglalkozásokra jogosult,
- Ha a tanulót egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből mentesítik az értékelés és minősítés alól, az iskola egyéni foglalkozást szervez részére, melynek keretében egyéni fejlesztési terv alapján segíti a tanuló felzárkózását a többiekhez.
- Beszámoltatásnál hosszabb felkészülési időt vehet igénybe,
- Írásbeli beszámolón segédeszközöket használhat alkalmazását
- Szükség esetén írásbeli beszámolót helyett a szóbeli beszámolóval válthatja fel.
- Egyéni haladási tempóban haladhat.

Az összes sajátos nevelési igényű gyermek joga, hogy különleges gondozás keretében állapotának megfelelő pedagógiai, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai ellátásban részesüljön, attól kezdődően, hogy igényjogosultságát megállapították.
A vizsgálatra, és a szakvélemény elkészítésére a szakértői és rehabilitációs bizottság az illetékes.

8.2. A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek fogalma

A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek vizsgálatát, a szakvélemény készítését a szakszolgálatok látják el. Számukra fejlesztő pedagógiai ellátást biztosítunk.

8.2.1. A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulót segítő intézkedések:

- Fejlesztő pedagógiai ellátásra jogosult,
- Hosszabb felkészülési idő biztosítása,
- Írásbeli beszámolón lehetővé kell tenni a segédeszközök alkalmazását
- Szükség esetén írásbeli beszámoló szóbeli beszámolóval, vagy a szóbeli beszámoló írásbelivel történő felváltását,

8.3. Egyéb segítő intézkedések

- Minden, fentiekben érintett gyermek részére habilitációs, rehabilitációs, illetve fejlesztő pedagógiai ellátást szervezünk,
- A fejlesztések egyéni fejlesztési terv szerint folynak,
- A foglalkozásokat minden tanulóra vonatkozóan formanyomtatványokon vezetjük,
- A szülőket a gyógypedagógus/fejlesztő pedagógus év elején tájékoztatja a foglalkozások rendjéről, időpontjáról, tematikájáról, félévkor és év végén részletes írásbeli beszámolót ad a fejlesztések eredményességéről. Lehetőséget ad a szülőknek konzultációkra, javaslatot tesz otthoni fejlesztő anyag használatára, segít a szülőknek értelmezni a szakértői véleményeket.

8.4. Az első osztályos tanulók diagnosztikája

A gyógypedagógus/fejlesztő pedagógus a tanév elején minden első osztályos gyermeket felmér. A felmérés célja az esetleges tanulási zavarok megelőzése, a gyengébben fejlett készségek célzott fejlesztése. A diagnosztika három nagy részből áll:

- Difer-mérés, mely méri az írásmozgás, a beszédhang-hallás, az elemi számolási készség, a relációs szókincs, a tapasztalati következtetések, a tapasztalati összefüggések, és a szocialitás fejlettségi szintjét.

- Szautner Jánosné: Tanulási zavarok korrekciója kisiskolás korban című fejlesztési programjának diagnosztikai eljárásaival, ami méri a gyermekek figyelmét, a téri pozíciók érzékelését, a téri helyzet, viszony érzékelését, a finommotoros képességek fejlettségi szintjét, a szem-kéz koordinációt, az iránykövetés biztonságosságát, a sorritmus felismerését, folytatását, a rész-egész viszonyok felismerését, az alakállandóság fejlettségét, az alak-háttér felismerését.
- A beszédészlelés-beszédértés fejlettségét: Gósy Mária szűrővizsgálata alapján.

A diagnosztika után az osztálytanítóval megbeszéli a gyógypedagógus/fejlesztő pedagógus a kiértékelt eredményeket, és kiválasztják azokat a gyermekeket, akik heti kétszer fejlesztő foglalkozásra járnak, a szülő beleegyezésével. Minden szülőt személyesen tájékoztatunk a szülői értekezleteken a vizsgálat részleteiről, majd írásban az eredményekről.
A tanév végén ellenőrző mérések és ismételt tájékoztatás következik.

8.5 A kiemelten tehetséges tanulók

Pedagógiai munkánk egyik kiemelt feladata a kiemelten tehetséges tanulók azonosítása és a beazonosított tehetség kibontakoztatása.
A beazonosítást pszichológus segítségével összeállított mérőlapokkal, továbbá a nevelők javaslatai alapján végezzük, majd az így kiszűrt tanulókkal a tehetségpontokon foglalkozunk heti rendszerességgel.
Az iskolai diáksportkör részét képezi a sakkszakosztály, ahol a sakkban tehetséges tanulók fejlesztése zajlik, szép eredményekkel.

8.6. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanulók

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók számára az alább kedvezményeket biztosítjuk:

- részvételi lehetőség a napközis és tanulószobai foglalkozásokon
- részvételi lehetőség felzárkóztató, fejlesztő foglalkozásokon
- beazonosítás után felvétel a tehetségpontokra
- a Fenntartó (Baptista Szeretetszolgálat) erőforrásainak lehetőség szerinti kihasználása
- kedvezményes részvétel az iskola által szervezett biblia táborokban
- ingyenes részvétel a 8. évfolyamosok felvételi előkészítőjén.

9. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje (*R. 7.§ (1) ag)*

9.1. Az iskolai diákönkormányzat

A tanulók, diákkörök a tanulók érdekeinek képviseletére diákönkormányzatot hozhatnak létre. Az iskolai diákönkormányzat a magasabb jogszabályokban megfogalmazott jogkörökkel rendelkezik.

A diákönkormányzat véleményét ki kell kérni

- *az iskolai SZMSZ jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt,*
- *a tanulók közösségét érintő kérdések meghozatalánál,*
- *a tanulók helyzetét elemző, értékelő beszámolók elkészítéséhez, elfogadásához,*
- *a tanulói pályázatok, versenyek meghirdetéséhez, megszervezéséhez,*
- *az iskolai sportkör működési rendjének megállapításához,*
- *az egyéb foglalkozások formáinak meghatározásához,*
- *a könyvtár, a sportlétesítmények működési rendjének kialakításához,*

- *az éves munkaterv elfogadása előtt, a tanulókat érintő programokat illetően,*
- *a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározása előtt*
- *az ifjúságpolitikai célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor,*
- *a házirend elfogadása előtt*
- *az adatkezelési szabályzat elkészítésénél. módosításánál,*
- *a tanulói fegyelmi eljárás során*
- *az adatkezelési szabályzat elkészítésénél, módosításánál,*
- *az intézményi SZMSZ-ben meghatározott ügyekben*
- *az igazgató által minden év április 15-éig elkészített és a fenntartó jóváhagyását követően közzétett tantárgyakról, amelyekből a tanulók választhatnak, középiskolában az érettségi vizsgára történő felkészítés szintjéről.*
- *az első tanítási órának reggel 8 óra előtt 45 perccel korábban való kezdéséről szóló döntés meghozatala előtt.*

(20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 120.§

(1) Ha az iskolában több diákönkormányzat tevékenykedik, az járhat el a nevelési-oktatási intézmény egészét érintő ügyekben, amelyiknek a megválasztásában a legtöbb tanuló vett részt, feltéve, hogy ily módon a tanulók több mint ötven százalékának képviselete biztosított. Ilyen diákönkormányzat hiányában az iskolában, kollégiumban működő diákönkormányzatok a nevelési-oktatási intézmény egészét érintő ügyek intézésére közös szervezetet hozhatnak létre, vagy megbízhatják valamelyik diákönkormányzatot (a továbbiakban iskolai diákönkormányzat.)
(2) a diákönkormányzat a nevelőtestület véleményének kikérésével dönt

a) saját működéséről

b) a diákönkormányzat működéséhez biztosított anyagi eszközök felhasználásáról

c) hatáskörei gyakorlásáról

d) az iskolai diákönkormányzat tájékoztatási rendszerének létrehozásáról és működéséről, valamint

e) egy tanítás nélküli munkanap felhasználásáról, amennyiben az intézményben működik, a nevelési-oktatási intézményen belül működő tájékoztatási rendszer szerkesztősége tanulói vezetőjének, felelős szerkesztőjének, munkatársainak megbízásáról.

(3) A diákönkormányzat SZMSZ-ét a választó tanulóközösség fogadja el, és a nevelőtestület hagyja jóvá. Az SZMSZ jóváhagyása csak akkor tagadható meg, ha az jogszabálysértő vagy ellentétes az iskola SZMSZ-ével, házirendjével. Az SZMSZ jóváhagyásáról a nevelőtestületnek a jóváhagyásra történő beterjesztést követő harminc napon belül nyilatkoznia kell. Az SZMSZ-t vagy annak módosítását jóváhagyottnak kell tekinteni, ha a nevelőtestület harminc napon belül nem nyilatkozik.

A diákönkormányzat feladatainak ellátásához térítésmentesen használhatja az iskola helyiségeit, berendezéseit, ha ezzel nem akadályozza az iskola működését.

Az iskolai diákönkormányzat jogosítványait, az iskolai diákönkormányzatot segítő nevelő érvényesítheti. A diákönkormányzatot megillető javaslattételi, véleményezési és egyetértési jog gyakorlása előtt azonban ki kell kérnie az iskolai diákönkormányzat vezetőségének véleményét.

Az iskolai diákönkormányzat szervezetét és tevékenységét saját szervezeti és működési szabályzata szerint alakítja.

Az iskolai diákönkormányzat munkáját segítő nevelőt a diákönkormányzat vezetőségének javaslata alapján – a nevelőtestület egyetértésével – az igazgató bízza meg.

Az iskolai diákönkormányzatot segítő pedagógus képviseli a tanulók közösségét az iskolavezetőségi, a nevelőtestületi, valamint a szülői szervezet értekezletein a diákönkormányzatra vonatkozó napirendi pontoknál. A tanulók egyéni gondjaikkal, kéréseikkel – előre egyeztetett időpontban- közvetlenül is felkereshetik az intézmény vezetőjét.

A diákönkormányzat véleményt nyilváníthat, javaslattal élhet a nevelési-oktatási intézmény működésével és a tanulókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben.

Az iskola egészének életéről, az iskolai munkatervről, az aktuális feladatokról a tanulók

- az iskolai diákönkormányzat vezetőségi ülésén és a diákközgyűlésen közvetlenül az igazgatótól,
- az osztályfőnöki órákon az osztályfőnökökön keresztül kapnak tájékozta

A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, vagy választott képviselőik útján közölhetik az iskola vezetésével, vagy a nevelőtestülettel.

A diákönkormányzat jogainak megsértése esetén tizenöt napon belül a fenntartóhoz jogszabálysértésre hivatkozással fellebbezést nyújthat be.

Ad diákönkormányzat kezdeményezésére a nevelőtestületet össze kell hívni.

9.2. A diákközgyűlés

20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 120.§ (8)
„Az iskolai diákközgyűlést évente legalább egy alkalommal össze kell hívni, melyen az iskola igazgatójának vagy megbízottjának a tanulókat tájékoztatnia kell az iskolai élet egészéről, az iskolai munkatervről. A diákközgyűlés összehívását a diákönkormányzat vezetője kezdeményezi, napirendjét, programját a közgyűlés megrendezése előtt tizenöt nappal nyilvánosságra kell hozni."

A diákközgyűlés 1 év időtartamra a tanulók javaslatai alapján osztályonként 2-3 fő diákképviselőt választ.

A diákközgyűlés nyilvános, azon bármelyik tanuló megteheti közérdekű észrevételeit, javaslatait.

10. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái (*R. 7.§ (1) ah)*

1. A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkatervről, illetve az aktuális feladatokról az iskola igazgatója, a diákönkormányzat felelős vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják:
   - az iskola igazgatója legalább évente egyszer a diákközgyűlésen, valamint a diákönkormányzat vezetőségének ülésén,
   - a diákönkormányzat vezetője havonta egyszer a diákönkormányzat vezetőségének ülésén és a diákönkormányzat faliújságján keresztül,
   - az osztályfőnökök folyamatosan az osztályfőnöki órákon.

2. A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a szaktanárok folyamatosan (szóban, illetve a tájékoztató füzeten keresztül írásban) tájékoztatják.

3. A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola igazgatóságával, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel.

4. A szülőket az iskola egészének életéről, az iskolai munkatervről, az aktuális feladatokról az iskola igazgatója és az osztályfőnökök tájékoztatják:
   - az iskola igazgatója legalább egyszer a Szülői Szervezet választmányi ülésén, vagy az iskolai szintű szülői értekezleten,
   - az osztályfőnökök folyamatosan az osztályok szülői értekezletein.

5. A szülők és a pedagógusok együttműködésére az alábbi fórumok szolgálnak:

   a) **Szülői értekezlet.**
   Feladata:
   - a szülők és a pedagógusok közötti folyamatos együttműködés kialakítása,
   - a szülők tájékoztatása
     - ✓ az iskola céljairól, feladatairól, lehetőségeiről,
     - ✓ az iskola életét érintő jogszabályok változásáról,
     - ✓ a helyi tanterv követelményeiről,
     - ✓ az iskola és a szaktanárok értékelő munkájáról,
     - ✓ saját gyermekének tanulmányi előmeneteléről, iskolai magatartásáról,
     - ✓ a gyermek osztályának tanulmányi munkájáról, neveltségi szintjéről,
     - ✓ az iskolai és az osztályközösség céljairól, feladatairól, eredményeiről, problémáiról,
     - ✓ a szülők kérdéseinek, véleményének, javaslatainak összegyűjtése és továbbítása az iskola igazgatósága felé.

   b) **Fogadó óra.**
   Feladata a szülők és a pedagógusok személyes találkozása, illetve ezen keresztül egy-egy tanuló egyéni fejlesztésének segítése konkrét tanácsokkal. (Otthoni tanulás, szabadidő helyes eltöltése, egészséges életmódra nevelés, tehetséggondozás, továbbtanulás stb.)

   c) **Nyílt tanítási nap.**
   Feladata, hogy a szülő betekintést nyerjen az iskolai nevelő és oktató munka mindennapjaiba, ismerje meg személyesen a tanítási órák lefolyását, tájékozódjon közvetlenül gyermeke és az osztályközösség iskolai életéről.

   d) **Írásbeli tájékoztató.**
   Feladata a szülők tájékoztatása a tanulók tanulmányaival vagy magatartásával összefüggő eseményekről, illetve a különféle iskolai vagy osztály szintű programokról.

6. A szülői értekezletek, a fogadó órák és a nyílt tanítási napok időpontját az iskolai munkaterv évenként határozza meg.

7. Az iskolában egy Szülői Szervezet működik. A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola igazgatóságával vagy a nevelőtestületével.

8. A szülői Szervezettel az iskola igazgatója tart fenn kapcsolatot a Szervezeti és Működési Szabályzatokban rögzítettek szerint. A szülői szervezet a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 73.§, valamint a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 119.§ szerint végzi munkáját, jogosultságait ezen jogszabályok határozzák meg.

11. Tanulmányok alatti vizsgák szabályai (*R. 7.§ (1) ai)*

A 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szabályozza átfogóan az értékelést és a vizsgák rendjét, az alapszabályozást a 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről teszi meg.

11.1 Általános alapelvek

A pedagógus a tanuló teljesítményét, előmenetelét tanítási év közben rendszeresen érdemjeggyel értékeli, félévkor és a tanítási év végén osztályzattal minősíti.

A tanuló osztályzatait évközi teljesítménye és érdemjegyei vagy az osztályozó vizsgán, a különbözeti vizsgán, valamint a pótló és javítóvizsgán nyújtott teljesítménye (a továbbiakban a felsorolt vizsgák együtt: tanulmányok alatti vizsga) alapján kell megállapítani.

A félévi és az év végi osztályzatot az érdemjegyek alapján kell meghatározni.

A tanuló magatartásának és szorgalmának értékelését és minősítését az osztályfőnök – az osztályban tanító pedagógusok véleményének kikérésével – végzi.

Az érdemjegy és az osztályzat megállapítása a tanuló teljesítményének, szorgalmának értékelésekor, minősítésekor nem lehet fegyelmezési eszköz.

Az érdemjegyekről a tanulót és a kiskorú tanuló szülőjét rendszeresen értesíteni kell. A tájékoztatás ideális esetben folyamatos, bármilyen eszközzel történhet, szóban, írásban.

Az iskola az osztályzatról a tanulót és a kiskorú tanuló szülőjét félévkor értesítő, év végén bizonyítvány útján értesíti.

A félévi és az év végi bukás fennálló lehetőségéről a szülőt, tanulót levélben, a tanügyigazgatáson keresztül és az elektronikus napló ellenőrző felületén az osztályfőnök tájékoztatja.

A vizsgák szabályai vonatkoznak az intézmény valamennyi tanulójára:

- aki vizsgára jelentkezik,
- akit a nevelőtestület határozatával vizsgára utasít,

Kiterjed továbbá más intézmények olyan tanulóira

- akik átvételüket kérik az intézménybe és ennek feltételeként az intézmény igazgatója különbözeti vizsga letételét írja elő,
- a vendégtanulói jogviszony keretében vizsgaköteles tanulókra.

Kiterjed továbbá az intézmény nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.

11.2. Osztályozóvizsga, különbözeti vizsga

A felsőbb évfolyamba lépéshez szükséges osztályzatai megállapításához vagy adott tantárgyból az osztályzat megszerzéséhez a tanulónak osztályozóvizsgát/különbözeti vizsgát kell tennie, ha

- előrehozott érettségire kíván jelentkezni, de még nem teljesítette az adott tantárgy tanulmányi vizsgakövetelményeit, tehát nem szerezte meg a helyi tantervben előírt osztályzatokat
- a jogszabályban megengedett időnél többet mulasztott, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozóvizsgát tehet
- külföldi tartózkodás, magántanulói státusz, illetve egyéb ok miatt az igazgató engedélyezte számára az osztályozóvizsga/különbözeti vizsga letételét
- felmentették a kötelező foglalkozásokon való részvétel alól, de osztályozóvizsga letételére kötelezték
- tanulmányi idejének megrövidítését engedélyezték (egy vagy több tantárgyból, illetve valamennyi tantárgyból)
- más iskolából lépett át, és az előzőekben nem tanult tantárgyakból különbözeti vizsga letételére kötelezték, illetve az átadó intézményben nem tanult tantárgyból osztályozóvizsga letételére engedélyt kapott.

Egy osztályozó vizsga egy adott tantárgy és egy adott évfolyam követelményeinek teljesítésére vonatkozik.

A tanítási év lezárását szolgáló osztályozó vizsgát az adott tanítási évben kell megszervezni. Osztályozó vizsgát az iskola a tanítási év során bármikor szervezhet.

A vizsga követelményeiről a tanuló minimum a vizsga előtt hat héttel szaktanárától tájékoztatást kap.

Az osztályozóvizsga/különbözeti vizsga napján a tanuló a vizsga kezdetétől függően az első három, illetve négy órán köteles részt venni. Ez alól felmentést csak rendkívül indokolt esetben igazgatói engedéllyel kaphat.

Különbözeti vizsgát a tanuló abban az iskolában tehet, amelyben a tanulmányait folytatni kívánja.

A különbözeti vizsgákra tanévenként legalább két vizsgaidőszakot kell kijelölni, ami a tanév rendjében kerül meghatározásra.

Sikertelen osztályozó vizsga esetén a tanuló javító vizsgát tehet.

11.3. Pótló vizsga

Pótló vizsgát tehet a vizsgázó, ha a vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné.

A vizsgázónak fel nem róható ok minden olyan, a vizsgán való részvételt gátló esemény, körülmény, amelynek bekövetkezése nem vezethető vissza a vizsgázó szándékos vagy gondatlan magatartására.

Az igazgató hozzájárulhat ahhoz, hogy az adott vizsganapon vagy a vizsgázó és az intézmény számára megszervezhető legközelebbi időpontban a vizsgázó pótló vizsgát tegyen, ha ennek feltételei megteremthetők.

A vizsgázó kérésére a vizsga megszakításáig a vizsgakérdésekre adott válaszait értékelni kell.

11.4. Javító vizsga

Javítóvizsgát tehet a vizsgázó, ha

- a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott;
- az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról számára felróható okból
    - elkésik,
    - távol marad,
    - vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik.
- ha az osztályozó vizsgán elégtelen osztályzatot szerez.

A vizsgázó javítóvizsgát az iskola igazgatója által meghatározott időpontban, az augusztus 15-étől augusztus 31-éig terjedő időszakban tehet.

11.5. Vizsgaszervezési követelmények

Szóbeli és írásbeli/gyakorlati vizsgák rendje

	1 - 4. évfolyam		5 - 8. évfolyam		9-12. évfolyam	
	írásbeli/ gyakorlati vizsga	szóbeli vizsga	írásbeli/ gyakorlati vizsga	szóbeli vizsga	írásbeli/ gyakorlati vizsga	szóbeli vizsga
Magyar nyelv	x	x	x	x	x	x
Magyar irodalom	x	x	x	x	x	x
Történelem			x	x	x	x
Angol nyelv	x	x	x	x	x	x
Célnyelvi civilizáció				x	x	x
Erkölcstan/hit-és erkölcstan		x		x		
Bibliaismeret						x
Matematika	x	x	x	x	x	x
Informatika	x		x		x	
Környezetismeret		x				
Természetismeret			x	x		
Fizika			x	x	x	x
Biológia			x	x	x	x
Kémia			x	x	x	x
Földrajz			x	x	x	x
Ének-zene		x		x		x
Vizuális kultúra	x		x		x	
Technika		x	x		x	
Testnevelés	x		x		x	
Hon-és népismeret				x		
Mozgólépkultúra és médiaism.					x	x
Etika					x	x
Művészetek						x

A vizsgát megelőző három hónapon belül kell a vizsgaidőszakot kijelölni.

A vizsgák időpontjáról a vizsgázót a vizsgára történő jelentkezéskor írásban tájékoztatni kell.

A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételhető.

Az iskolában tartott tanulmányok alatti vizsga esetén az igazgató, a független vizsgabizottság előtti vizsga esetén a kormányhivatal vezetője engedélyezheti, hogy a vizsgázó az előre meghatározott időponttól eltérő időben tegyen vizsgát.

Az írásbeli vizsga időtartama tantárgyanként és évfolyamonként 60 perc.

Egy napon legfeljebb három írásbeli vizsgát lehet tenni.

A vizsgák között a vizsgázó kérésére legalább tíz, legfeljebb harminc perc pihenőidőt kell biztosítani.

Tanulmányok alatti vizsgát legalább háromtagú vizsgabizottság előtt kell tenni. Amennyiben a nevelési-oktatási intézményben foglalkoztatottak végzettsége, szakképzettsége alapján erre lehetőség van, a vizsgabizottságba legalább két olyan pedagógust kell jelölni, aki jogosult az adott tantárgy tanítására.

A tanulmányok alatti vizsga vizsgabizottságának elnökét és tagjait az igazgató, a független vizsgabizottság elnökét és tagjait a területileg illetékes kormányhivatal bízza meg.

A tanulmányok alatti vizsga vizsgabizottságának elnöke felel a vizsga szakszerű és jogszerű megtartásáért.

Ennek megfelelően:

- meggyőződik arról, a vizsgázó jogosult-e a vizsga megkezdésére, és teljesítette-e a vizsga letételéhez előírt feltételeket;
- szükség esetén kezdeményezi a szabálytalanul vizsgázni szándékozók kizárását;
- vezeti a szóbeli vizsgákat és a vizsgabizottság értekezleteit;
- átvizsgálja a vizsgával kapcsolatos iratokat, a szabályzatban foglaltak szerint aláírja a vizsga iratait;
- a vizsgabizottság értekezletein véleményeltérés esetén szavazást rendel el.

A vizsgabizottsági elnök feladatainak ellátásába a vizsgabizottság tagjait bevonhatja.

A kérdező tanár csak az lehet, aki a vizsga tárgya szerinti tantárgyat taníthatja.

A vizsgabizottság munkáját és magát a vizsgát az iskola igazgatója készíti elő.

A vizsga reggel nyolc óra előtt nem kezdhető el, és legfeljebb tizenhét óráig tarthat.

A tanulónak az általa kihúzott tétel kidolgozására min. 20 perc áll rendelkezésére (kivéve az idegen nyelvet, ahol nincs felkészülési idő). A feleletek maximális időtartama 15 perc.

A vizsgateremben egyidejűleg legfeljebb hat vizsgázó tartózkodhat.

Ha a vizsgázó a húzott tétel anyagában teljes tájékozatlanságot árul el, azaz feleletének értékelése nem éri el az elégséges szintet, az elnök egy alkalommal póttételt húzat vele. Ez esetben a szóbeli minősítést a póttételre adott felelet alapján kell kialakítani úgy, hogy az elért pontszámot meg kell felezni és egész pontra fel kell kerekíteni, majd az osztályzatot ennek alapján kell kiszámítani.

Ha a tanuló csak szóbeli vizsgát tesz, teljesítményét a kérdező tanár értékelőlap segítségével állapítja meg (ezt a jegyzőkönyvhöz mellékeli).

A fizetési kötelezettség kapcsán méltányossági alapon lehetőséget biztosítunk megfelelő indoklással ellátott kérvényezett esetben, hogy a díjat, vagy annak egy részét átvállaljuk.

Minden esetben egyedi mérlegelést követően erről az igazgató dönt.

11.6. A tanulmányok alatti vizsga követelményei, részei, az értékelés szabályai (R. 65. § (5) bek)

A tanulmányok alatti vizsgák követelményeit, részeit és az értékelés szabályait az iskola honlapján tesszük közzé minden év szeptemberében. (www.zoldligetsuli.hu)

12. A felvétel és az átvétel helyi szabályai (*R. 7.§ (1) aj)*

12.1. Az általános iskolára vonatkozó felvételre, átvételre vonatkozó helyi szabályok

Iskolánk a beiskolázási körzetéből - Velence város és Nadap területéről – minden jelentkező tanköteles korú tanulót felvesz.

Az első osztályba történő beiratkozás feltétele, hogy a gyermek az adott naptári évben a hatodik életévét augusztus 31. napjáig betöltse, és a szülő kérje gyermeke felvételét az iskolába.

Az első évfolyamba történő beiratkozáskor a R 20. § (3) bekezdésben kell bemutatni.

A második-tizenkettedik évfolyamba történő átvételnél be kell mutatni:

- az elvégzett évfolyamokat tanúsító bizonyítványt;
- az előző iskola által kiadott átjelentkezési lapot,
- a tanuló lakcímét igazoló iratot.

Az iskola beiratkozási körzetén kívül lakó tanulók felvételéről a szülő kérésének, a tanuló előző tanulmányi eredményének, illetve magatartás és szorgalom érdemjegyeinek, valamint az adott évfolyamra járó tanulók létszámának figyelembevételével az iskola igazgatója dönt.

Ha a körzeten kívüli tanuló az első-negyedik évfolyamra jelentkezik, vagy ha az ötödik-nyolcadik évfolyamon tanév végi osztályzatának átlaga 3,5 alatt van, illetve magatartása vagy szorgalma rossz, hanyag, változó minősítésű, az igazgató a tanuló felvételéről szóló döntése előtt kikéri az igazgatóhelyettesek és az érintett évfolyam osztályfőnökeinek véleményét.

12.2. Felvétel a gimnáziumi osztályokba

Az intézménybe történő felvételi eljárás során előnyt élvez a baptista felekezetű családból érkező vagy a Magyarországi Baptista Egyház belső egyházi jogi személyei által fenntartott intézményből érkező tanuló azonos összesített eredmény esetén.

A felvételi eljárás során figyelembe vesszük a jelentkező tanulási motivációját, különös tekintettel a nyelvtanulásban, a gyermek szociális helyzetét.

A gimnáziumi osztályokba felvételi vizsgával lehet bekerülni a felvételi eljárás során elért helyezés alapján. A jelentkező tanulók felvételéről az alábbiak alapján döntünk:

- az 5-8. évfolyamokon elért tantárgyi eredmények (készségtárgyak nélkül, max. 25%)

- a központilag kiadott, egységes kompetenciaalapú feladatlapokkal megszervezett írásbeli vizsga (max. 50%)
- szóbeli meghallgatás (max. 25%)

12.2.1. A szóbeli vizsga követelményei

A célnyelvi előkészítést nem igénylő, négy évfolyamos két tanítási nyelvű képzésre jelentkező tanulóktól a 137/2008. (V. 16.) Korm. rendelet 2. számú mellékletében meghatározott Közös Európai Referenciakeret szerinti B1 nyelvtudási szintet várjuk el.
A szóbeli felvételi vizsga eredménye az összeredmény 25%-a.

12.2.2. Az azonos összesített eredmény (R. 40. § (3) bek.)

A rangsorolás során az azonos összesített eredményt elérő tanulók közül előnyben részesítjük:

- a halmozottan hátrányos, majd a hátrányos helyzetű tanulókat
- a baptista felekezetű családból érkező diákokat
- a Magyarországi Baptista Egyház belső egyházi jogi személyei által fenntartott intézményből érkező tanulókat
- az iskolánkba járó vagy korábban itt végzett tanulók testvéreit
- életvitelszerűen Velencén lakó diákokat

12.3. Átvétel az általános iskola normál tantervű osztályaiba

Ha a körzeten kívüli tanuló az első-negyedik évfolyamra jelentkezik, vagy ha az ötödik-nyolcadik évfolyamon tanév végi osztályzatának átlaga 3,5 alatt van, illetve magatartása vagy szorgalma rossz, hanyag, változó minősítésű, az igazgató a tanuló felvételéről szóló döntése előtt kikéri az igazgatóhelyettesek és az érintett évfolyam osztályfőnökeinek véleményét. (Ugyancsak ezt kell tenni akkor, ha a beiskolázási körzeten kívül lakó tanuló előzőleg már iskolánk tanulója volt, de tanulmányi eredménye, magatartása vagy szorgalma a fentebb leírtak szerint alakul. Ilyen esetben az iskola igazgatója az igazgatóhelyettesek és az osztályfőnökök véleményének figyelembevételével hozza meg döntését.

12.4. Átvétel az általános iskola és a gimnázium két tanítási nyelvű osztályaiba

Az iskolán belül más osztályból vagy más iskolából két tanítási nyelvű osztályba akkor kerülhet tanuló, ha előzőleg két tanítási nyelvű képzésben vett részt, vagy legalább egy tanévet angol nyelvterületen tanult és a tagozaton tanító pedagógusok bizottsága előtt írásban és szóban számot ad az angol nyelvi és az angol nyelven tanult tantárgyak tananyagának tudásáról. A tanuló előző iskolájából hozott értékelése (a készségtárgyak kivételével) meg kell, hogy haladja a 4,5-es tanulmányi átlagot; magatartása és szorgalma legalább *jó* legyen. a felvételről a mindenkori létszám függvényében az iskola igazgatója dönt. A felvett tanuló az idegen nyelven tanított tantárgyakból való továbbhaladáshoz szükséges ismeretek pótlására kötelezett.
Külföldi iskolából érkező tanuló az igazgató által meghatározott időben különbözeti vizsgát tesz.

12.5. A két tanítási nyelvű osztályokból való kikerülés szabályai

Ha a tanuló idegen nyelvből, valamint a célnyelven tanított és fő tantárgyakból (magyar nyelv és irodalom, matematika, történelem) nyújtott teljesítménye, készségeinek fejlődése nem éri el a kívánt szintet, akkor a szaktanárok kezdeményezik a tanuló iskolán belüli, nem két tanítási nyelvű csoportba való áthelyezését az alábbiak szerint:

- ha a tanuló a fent említett tantárgyakban mért eredményei alacsonyak, sorozatos kudarcok érik
- esetleg magatartásával hátráltatja a közös munkát tanórákon.

Nem éri el a tanuló a kívánt szintet, ha a belső mérésnél 3-5. osztályban 50%-os, 6-8. osztályban 60%-os eredménynél rosszabbul teljesít.

A döntés meghozása szempontjából fontos a szülővel való rendszeres kapcsolattartás, a gyermek tanulási nehézségeinek megbeszélése és a tanuló érdekében történő együttműködés.

12.6. A szóbeli felvételi vizsgára vonatkozó helyi szabályok:

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 51.§ (5) bekezdésében foglaltaknak megfelelően a jogszabályban felsorolt tanulók részére a szóbeli felmérésen biztosítjuk az iskolai tanulmányai során általa használt, megszokott eszközöket, a vizsga szervezésével alkalmazkodunk az adottságaihoz.

12.7. Saját tanulók bekerülése a gimnáziumi képzésbe (R. 32. § (4) bek. g)

A felvételi eljárásban kivételes és egyedi elbírásában részesülnek azon tanulók, akik az általános iskolai tanulmányaikat intézményünkben folytatják, és tanulmányi eredményük, illetve nyelvi készségeik megfelelő szinten vannak.

13. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv *(R. 7.§ (1) ak)*

13.1. Az elsősegély

Az elsősegély azonnali beavatkozás, amelyet a sérült kap valamely sérülésére vagy hirtelen egészségkárosodása miatt a mentők, orvosok, vagy más személyek megérkezése előtt.

Az elsősegély célja:
Az élet megmentése.
Megakadályozni a további egészségkárosodást.
Elősegíteni a gyógyulást.

Az elsősegélynyújtó:
Alaposan képzett.
Vizsgát tett, amelyet rendszeresen megújít.
Naprakész elméleti és gyakorlati ismeretekkel rendelkezik.

Az elsősegélynyújtó kötelességei:
Gyorsan és biztonságosan felmérni a helyzetet, majd ezt követően megfelelő segítséget kérni.

Amennyire lehet megállapítani a sérülés vagy betegség természetét, amelyben a balesetes szenved. Azonnal elvégezni - a fontossági sorrend betartásával - a helyes és halaszthatatlan beavatkozásokat.
Intézkedni, hogy a sérültet elszállítsák kórházba, orvosi rendelőbe, vagy - amennyiben a körülmények és a sérülés, betegség jellege megengedi - haza.
A sérülttel maradni mindaddig, amíg átadhatja őt a megfelelő személynek.
Jelentést írni és átadni, további segítséget nyújtani, ha szükséges.

Intézményünk a Nemzeti alaptantervben foglaltak értelmében tanulóink számára elsősegély-nyújtási alapismeretek tanfolyamokat szervez a pedagógiai program érvényessége ideje alatt, elsősorban 7. ás nyolcadik évfolyamosok számára.
Ebben a tevékenységében partnerként számíthat az iskolaorvos (Dr. Oszvald Éva) és az iskolai védőnő Alapiné Tabi Rita segítségére.

A pedagógusokat ösztönzi arra, hogy ebben a témában akkreditált továbbképzéseken vegyenek részt, és az ott megtanult ismereteket és tudást a kollégáknak belső továbbképzések, a tanulóknak az egyéb foglalkozások keretében szervezett előadások, gyakorlati tevékenységekkel is színesített előadások keretében átadhassák.

13.2. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek témakörei, tananyaga

13.2.1. Utcai balesetek

Elméleti alap: Az ember légzése – általános iskolai biológia tankönyvek;
Az ember keringése – általános iskolai biológia tankönyvek;

Elemek:

- utcai balesetek helyszínbiztosítása;
- elsősegélynyújtó védelme;
- eszméletlenség vizsgálata;
- sérülések vizsgálata;
- mentők értesítése;

13.2.2. Mozgásszervek sérülései

Elméleti alap: Az ember vázrendszere – általános iskolai biológia tankönyvek

Elemek:

- az ember vázrendszerének felépítése;
- az ember nagyobb csontjai;
- rándulás, ficam, törés, nyílt törés;
- mozgásszervek sérüléseinek ellátása;

13.2.3. Légutak

Elméleti alap: Az ember légzése – általános iskolai biológia tankönyvek;

Elemek:

- az ember légzőrendszerének felépítése;
- légutak biztosítása;
- stabil oldalfektetés;
- Eschmark-féle műfogás;
- légúti akadály eltávolítása;

15.2.4. Mérgezések

Elméleti alap:
Az emberi tápcsatorna –biológia tankönyvek;
Az ember légzőszervrendszerének felépítése – általános iskolai biológia tankönyvek;
Az ember keringési szervrendszerének felépítése – általános iskolai biológia tankönyvek;
Szén-monoxid, szén-dioxid, klórgáz – általános iskolai kémia tankönyvek;
Alkoholok – általános iskolai kémia tankönyv;

Elemek:

- az emberi tápcsatorna felépítése: szájüreg-nyelőcső, gyomor, vékonybél-vastagbél;
- az ember légzőszervrendszerének felépítése: orrüreg/szájüreg, garat, gége, légcső, főhörgők, hörgők, léghólyagocskák;
- az ember keringési szervrendszerének felépítése: szív, erek, légzési gázok szállítása, tápanyagszállítás;
- gázmérgezések;
- gyógyszermérgezések;
- alkoholmérgezés;
- gázmérgezésének ellátása;
- gyógyszermérgezések ellátása;
- alkoholmérgezés ellátása;
- gyakori hibaforrások;
- orvosi segítség szükségességének megállapítása;

13.2.5. Vérzések

Elméleti alap: Az ember keringési rendszere – általános iskolai biológia tankönyvek

Elemek:

- az ember keringési rendszere;
- vérzések típusai;
- vérzések ellátása;
- speciális vérzések;

13.2.6. Vegyszer okozta sérülések

Elméleti alap:
Az emberi kültakaró – általános iskolai biológia tankönyvek;
Az emberi tápcsatorna – általános iskolai biológia tankönyvek;
Az emberi szem felépítése – középiskolai biológia tankönyvek;
A kémhatás – általános iskolai kémia tankönyvek;
Savak és lúgok – középiskolai kémia tankönyvek;

Elemek:

- az emberi kültakaró fogalma;
- az emberi kültakaró rétegei: hám, irha, bőralja;
- az emberi tápcsatorna felépítése: szájüreg-nyelőcső, gyomor, vékonybél-vastagbél;
- az emberi szem felépítése: szaruhártya, szivárványhártya, pupilla, szemlencse;
- vegyszer a bőrön;
- vegyszer okozta bőrsérülések ellátása;
- vegyszer a tápcsatornában;
- tápcsatorna vegyszermérgezésének ellátása;
- vegyszer a szemben;
- vegyszer okozta szemsérülések ellátása;
- gyakori hibaforrások;
- orvosi segítség szükségességének megállapítása;
- háztartási vegyszerek;

II. Helyi tanterv

14. A választott kerettantervek megnevezése (*R. 7.§ (1) ba)*

Jogszabályi háttér:
A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény
A kormány 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelete a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról (Nat 2012.)
5/2020. (I. 31.) Korm rendelet A Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról (Nat 2020.)
Az emberi erőforrások minisztere 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelete a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről
Az emberi erőforrások minisztere 4/2013.(I.11.) EMMI rendelete a két tanítási nyelvű iskolai oktatás irányelveinek kiadásáról (Nat 2012.)
Az emberi erőforrások minisztere által kiadott irányelvek a két tanítási nyelvű iskolai oktatás irányelveiről (Nat 2020.)

Iskolánk az alábbi kerettanterveket használta fel helyi tantervének kidolgozásához: (Nat 2012.)

- Az emberi erőforrások minisztere 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelete a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről
  1. számú melléklet:
  Kerettanterv az általános iskola 1–4. évfolyamára megnevezésű kerettanterv
- Az emberi erőforrások minisztere 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelete a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről
  2. számú melléklet:
  Kerettanterv az általános iskola 5-8. évfolyamára megnevezésű kerettanterv
- Az emberi erőforrások minisztere 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelete a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről
  3. számú melléklet:
  Kerettanterv gimnáziumok 9-12. évfolyamára megnevezésű kerettanterv
- Az emberi erőforrások minisztere 4/2013.(I.11.) EMMI rendelete a két tanítási nyelvű iskolai oktatás irányelveinek kiadásáról
  2. számú melléklet:
  Kerettanterv a két tanítási nyelvű általános iskolai célnyelvi oktatáshoz
- Az emberi erőforrások minisztere 4/2013.(I.11.) EMMI rendelete a két tanítási nyelvű iskolai oktatás irányelveinek kiadásáról
  3. számú melléklet:
  Kerettanterv a két tanítási nyelvű középiskolai célnyelvi oktatáshoz
- Az emberi erőforrások minisztere 4/2013.(I.11.) EMMI rendelete a két tanítási nyelvű iskolai oktatás irányelveinek kiadásáról
  4. számú melléklet:
  Kerettanterv a két tanítási nyelvű általános iskolai, középiskolai célnyelvi civilizáció tantárgy oktatáshoz

A Nat 2020-as módosítása után az Oktatási Hivatal honlapján közzétett kerettantervek alapján dolgoztuk ki a helyi tantervünket.

A helyi tanterv tantárgyakra kidolgozott programját az alábbi mellékletek tartalmazzák:

1. Magyar nyelv és irodalom 1-4. évfolyam a normál tantervű osztályok számára
2. Magyar nyelv és irodalom 1-4. a két tanítási nyelvű osztályokszámára
3. Matematika 1- 4. a normál tantervű osztályok számára
4. Matematika 1-4. a két tanítási nyelvű osztályok számára
5. Környezetismeret 3-4. évfolyam a normál tantervű osztályok számára
6. Környezetismeret 3-4. évfolyam a két tanítási nyelvű osztályok számára
7. Vizuális kultúra 1-4. évfolyam
8. Ének-zene 1-4. évfolyam
9. Technika és életvitel 1-4. évfolyam
10. Testnevelés és sport 1-4. évfolyam
11. Magyar nyelv 5-8. évfolyam a normál és két tanítási nyelvű osztályok számára
12. Irodalom 5-8. évfolyam a normál és két tanítási nyelvű osztályok számára
13. Angol nyelv a normál tantervű osztályok számára
14. Angol nyelv a két tanítási nyelvű osztályok számára 1-8. évfolyam
15. Célnyelvi civilizáció 1-12. évfolyam
16. Matematika 5-8. évfolyam a normál tantervű osztályok számára
17. Matematika 5-8. évfolyam a két tanítási nyelvű osztályok számára
18. Történelem 5-8. évfolyam
19. Természetismeret 5-6. évfolyam
20. Fizika 7-8. évfolyam a normál tantervű osztályok számára
21. Fizika 7-8. évfolyam a két tanítási nyelvű osztályok számára
22. Kémia 7-8. a normál tantervű osztályok számára
23. Kémia 7-8. a két tanítási nyelvű osztályok számára
24. Biológia a 7-8. évfolyam a normál tantervű osztályok számára
25. Biológia 7-8. évfolyam a két tanítási nyelvű osztályok számára
26. Földrajz 7-8. évfolyam a normál tantervű osztályok számára
27. Földrajz 7-8- a két tanítási nyelvű osztályok számára
28. Ének-zene 5-8. évfolyam
29. Vizuális nevelés 5-8. évfolyam
30. Technika és életvitel 5-7. évfolyam
31. Technika és életvitel a két tanítási nyelvű osztályok számára
32. Testnevelés és sport 5-8. évfolyam
33. Hon- és népismeret 5. évfolyam
34. Informatika 6-8. évfolyam
35. Erkölcstan 1-8. évfolyam
36. Sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztésére kidolgozott helyi tanterv
37. Magyar nyelv és irodalom 9-12. évfolyam
38. Matematika 9-12. évfolyam
39. Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek 9-12. évfolyam
40. Etika 11. évfolyam
41. Biológia-egészségtan 9-12. évfolyam
42. Fizika 9-12. évfolyam
43. Kémia 9-10. évfolyam
44. Földrajz 9-10. évfolyam
45. Ének-zene 9-10. évfolyam
46. Vizuális kultúra 9-10. évfolyam
47. Dráma és tánc 9. évfolyam
48. Informatika 9-12. évfolyam
49. Technika, életvitel és gyakorlat 12. évfolyam

50. Testnevelés és sport 9-12. évfolyam
51. Bibliaismeret 1-12. évfolyam
52. Angol nyelv 9-12. évfolyam
53. Második idegen nyelv 9-12. évfolyam

A Nat bevezetésének üteme évfolyamonként és tanévenként:

Tanév:		2020/2021.	2021/2022.	2022/2023.	2023/2024.
Évfolyam	1.	Nat 2020	Nat 2020	Nat 2020	Nat 2020
	2.	Nat 2012	Nat 2020	Nat 2020	Nat 2020
	3.	Nat 2012	Nat 2012	Nat 2020	Nat 2020
	4.	Nat 2012	Nat 2012	Nat 2012	Nat 2020
	5.	Nat 2020	Nat 2020	Nat 2020	Nat 2020
	6.	Nat 2012	Nat 2020	Nat 2020	Nat 2020
	7.	Nat 2012	Nat 2012	Nat 2012	Nat 2020
	8.	Nat 2012	Nat 2012	Nat 2020	Nat 2020
	9.	Nat 2020	Nat 2020	Nat 2020	Nat 2020
	10.	Nat 2012	Nat 2020	Nat 2020	Nat 2020
	11.	Nat 2012	Nat 2012	Nat 2020	Nat 2020
	12.	Nat 2012	Nat 2012	Nat 2012	Nat 2020

15. Az egyes évfolyamokon tanított tantárgyak, kötelező és választható tanórai foglalkozások, ezek óraszámai, az előírt tananyag és követelmények (R. 7.§ (1) bb)

15.1. Óratervek

15.1.1. Normál tantervű osztályok óraterve 1-4. évfolyamon

	1.	2.	3.	4.
Magyar nyelv és irodalom	7	8	7	6
Angol nyelv				3
Matematika	4	4	4	4
Erkölcstan/Hit- és erkölcstan	1	1	1	1
Környezetismeret	0	0	1	1
Digitális kultúra	0	0	1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5
Összesen:	**22**	**23**	**24**	**25**

A szabadon tervezhető órakeretből

- a második évfolyamon egy, a harmadik évfolyamon kettő órával megemeltük a magyar nyelv és irodalom tantárgy heti óraszámát
- negyedik évfolyamon a magyar nyelv és irodalom, valamint az angol nyelv tantárgyak heti óraszámát emeltük meg egy többletórával.

15.1.2. Két tanítási nyelvű osztályok óraterve 1-4. évfolyamon

	1.	2.	3.	4.
Magyar nyelv és irodalom	7	7	5	5
Angol nyelv	**4**	**4**	**4**	**5**
Matematika	4	4	4	4
Erkölcstan/Hit- és erkölcstan	1	1	1	1
Környezetismeret	0	0	**1**	**2**
Digitális kultúra	0	0	1	1
Ének-zene	**2**	**2**	**2**	**2**
Vizuális kultúra	**2**	**2**	2	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés	**5**	**5**	**5**	**5**
Összesen:	**26**	**26**	**26**	**27**

A szabadon tervezhető órakeretből minden évfolyamon az angol nyelv, negyedik évfolyamon a környezetismeret tantárgyak óraszámát emeltük meg.

Angol nyelven tanítjuk

- első és második évfolyamon: ének-zene, vizuális kultúra, testnevelés tantárgyakat,
- harmadik és negyedik évfolyamon a környezetismeret, ének-zene és testnevelés tantárgyakat.

Az ének-zene tantárgyból heti egy órát a magyar népdalok és zenei kultúra megismertetésére fordítunk.
Testnevelés tantárgy esetén heti három órát tartunk angolul, kettőt a lehetőségekhez mérten vagy angolul, vagy magyarul.

15.1.3. Normál tantervű osztályok óraterve 5-8. évfolyamon

	5.	**6.**	**7.**	**8.**
Magyar nyelv és irodalom	5	5	3	4
Angol nyelv	3	3	3	3
Matematika	4	4	4	4
Erkölcstan/hit-és erkölcstan	1	1	1	1
Történelem	2	2	2	2
Állampolgári ismeretek				1
Digitális kultúra	1	1	1	1
Természettudomány	2	2		
Fizika			1,5	1,5
Kémia			1,5	1,5
Biológia - egészségtan			1,5	1,5
Földrajz			1,5	1,5
Ének-zene	2	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	0
Testnevelés	5	5	5	5
Hon-és népismeret		1		
Dráma és színház			1	
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Összesen:	**28**	**28**	**30**	**30**

A szabadon felhasználható órakeret terhére

- ötödik és hatodik évfolyamon a magyar nyelv és irodalom, tantárgy órakeretét növeltük meg
- hetedik évfolyamon a fejlesztési szakaszra előírt óraszámokat matematika, nyolcadik évfolyamon magyar nyelv és irodalom, valamint matematika tantárgyakból emeltük meg.

Hatodik évfolyamon hon- és népismeret, hetedik évfolyamon dráma és színház tantárgyat oktatunk.

15.1.4. Két tanítási nyelvű osztályok óraterve 5-8. évfolyamon

	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	3	3,5
Angol nyelv	5	5	5	5
Célnyelvi civilizáció	1	1	1	1
Matematika	4	4	3	3,5
Erkölcstan/hit-és erkölcstan	1	1	1	1
Történelem	2	2	2	2
Állampolgári ismeretek				1
Digitális kultúra	1	1	1	1
Természettudomány	2	2		
Fizika			1,5	1,5
Kémia			1,5	1,5
Biológia - egészségtan			1,5	1,5
Földrajz			1,5	1,5
Ének-zene	2	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	
Testnevelés	5	5	5	5
Hon-és népismeret		1		
Dráma és színház			1	
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Összesen:	**30**	**30**	**33**	**32**

A matematika és magyar órák számát nyolcadik évfolyamon megemeltük fél-fél órával.
A két tannyelvű kiegészítő óraszámot az angol nyelv és a célnyelvi civilizáció oktatására fordítjuk.
Angol nyelven oktatott tantárgyak:

- ötödik és hatodik évfolyamon: célnyelvi civilizáció, természetismeret, technika
- hetedik és nyolcadik évfolyamom: célnyelvi civilizáció, biológia, földrajz

15.1.5. Két tanítási nyelvű osztályok óraterve 9-12. évfolyamon

	9.	**10.**	**11.**	**12.**
Magyar nyelv és irodalom	3	4	4	4
Angol nyelv	5	6	6	4
II. Idegen nyelv	3	3	3	3
Célnyelvi civilizáció	1	1	1	1
Matematika	3	3	3	3
Bibliaismeret	1	1	1	1
Történelem	2	2	3	3
Állampolgári ismeretek				1
Fizika	2	3		
Kémia	1,5	1,5		
Biológia	3	2	2	
Földrajz	1,5	1,5		
Művészetek			1	
Ének-zene	1	1		
Vizuális kultúra	1	1		
Testnevelés	5	5	5	5
Digitális kultúra	2	1	2	
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Mozgóképkultúra és médiaismeret				1
Fakultáció			4	4
Összesen:	**36**	**37**	**36**	**31**

Angol nyelven oktatott tantárgyak:

- célnyelvi civilizáció: 9-12. évfolyam
- földrajz: 9-10. évfolyam
- biológia: 9-11. évfolyam

15.2. Tantárgyak, óratervek és időkeretek

15.2.1. A nem kötelező, választható tantárgyak, foglalkozások 1-8. évfolyamokon (R. 7.§ (1) bf)

1. Az adott tanévre vonatkozó óraszámokat és tevékenységeket az aktuális tantárgyfelosztás és a munkaterv határozza meg.

2. Az emberi erőforrások minisztere által kiadott kerettantervekben meghatározott szabadon tervezhető órák számával az 1-4. évfolyamon a matematika és a magyar nyelv és irodalom tantárgy óraszámát növeltük meg azzal a céllal, hogy e tárgyból a készségfejlesztésre, az ismeretek gyakorlására több idő jusson

3. Az iskola helyi tantervében a kötelező tanítási órák keretében tanított tantárgyak tananyagai és követelményei teljes egészében megegyeznek az oktatási miniszter által kiadott kerettantervekben meghatározott tananyaggal és követelményekkel.

4. Iskolánkban a tanulók idegen nyelvként az angol nyelv tanulását választhatják.

5. Iskolánk a nem kötelező (választható) tanítási órákon

- az alsó tagozaton magyar nyelv és irodalom, matematika, idegen nyelv tantárgy tanulását;
- 5-8. évfolyamon magyar nyelv és irodalom, matematika tantárgy tanulását biztosítja az erre jelentkező tanulók számára.

6. A nem kötelező (választható) órák rendszere:

Tantárgy:	Évfolyam:							
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8
Magyar nyelv és irodalom	x	x	x	x	x	x	x	x
Idegen nyelv	x	x	x					
Matematika	x	x	x	x	x	x	x	x

7. Az 1-3. évfolyamon tanított idegen nyelv tantárgy tananyagát és tematikáját az idegen nyelv tantárgyak tantervei tartalmazzák.

8. Az erkölcstan, hit-és erkölcstan tantárgy keretében az alábbi választási lehetőséggel élhetnek tanulóink:

- baptista bibliaismeret
- katolikus hittan
- református hittan
- erkölcstan

9. Intézményünk helyi tanterve – az óraszámok változatlanul hagyása mellett – előírja a természettudományok súlyának növelését. Az említett műveltségi területnek különös figyelmet adunk az oktatási folyamatban, és a vonatkozó kompetenciákat a többi tantárgyhoz kapcsolódó tevékenységek során is fejlesztjük. A kidolgozandó tanmenetekben átjárókat és kapcsolódási pontokat keresünk a többi tantárgyhoz.

15.2.2. A nem kötelező, választható tantárgyak, foglalkozások 9-12. évfolyamokon (R. 7.§ (1) bf)

1. Minden évfolyamon, minden osztály számára kötelező a bibliaismeret tantárgy tanulása. Mindezt az Nkt. 32.§ (1) d) pontja alapján építjük be tantervünkbe. A heti egy órában tanított tárgy helyi tantervét a 49. számú mellékletben lehet megtekinteni.

2. Második nyelvként választható nyelvek: német, spanyol. A második idegen nyelv tantárgy kötelező, a választás ebben az esetben arra vonatkozik, hogy melyik idegen nyelvet kívánja tanulni a tanuló. A választást korlátozhatja a jelentkezések száma miatt kialakuló tanulásszervezési helyzet.

3. Az érettségi felkészüléshez ill. az eredményes magyar nyelven tehető felsőoktatási felvételi vizsga segítése céljából a két tannyelvű osztály tanulóinak a 11-12. évfolyamokon az angolul tanított közismereti tárgyakból - igény szerint - az angol nyelvű tudás "mellé" kiegészítésként "a magyarul tudást, főképp a magyarul vizsgázást" elősegítő foglalkozásokat szervezünk.

4. A gimnáziumi oktatás utolsó két évfolyamán a diákoknak lehetősége van arra, hogy az érettségi és a felvételi vizsgára készülés érdekében két tantárgyat fakultatívan nagyobb óraszámban tanuljanak. A fakultációs csoportok kialakítása a 10. év második felében történik. Minden tizedik osztályos diákunk kötelezően választ két tantárgyat.

5. A választásukat a tanulók és a szülők aláírásukkal megerősítik és tudomásul veszik, hogy az értékelés, a mulasztás, továbbá a magasabb évfolyamra lépés tekintetében úgy kell tekinteni a fakultációt, mintha kötelező tanórai foglalkozás lenne. Fakultációt leadni csak tanév végén lehet írásban kérvényezve, indoklással. A fakultációt annak a tanulónak le kell adnia, aki nem teljesít a csoport szintjén, attól jelentősen lemarad. Mindez a tárgyat tanító szaktanár írásbeli javaslatára történik. Ez félévkor és év végén is megtörténhet, erősen indokolt esetben a tanítási év során bármikor. Fakultációt nem lehet még tanítási év végén sem másik tárgyra cserélni, csak akkor, ha a leadott tárgyból sikeres érettségi vizsgát (előrehozott) tett, vagy erre konkrét szaktanári ajánlás történik írásban.

6. Lehetőség szerint szakköröket indítunk.

15.2.3. A választható tantárgyak esetében a pedagógusválasztás szabályai (R. 7.§ (1) bf)

A választható tantárgyak esetében a mindenkori tantárgyfelosztás alapján az igazgató jelöli ki a tantárgyat tanító pedagógust, így a választható tantárgyak esetében, diákjainknak nem tudunk lehetőséget adni, hogy megjelöljék, melyik pedagógusnál szeretnék tanulmányaikat folytatni.

16. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei (R.7.§ (1) bc)

1. Iskolánkban a nevelő-oktató munka során a pedagógusok olyan nyomtatott taneszközöket (tankönyv, munkafüzet, térkép stb.) használnak a tananyag feldolgozásához, amelyeket a szakminiszter hivatalosan tankönyvvé nyilvánított. A nyomtatott taneszközön túl néhány tantárgynál egyéb eszközökre is szükség van.

2. Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket a nevelők szakmai munkaközösségei (illetve, ahol nincs munkaközösség, ott az egyes szaktanárok) határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján.

3. A kötelezően előírt taneszközökről a szülőket minden tanév előtt (a megelőző tanév májusában szülői értekezleteken) tájékoztatjuk. A taneszközök beszerzése a tanév kezdetéig a szülők kötelessége.

4. A taneszközök kiválasztásánál a szakmai munkaközösségek a következő szempontokat veszik figyelembe:
    - A taneszköz feleljen meg az iskola helyi tantervének és az adott tantárgy vizsgakövetelményeinek.
    - Az egyes taneszközök kiválasztásánál azokat az eszközöket kell előnyben részesíteni, amelyek több tanéven keresztül használhatók.
    - A taneszközök használatában az állandóságra törekszünk: új taneszköz használatát csak nagyon szükséges, az oktatás minőségét lényegesen jobbító esetben vezetünk be.

5. Az iskola arra törekszik, hogy saját költségvetési keretéből, illetve más támogatásokból egyre több nyomtatott taneszközt szerezzen be a napközi és a tanulószoba számára. Ezeket a taneszközöket a szociálisan hátrányos helyzetű tanulók ingyenesen használhatják, kölcsönözhetik.
6. A kiválasztott tankönyveket az igazgató hagyja jóvá.

17. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok megvalósításának szabályai (R.7.§ (1) bc)

17.1. Az alsó tagozat

Az iskolai tanulmányok első négy évfolyamán szilárd alapismeretek kialakítása a cél.

Az alsó tagozat alapozó jellegű. Elsődleges feladata azoknak a képességeknek a kialakítása, amelyek meghatározóak a további ismeretek szerzése céljából. Pedagógiai programunk fontos célnak tekinti ezekben a szakaszokban a játékosság fokozását. Pedagógiai módszereinket és tanmeneteinket olyan irányban módosítjuk, hogy a tanulók iskolai motivációját ezzel az eszközzel is növelhessük. Szükségesnek tartjuk ennek a játékosságnak a révén megkönnyíteni az átmenetet az óvoda és az iskola között, és a tanulás okozta nehézségek oldására is figyelmet kívánunk fordítani ebben az érzékeny és meghatározó életkorban.

Az alsó tagozat alapozó feladatát akkor teljesíti eredményesen, ha az 5. osztály tanulói 60%-ban megőrzik a 4. osztályos tanulmányi eredményüket, illetve a nyolcosztályos gimnáziumba jelentkező gyermekek 50%-át felveszik.

A célok elérését a nevelőtestület a félévi és az év végi értekezleteken a tanulmányi eredmények összehasonlításával, valamint a felvételi eredmények alapján méri.

A magyar nyelv és irodalom tanítás célja, hogy a 4. osztály végére értő olvasási készséggel, jó olvasástechnikával, helyes, áttekinthető írásképpel és fogalmazási képességekkel rendelkezzenek a tanulók.

A kitűzött cél akkor sikeres, ha:

- *A családban és az óvodában elsajátított nyelvi tudást tovább fejlesztjük, a tanulók befogadó és kifejező képességének gondozásával.*
- *A tanulók 80%-a képes az alsó tagozatos munkaközösség által összeállított, megfelelő tartalmú és formájú szépirodalmi és ismeretterjesztő szöveget olvasni, megérteni és elemezni, továbbá 70%-a egy oldal terjedelemben a műfaji sajátosságoknak megfelelő fogalmazást írni.*

Célunk az anyanyelvi ismeretek rendszerezése és a nyelvhasználatra vonatkozó alapismeretek elsajátíttatása.

A munkánk sikeres, ha:

- *Tanulóink 85%-a képes a nyelvhasználatra vonatkozó alapismereteket valamennyi nyelvi szinten szóban és írásban alkalmazni.*
- *A tanulók képesek az alsó tagozatos munkaközösség által összeállított szóanyagra épülő helyesírási szöveget egy oldal terjedelemben 70%-os teljesítménnyel leírni.*

Célunk az esztétikus, lendületes írás kialakítása, melyet a tanulók eszközként képesek alkalmazni a tanulásban.

Akkor mondhatjuk magunkat sikeresnek, ha betűtévesztés, betűkihagyás és betűcsere nélkül, esztétikus külalakkal képes írni tanulók 80%-a.
A kitűzött célok teljesítésének vizsgálatát az iskola vezetősége a 4. osztály végén mérésekkel végzi

Célunk a könyvtárhasználat, az olvasási kedv fejlesztése.

Akkor vagyunk sikeresek, ha
- *A tanulók 85%-a ismeri a könyvtári kölcsönzés módját.*
- *A 2 – 4. osztályosok az érdeklődésüknek megfelelően rendszeresen olvasnak.*

A cél megvalósulását a városi könyvtáros éves beszámolója alapján; a rendszeres olvasást az osztályban tanítók és a napközis nevelők tapasztalatai alapján a vezetőség értékeli.

Célunk az életkornak megfelelő logikus gondolkodás és az elemi számolási készség kialakítása.

Akkor vagyunk sikeresek, ha tanulóink a képességeiknek megfelelően teljesítenek a tanórákon, és legalább 75%-os teljesítményt nyújtanak az évközi témazáró, valamint a negyedik év végi felmérő dolgozatok írásánál, valamint az Országos kompetencia-mérés eredményeiben legalább a településtípusnak megfelelő átlagteljesítményt nyújtunk.

kitűzött cél megvalósulását A az iskola vezetősége a 4. osztály végén mérésekkel végzi.

Célunk, hogy a gyermekek közvetlen tapasztalatszerzéssel jussanak ismeretekhez az őket körülvevő társadalmi és természeti környezetről.

Munkánk akkor sikeres, ha:
- *A gyermekek szívesen vesznek részt a lakókörnyezet, az iskola, a település természeti és épített környezetének megismerésben, és ezekről életkoruknak megfelelő ismeretekkel rendelkeznek.*
- *A gyerekek tevékeny részt vállalnak lakóhelyük szépítésében.*
- *Igényükké válik a közvetlen környezetük természeti és kulturális értékeinek megóvása, gazdagítása.*

A cél megvalósulását a környezetismeret és természetismeret tantárgyak eredményei, a nevelőtestület benyomásai, tapasztalatai, valamint a település környezetének szépítő munkájában való részvétel, annak eredményessége alapján a tanévzáró értekezleten nevelőtestület értékeli.

Célunk, hogy tanulóink életkoruknak megfelelő szinten ismerjék és használják a vizuális nyelvet. Legyenek olyan szemlélet birtokában, amely segíti őket a tárgyi környezet megértésében és célszerű használatában.

Akkor vagyunk sikeresek, ha az alkotás örömforrás a gyerekek számára.

Célunk megvalósulását az osztályokban tanítók tapasztalatai alapján, a tanulói munkák értékelésével és kiállításával, különböző szintű pályázatok eredményei alapján mérjük fel.

Célunk, hogy az alsó tagozatos gyermekek szeressenek és tudjanak énekelni, szívesen hallgassanak zenét.

A kitűzött célnak akkor felelünk meg, ha:
- *A tanulók mozgáskoordinációja, ritmusérzéke folyamatosan fejlődik.*

- *A gyerekek zöme szívesen énekel, és részt vesz az énekkar munkájában.*
- *A tanulók érdeklődést mutatnak a településen szervezett komolyzenei hangversenyek iránt.*

A cél megvalósulásáról a nevelőtestület és a szülők közössége az iskolai és városi ünnepségeken, hangversenyeken tájékozódik.

Célunk a gyermekek természetes mozgásigényének kielégítése, az erőnlét, az edzettség fokozása a testi és lelki egészség megőrzése érdekében. Célunk továbbá, hogy a gyerekek tanuljanak meg úszni, korcsolyázni. (Ezt a célunkat pályázatok útján elnyert forrásokból próbáljuk finanszírozni, ezért nem minden évfolyamon és nem minden tanévben tudjuk megvalósítani)

E területen akkor vagyunk sikeresek, ha:
- *A negyedik évfolyam végére a gyerekek fizikai állóképessége jelentősen javul, és a tanulók többsége rendszeresen részt vesz az iskolai vagy más, iskolán kívüli sporttevékenységben.*
- *Az úszástanfolyam végére a tanulók többsége elsajátítja egy úszásnem alapjait.*
- *A korcsolya-tanfolyam végére a tanulók 90%-a biztonsággal mozogjon a jégen.*
- *A tanulók betartják a játékok szabályait, sportszerűen viselkednek, kerülik a durvaságot.*

Fontosnak tartjuk, hogy a tanulók testi épségét megóvjuk, és képessé tegyük őket arra, hogy önmagukra és társaikra vigyázzanak.
Sikeresek vagyunk akkor, ha a gyerekek döntő többsége kerüli a durvaságot.

Célunk, hogy tanulóink szeressék meg és kedvvel tanulják az idegen nyelvet.

Akkor vagyunk sikeresek, ha megerőltetés nélkül tanulják tanulóink az idegen nyelvet.

Célunk megvalósulását, vagyis az idegen nyelv megszerettetését, könnyed, játékos úton történő elsajátítását, tevékenykedtetéssel, sokoldalú, érdekes, a gyermekek számára motiváló ismeretanyaggal, játékossággal érjük el. A nyelvi órákat csoportbontásban tartjuk, lehetőség szerint, anyanyelvi lektor közreműködésével. Az intenzív, de megerőltetés nélküli tanulást szolgálja a két tanítási nyelvű programban, hogy a célnyelvi órák mellett készségtárgyakat tanítunk célnyelven (rajz, ének, testnevelés), a természetismeret 3. évfolyamtól kerül bevezetésre. Az alsó tagozaton a program a szóbeli képességek elsajátíttatására helyezi a hangsúlyt.

17.2. Felső tagozat

A felső tagozaton segítjük tanulóinkat az önálló ismeretszerzési technikák megismerésében, az egyes szaktárgyak tanulásához szükséges tanulási módszerek elsajátításában. Az alapozó szakaszban a nem szakrendszerű oktatás keretében a kulcskompetenciák fejlesztését végezzük.

Felkészítjük őket a továbbtanulásra, a képességeiknek és érdeklődésüknek megfelelő középfokú iskolában való sikeres helytállásra.
Ennek érdekében az alábbi célokat fogalmazzuk meg:

Tovább erősítjük tanulóink alapkészségeit, folyamatos önképzésre ösztönözzük őket, megismertetjük az információszerzés és feldolgozás módjaival, az információhordozó eszközök használatával.

Akkor vagyunk sikeresek, ha:

- *a tanulók 80%-a értelmesen, kifejezően beszél, életkorának megfelelő ismeretlen szöveget hibátlanul olvas, írásbeli munkája igényes, tetszetős.*
- *A tanulók képességeiknek megfelelő szinten logikusan gondolkodnak, ötletes, eredeti, ésszerű megoldásokra törekednek.*
- *Az összes tanuló a mindennapos gyakorlatban a szakmai és természettudományi tantárgyakhoz szükséges alapvető matematikai ismeretek birtokában van.*
- *A tanulók többsége a tanórai tevékenység mellett önállóan képes ismeretszerzésre. (Lexikonok, kézikönyvek, szótárak, Internet és egyéb multimédia felhasználásával.)*
- *Általános iskolai tanulmányainak befejezésére minden tanuló képes a számítógép alapvető kezelői használatára.*
- *6. és 8. évfolyamos tanulóink az Országos kompetencia-mérés során mind szövegértésből, mind matematikából összességében legalább a településtípusának megfelelő átlagon teljesítenek.*

A célok megvalósulásáról az iskola nevelőtestülete a szaktanárok és a mérési eredmények tapasztalatai alapján folyamatosan tájékozódik.

Törekszünk a verbális kommunikáció (a mondanivaló szabatos megfogalmazása, meggyőző előadása, az érvelés, a vélemények kulturált ütköztetése) életkornak megfelelő alakítására. Ennek fő területei az osztályfőnöki órák, ahol az osztályfőnökök a tudatos témaválasztással, viták kezdeményezésével és azok szakszerű levezetésével fejleszti a tanulók kommunikációs készségét, és egyben gyakoroltatja a konfliktushelyzetek okozta stressz feldolgozását és az agresszió mentes konfliktuskezelés technikáit.

Akkor vagyunk sikeresek, ha

- a *tanulók többsége mondanivalóját szabatosan fogalmazza meg, aktívan vesz részt különféle helyzetekben, együttműködik a beszédpartnerrel, meggyőzően érvel és véleménykülönbség esetén a vitában is kulturáltan vesz részt, képes saját álláspontjának korrigálására.*

A cél megvalósulását a tanulók szóbeli és írásbeli megnyilatkozása, véleményalkotása alapján a szaktanár folyamatosan értékeli, illetve az iskolavezetés óralátogatásai során ellenőrzi.

Fontosnak tartjuk, hogy gyermekeink megismerjék az európai egység erősödésének jelentőségét, a jelen társadalmi gyakorlatát, a demokratikus közéletben való szereplés fontosságát, a véleményalkotás tudatos gyakorlását.

Legyenek érdeklődők és nyitottak:

- az emberiség közös problémáira,
- az európai kultúra, életmód, szokások és hagyományok iránt,
- más népek és népcsoportok eredményeinek és értékeinek megismerésére, megbecsülésére, s ezáltal mélyítsék el nemzettudatukat és hazaszeretetüket.

Akkor vagyunk sikeresek, ha:

- *A tanulók életkoruknak megfelelően tájékozottak az őket érintő iskolai, települési társadalmi és politikai eseményekről.*
- *A tanulók többsége – elkötelezett magyarságukat vállalva - tiszteletben tartja a környezetében élő, más népcsoportból vagy eltérő kulturális környezetből származó gyerekek és felnőttek kultúráját, szokásait, vallását és hagyományait, törekszik azok megismerésére.*

A cél megvalósulását az osztályfőnökök és szaktanárok napi tapasztalatai alapján a nevelőtestület folyamatosan értékeli.

Célunk, hogy tanulóink a társadalomba beilleszkedni képes, a demokrácia szabályait megtapasztalva megtanuló iskola-, majd később állampolgárrá váljanak.

Akkor vagyunk sikeresek, ha:
- *Minden tanuló tájékozott abban, hogy iskolai ügyeinek intézésében kihez fordulhat segítségért.*
- *Minden érintett tanuló rendelkezik az iskolai közügyekben való részvételhez szükséges információkkal.*

A cél megvalósulásáról a diákönkormányzat bevonásával a nevelőtestület évente tájékozódik.
Célunk, hogy a tanuló anyanyelvén kívül más nyelven is kifejezhesse magát, hétköznapi helyzetekben használni tudjon egy idegen nyelvet.

A célt akkor tartjuk elértnek, ha általános iskolai tanulmányainak végére:
- A tanulók 75%-a tud önmagáról idegen nyelvű leírást készíteni, alapvető információt kérni és adni.
- Kialakultak az alapvető kommunikációs képességei.
- 80%-uk képes különböző áruk, prospektusok idegen nyelvű leírását használni, utasításait szótárral megérteni.

A cél megvalósulását a szaktanárok tapasztalatai alapján folyamatosan, a tanulók eredményei és a szülők visszajelzései alapján a nevelőtestület értékeli.

Elősegítjük, hogy gyermekeink érdeklődő, nyitott, kreatív gondolkodású személyekké váljanak.

Akkor vagyunk sikeresek, ha:
- A tanulóink többsége a tananyaghoz kapcsolódó gyűjtőmunkát végez, és az így szerzett ismereteit a gyakorlatban is alkalmazni tudja.
- Tanulóink egyre nagyobb számban vesznek részt különböző szintű tanulmányi versenyeken, és képességeikhez mért eredményeket érnek el.

A cél teljesülését a szaktanárok által - a mindennapi munka során - folytatott értékelés alapján, a tanévet értékelő tantestületi értekezleten vizsgáljuk.

Célunk, hogy a természettudományok alapjait elsajátítva a tanulók megértsék: a természet egységes egész, és az ember harmonikus kapcsolatban kell, hogy éljen környezetével. Az alapvető természettudományos ismeretek járuljanak hozzá a tudatos, aktív természet- és környezetvédelemhez, a környezettudatos magatartás kialakulásához.

Akkor tartjuk célunkat megvalósultnak, ha:
- *A tanulók többsége elsajátítja a természettudományos ismeretek alapjait.*

- *A gyerekek többsége megérti a természetben lejátszódó kölcsönhatásokat.*
- *Ha a tanulók többsége – életkoruknak megfelelő szinteken - tevékenyen részt vesz a természet- és környezetvédelemben.*

A cél teljesülését a szaktanárok által - a mindennapi munka során - folytatott értékelése alapján, a tanévet értékelő tantestületi értekezleten vizsgáljuk.

Alakuljon ki a tanulóinkban az egészséges életmód igénye és képessége.

Akkor tartjuk magunkat sikeresnek, ha:
- *A tanulók mind az otthoni, mind az iskolai környezetben rendelkeznek a helyes egészségügyi szokásokkal, beleértve a személyi higiéniát, a környezet iránti igényességet, s a helyes életmódot.*
- *A testnevelés és táncórák révén javul mozgáskoordinációjuk, mozgáskultúrájuk és ritmusérzékük.*
- *Betartják a játék- és magatartási szabályokat, veszélyhelyzetben helyesen tudnak dönteni.*

A cél teljesülését a szaktanárok - a mindennapi munka során - folytatott értékelése alapján, a tanévet értékelő tantestületi értekezleten vizsgáljuk.

Célunk az idegen nyelv iránti érdeklődés fenntartása, kommunikációs készség fejlesztése, angol anyanyelvi kultúrák megismertetése.

Akkor tartjuk célunkat megvalósultnak, ha:
- *A tanulók kifejezőkészsége a 8. osztály végére magas szintű és a mindennapi nyelvhasználat nem okoz gondot.*
- *A két tanítási nyelvű programban résztvevő diákok a 8. osztály végére megtanulnak hallott, olvasott szöveget megérteni, magukat szóban és írásban kifejezni, saját véleményüket megfogalmazni, másokra odafigyelni, konszenzusra jutni.*
- *A nyelv nem csak az ismeretek megszerzésének és azok továbbadásának az eszköze, hanem a társalgásnak, a szórakoztató időtöltésnek is eszköze.*
- *Cél a tanulók többségének a KER szerinti B1/B2 nemzetközi nyelvvizsga megszerzése.*

A cél teljesülését a szaktanárok értékelése alapján, valamint belső mérésekkel és célzott óralátogatásokkal vizsgáljuk.

17.3. Napközi, tanulószoba

Az iskolában működő napközis csoportok részére fontosnak feladatnak tartjuk, hogy:

- Gyermekközpontú, otthont pótló, derűs, nyugodt és szeretetteljes légkört biztosítsunk.
    - *Akkor tartjuk sikeresnek, ha a gyerekek jól érzik magukat a napköziben.*
- A délelőtti tanítás során elsajátított szóbeli tananyag megértési szintjének felmérésével egyénre szabott rögzítési módokat alkalmazunk.

- *Sikeresek vagyunk, ha a gyermekek többsége a délelőtt tanult ismereteket rögzíti, és alkalmazni tudja a gyakorlatban.*

- Megismertessük a tanulókat a különböző tanulási technikákkal, melyek segítségével képesek az önálló ismeretszerzésre.

    - *Akkor vagyunk sikeresek, ha a gyerekek döntő többsége segítséggel alkalmazza – egyéniségére szabva – a technikákat.*

- Olyan feladattudatot alakítsunk ki, mely helyes időtervezéssel optimális munkavégzést eredményez.

    - *Akkor vagyunk sikeresek, ha a gyerekek kötelességüknek érzik a tanulást.*

- A házi feladatokat minden tanuló a megértés szintjén elsajátítsa, és az írásbeli feladatokat a tanulás végére maradéktalanul elkészítse.

    - *A tevékenység akkor sikeres, ha a gyermekek írásbeli munkája a napköziben készül el, és a tanulók nagy része a szóbeli tananyagot képességeinek megfelelően a lehetőségekhez mérten megtanulja.*

- Alakuljon ki konstruktív és jó kapcsolat a szülőkkel és az osztályfőnökökkel.

    - *Munkánk akkor sikeres, ha ez a kapcsolat a gyermekek érdekeit, értelmi és érzelmi fejlődését szolgálja.*

- Megismerjék, és alkalmazni tudják az alapvető illemszabályokat.
    - Sikeresek vagyunk, ha a gyerekek betartják a házirendet.

- Egészséges életmódot alakítsunk ki, az alapvető tisztálkodási és étkezési szokásokat betartsák.

    - *Akkor vagyunk sikeresek, ha igényükké válik az ápolt, gondozott külső megjelenés, a tisztaság és a kulturált viselkedés.*

A cél teljesülését a napközis nevelők - a mindennapi munka során - folytatott értékelése alapján, a tanévet értékelő tantestületi értekezleten vizsgáljuk.

17.4. Középiskolai nevelés-oktatás

A középiskolai nevelés-oktatás alapvető feladata az általános iskolában megszerzett alapműveltség árnyalása, fejlesztése és megszilárdítása, a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése.

Fontos, hogy a nevelés-oktatás folyamatában diákjaink megfelelő segítséget, információt kapjanak a továbbtanuláshoz, pályaválasztásához, a munkába álláshoz. Ebben a folyamatban elengedhetetlen, hogy a pedagógusok képesek legyenek arra, hogy diákjaikat minél erőteljesebb teljesítményre sarkallják, hogy tudásuk értékálló, a kor igényeinek megfelelő legyen.

A gimnáziumban folyó két tanítási nyelvű képzés a tehetséggondozás sajátos módja. Magasabb szintű követelményekkel, emelt óraszámban nyílik lehetőség a tanulók tudásának, képességeinek, személyiségüknek, nyelvi készségeiknek fejlesztésére.

Az idegen nyelvi kommunikáció olyan képességekre és készségekre is támaszkodik, mint a közvetítés az anyanyelv és az idegen nyelv között, valamint más kultúrák megértése. Célunk, hogy diákjainkban olyan pozitív attitűdöt alakítsunk ki, mely magában foglalja a kulturális sokféleség tiszteletben tartását és a nyelvek, kultúrák közötti kommunikáció iránti érdeklődést és kíváncsiságot.

Mind az anyanyelv, mind az idegen nyelv tanítása során fokozatosan alakítjuk ki, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.

A nyelvtanulás folyamatában törekszünk az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyának megteremtésére, a biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat elsajátítására.

Pedagógia munkánk során mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait; az önismeret alakításával, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztéséve, az együttműködés értékének tudatosításával a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban.

A középiskolai nevelés-oktatás folyamatában a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempontnak tekintjük az életkori jellemzők figyelembevételét; az ismeretek tapasztalati megalapozását és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatását, a kreativitás fejlesztését.

17.5. A két tanítási nyelvű oktatás célja és feladata

A két tanítási nyelvű oktatás célja és feladata, hogy bővítse a tanulók világról alkotott elképzeléseit, alakítsa az Európához való tartozás élményét. A két tanítási nyelvű oktatás az anyanyelvi tudás fejlesztése és a magyar kultúra megismerése mellett a tanulók magas szintű idegennyelv-tudását és az idegennyelv-tanulás képességének fejlesztését szolgálja. Ennek érdekében a két tanítási nyelvű oktatás a következő célok megvalósítását szolgálja:

- az anyanyelvi és az idegen nyelvi kommunikatív kompetencia egyidejű és kiegyensúlyozott fejlesztése,
- a nyelvtanulás és az idegen nyelven történő tanulás stratégiáinak elsajátítása,
- a célnyelvi műveltség intenzív fejlesztése,
- a nevelési és tantárgy-integrációs lehetőségek fokozott kihasználása,
- Továbbá fontos
- a nyelvtanulás iránti pozitív hozzáállás kialakítása;
- hogy betekintést nyújtsunk a célországok kultúrájába és civilizációjába, hogy ezek értékeinek megismerésével, azokat saját kultúránkkal összehasonlítva, a magyar kultúrát is tágabb összefüggésben lássák;
- alakítsuk ki bennük más népek és etnikumok, társadalmi csoportok elfogadását, és hívjuk fel a figyelmüket a hasonlóságokra és különbségekre;

- fejlesszük önbizalmukat az idegen nyelvű kommunikáció terén, s ehhez biztosítsunk számukra olyan lehetőségeket, hogy a célnyelvet használhassák;

Célunk, hogy a tanulók más műveltségi területeken szerzett ismereteiket alkalmazzák az idegen nyelven, valamint az idegen nyelvi ismereteiket más tantárgyak tanulása során.

- A célok érdekében megvalósítandó feladatok: az iskola által kínált lehetőségek - szakkör, tanulmányi versenyek – mellett:
- részvétel városi, megyei angol nyelvű kulturális rendezvényeken, találkozókon,
- angol nyelvű folyóiratok olvasása, az iskola idegen nyelvi könyvtárának rendszeres látogatása
- részvétel angol nyelvű tantárgyi versenyeken, vetélkedőkön,
- kétnyelvű osztályünnepségek (karácsony, anyák napja),
- tanulmányút, kirándulás angol nyelvterületre,
- intenzív angol nyári tábor
- közös program más kétnyelvű iskola diákjaival.

18. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja (R. 7.§ (1) be)

A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módját a köznevelési törvény 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezzük meg a következő módon: a tanulók a heti öt testnevelés órából heti két órában az iskolai sportkörben tömegsport végzésével sportolnak. Azok a tanulók, akik igazolt sportolók és versenyszerűen sportolnak a megfelelő igazolások birtokában heti két testnevelés órát kiválthatnak.

19. A választható érettségi vizsgatárgyak megnevezése, amelyekből a középiskola tanulóinak közép- vagy emelt szintű érettségi vizsgára való felkészítését az iskola kötelezően vállalja, továbbá annak meghatározása, hogy a tanulók milyen helyi tantervi követelmények teljesítése mellett melyik választható érettségi vizsgatárgyból tehetnek érettségi vizsgát (R. 7.§ (1) bg)

Kötelező érettségi tárgyakból (magyar nyelv és irodalom, matematika, történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek és I. idegen nyelv) közép és emelt szinten is felkészít az iskola az érettségi vizsgára.

Középszintű érettségire a fentieken kívül a következő tárgyakból készít fel az iskola: II. idegen nyelv, biológia – egészségtan, fizika, kémia, földrajz, vizuális kultúra és testnevelés.

Emelt szintű érettségire a kötelező tárgyakon kívül a következőkből készít fel az iskola: biológia – egészségtan, fizika, kémia, földrajz, II. idegen nyelv.

Az alkalmazott fejlesztési feladatok, követelmények az intézmény honlapján minden aktuális vizsgaidőszakra vonatkozó rendeleti szabályozásnak megfelelően elérhetőek és letölthetőek.

19.1. Érettségi vizsgatárgyak

Az érettségi vizsgán a vizsgázónak öt – négy kötelező és legalább egy általa választott (a továbbiakban: kötelezően választott) – vizsgatárgyból kell – legalább középszinten – vizsgát tennie. A vizsgázó a kötelezően választott vizsgatárgy mellett további vizsgatárgyakat választhat (szabadon választott vizsgatárgyak).

A középszintű érettségi vizsgatárgyai:

Kötelező vizsgatárgyak:

- magyar nyelv és irodalom,
- történelem,
- matematika,
- idegen nyelv
- kötelezően választandó vizsgatárgyak a tantárgyi kínálatból.

A középszintű érettségire való felkészítés tanórai keretek közt és érettségi felkészítőn történik.

19.1.1. A középszintű érettségi vizsga témakörei (R. 7.§ (1) bh)

Az érettségi vizsgára a középszintű tételsorokat az alábbi jogszabályok szerint állítjuk össze:
– 100/1997. (VI. 13.) Korm. rendelet az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról,
– 40/2002. (V. 24.) OM-rendelet az érettségi vizsga részletes követelményeiről.

Az egyes tantárgyakra vonatkozó érettségi témakörök, a nyilvánosságra hozható vizsgatételek a megszabott időben az intézményi honlapon tekinthetők meg és onnan tölthetők le.

20. A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módjai, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái, valamint a magatartás és szorgalom minősítésének elvei (R. 7.§ (1) bi)

20.1. A tanulók tanulmányi munkájának ellenőrzése és értékelése

1. Az iskola a nevelő és oktató munka egyik fontos feladatának tekinti a tanulók tanulmányi munkájának folyamatos ellenőrzését és értékelését.

2. Az előírt követelmények teljesítését a nevelők az egyes szaktárgyak jellegzetességeinek megfelelően a tanulók szóbeli felelete, írásbeli munkája vagy gyakorlati tevékenysége alapján ellenőrzik. Az ellenőrzés kiterjedhet a régebben tanult tananyaghoz kapcsolódó követelményekre is.

3. Az érdemjegy vagy szöveges értékelés visszajelző, informatív értékű, mindig csak teljesítményre adható, a minősítés nem lehet fegyelmezési eszköz.

4. A számonkérés során már a kezdetektől fogva tanácsos minél több olyan formát alkalmazni, amely módot ad a tanulóknak arra, hogy teljesítményüket önmaguk is értékelni tudják.

5. Az angol nyelv és az angol nyelven tanított tantárgyak elsajátított ismeretanyagának számonkérése szóban, írásban, tevékenykedtetéssel, egyénileg és csoportosan történik. A produktív készségek mérésekor figyelembe vesszük a kommunikatív szándék megvalósulását, a megnyilvánulás minőségét, azaz a produktív irányba történő elmozdulás mértékét. A beszédkészség mérésekor fontos szempont a kiejtés, az intonáció, a beszédtempó és a folyamatosság.

6. Az évközi jegyeket az elektronikus naplóban kell rögzíteni. A tanuló osztályzatait az évközi teljesítménye és érdemjegyei alapján kell meghatározni. A témazáró dolgozatokat összefoglalás és rendszerező óra előzi meg.

7. Az év végi értékelés az egész éves munka alapján történik, ezért az első félévben szerzett jegyeket is figyelembe kell venni az év végi záráskor; az osztályzat a bizonyítványba kerül a jogszabályok által előírt nyilvántartási szabályok szerint.

8. A következő elméleti jellegű tantárgyak: magyar nyelv és irodalom idegen nyelv, matematika, környezetismeret, természetismeret, történelem, fizika, kémia biológia, földrajz, informatika ellenőrzésénél:
   - ☐ a nevelők a tanulók munkáját egy-egy témakörön belül szóban és írásban is ellenőrizhetik;
   - ☐ az egyes témakörök végén a tanulók az egész téma tananyagát és fő követelményeit átfogó témazáró dolgozatot írnak.

9. A tanulók szóbeli kifejezőkészségének fejlesztése érdekében a nevelők többször ellenőrzik a követelmények elsajátítását szóbeli felelet formájában. Ennek érdekében arra törekszenek, hogy a témakör nagyságához és az adott osztály létszámához viszonyítva egy-egy tantárgy esetében egy témakörön belül minden tanuló legalább egyszer feleljen szóban;
   - ☐ az ének-zene, a rajz, az informatika, a technika tantárgyból félévente, valamilyen gyakorlati tevékenységgel összekapcsolva,
   - ☐ a többi tantárgy esetében pedig egy-egy témakörön belül.

(A testnevelés követelményeinek elsajátítását csak gyakorlati tevékenység révén ellenőrizzük.)

10. A nevelők a tanulók tanulmányi teljesítményének és előmenetelének értékelését, minősítését elsősorban az alapján végzik, hogy a tanulói teljesítmény hogyan viszonyul az iskola helyi tantervében előírt követelményekhez; emellett azonban figyelembe veszik azt is, hogy a tanulói teljesítmény hogyan változott – fejlődött-e vagy hanyatlott – az előző értékeléshez képest.

11. A félévi és év végi osztályzatokat a szaktanár adja, a nevelőtestületi vagy osztályozó értekezlet jóváhagyólag megerősíti azt.

12. A tanulók tanulmányi munkájának értékelése az egyes évfolyamokon a különböző tantárgyak esetében a következők szerint történik:
   - ☐ Az első évfolyamon minden tantárgy esetében csak szöveges értékelést alkalmazunk.
   - ☐ A második-nyolcadik és kilencedik-tizenkettedik évfolyamon a tanulók teljesítményét, előmenetelét év közben minden tantárgyból érdemjegyekkel minősítjük.

☐ Az első évfolyamon félévkor és év végén, valamint a második évfolyamon félévkor a tanulók teljesítményét, előmenetelét szöveges minősítéssel értékeljük. A szöveges minősítés a tanuló teljesítményétől függően a következő lehet:

A tantervi követelményeknek:

- kiválóan megfelelt
- jól megfelelt
- megfelelt
- felzárkóztatásra szorul

13. A második évfolyamon év végén, valamint a harmadik-nyolcadik, kilencedik-tizenkettedik évfolyamon félévkor és év végén a tanulók teljesítményét, előmenetelét osztályzattal minősítjük.

14. Az első évfolyamon félévkor és év végén, valamint a második évfolyamon félévkor a tanulók munkáját az egyes tantárgyakhoz készített saját értékelő lapok, a szöveges értékelést támogató szoftverrel előállított, illetve a tájékoztató füzetben lévő értékelő lapok segítségével értékeljük.

15. Az egyes tantárgyak érdemjegyei és osztályzatai a következők:
jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1).
kitűnő (5) – csak tanév végi minősítésre használható
Kitűnő osztályzatot kaphat az a tanuló, aki a tanév során az adott tantárgy tantervi követelményeit magas szinten sajátította el.

16. A tanulók munkájának, előmenetelének folyamatos értékelése érdekében minden tantárgyból minden tanulónak havonta legalább egy érdemjegyet kell szereznie. A heti 1, vagy 1,5 órás tantárgyak esetén az értékelés gyakorisága a tárgy sajátosságaitól függ, de a tanuló év végi osztályzatát legalább 3 érdemjegyből kell megállapítani.

17. A tanuló által szerzett érdemjegyekről a szülő az elektronikus naplón keresztül kap értesítést.

18. A tanulók tanulmányi munkájának, teljesítményének egységes értékelése érdekében a tanulók írásbeli dolgozatainak, feladatlapjainak, tesztjeinek értékelésekor az elért teljesítmény (pontszám) érdemjegyekre történő átváltását a következő arányok alapján végzik el a szaktárgyat tanító nevelők:

<u>1-4. évfolyamon:</u>

Teljesítmény	Érdemjegy
0-44 %:	elégtelen (1)
45-59%:	elégséges (2)
60-79 %:	közepes (3)
80-89 %:	jó (4)
90-100 %:	jeles (5)

<u>5-8. évfolyamon:</u>

Teljesítmény	Érdemjegy
0-39 %:	elégtelen (1)
40-59 %:	elégséges (2)
60-79 %:	közepes (3)
80-89 %:	jó (4)
90-100 %:	jeles (5)

9-12. évfolyamon:

Teljesítmény	Érdemjegy
0-44 %:	elégtelen (1)
45-59 %:	elégséges (2)
60-79 %:	közepes (3)
80-89 %:	jó (4)
90-100 %:	jeles (5)

21. A csoportbontás és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei (R. 7.§ (1) bi)

Iskolánk a tantárgyak speciális tartalma és eszközigénye, a jogszabályi előírások és a tanulók eltérő képességeinek figyelembevételével, tehetségük kibontakoztatása érdekében egyes tantárgyak oktatásánál csoportbontást alkalmaz.

A csoportbontásban tanítjuk az alábbi tantárgyakat:

- idegen nyelv minden évfolyamon
- informatika 6-8. évfolyamon és 9-12. évfolyamokon

a két tanítási nyelvű osztályokban

- angol nyelv 9-12. évfolyamokon
- környezetismeret 3-4. évfolyamon
- célnyelvi civilizáció 5-8. és 9-12. évfolyamon
- természetismeret 5-6. évfolyamon
- biológia 7-8. és 10-12. évfolyamon
- földrajz 7-8. és 9-10. évfolyamon
- történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek 9-12. évfolyamon

Kilenc-tizenkettedik évfolyamon a testnevelés órák szervezésénél törekszünk a nemek szerinti csoportok kialakítására.

Az idegen nyelv sikeres elsajátítása érdekében egyes évfolyamokon és osztályokban nívócsoportokat hozunk létre. A csoportok összetételét minden év októberéig a tanulók tudásszintjének felmérésével állapítjuk meg. A csoportok átjárhatók. Másik csoportba kerülést kezdeményezheti

- a tanuló,
- a szülő,
- a pedagógus.

A másik csoportba kerülésről a csoportot tanító nevelők, a nyelvi közösség vezetőjének, valamint a szakmai igazgatóhelyettes véleményének kikérésével az igazgató dönt.

22. A nemzetiségek kultúrájának megismerése (R. 7.§ (1) bk)

Iskolánk beiskolázási területén nem élnek a 2011. évi CLXXIX. törvény 1§ (1) bekezdés szerinti, a törvény 1. számú mellékletében felsorolt, bejegyzett nemzetiségek. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók számára a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag szabályozása intézményünk esetében nem releváns.

23. egészségnevelési és környezeti nevelési elvek, programoka, tevékenységek (R. 7.§ (1) bm)

23.1. Iskolai egészségnevelési program, a tanulók testi és lelki egészségének megőrzése, egészség-fejlesztési feladatok

Az iskolának minden tevékenységével szolgálnia kell a tanulók egészséges testi, lelki és szociális fejlődését. Személyi és tárgyi környezetével elő kell segítse azoknak a pozitív beállítódásoknak, magatartásoknak és szokásoknak a kialakulását, amelyek a tanulók egészségi állapotát javítják.

Az egészséges életmódra nevelésben nem csak a betegségek megelőzésének módjára kell tanulóinkat megtanítani, hanem az egészséges állapot örömteli megélésére és a harmonikus élet értékként való tiszteletére is. Nevelő-oktató munkánk során tanulóinkat felkészítjük arra, hogy önálló, felnőtt életükben legyenek képesek életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket hozni, egészséges életvitelt kialakítani, konfliktusokat megoldani. Fejlesszék a beteg, sérült és fogyatékkal élő embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartást. Ismertessék meg a környezet - elsősorban a háztartás, az iskola és a közlekedés, veszélyes anyagok - leggyakoribb, egészséget, testi épséget veszélyeztető tényezőit. Készüljenek fel a veszélyhelyzetek egyéni és közösségi szintű megelőzésére, kezelésére.

Feladatunk továbbá az is, hogy felkészítsük tanulóinkat az önálló gyalogos közlekedésre, a tömegközlekedési eszközök használatára, az utasként elszenvedhető balesetek elkerülésének módjaira.
Figyelmet fordítunk továbbá a veszélyes anyagok, illetve készítmények helyes kezelésére, legfontosabb szabályaira (felismerésére, tárolására).

Munkánk során folyamatosan támogatást nyújtunk tanulóinknak a káros függőségekhez vezető szokások és életmódok (pl. a dohányzás, alkohol- és drogfogyasztás, helytelen táplálkozás, öltözködési szokások) kialakulásának megelőzésében.

Tanulóink életkori sajátosságait figyelembe véve foglalkozunk a szexuális kultúra és magatartás kérdéseivel, és figyelmet fordítunk a családi életre, a felelős, örömteli párkapcsolatokra történő felkészítésre.

Az iskola egészségnevelési, egészségfejlesztési tevékenységének kiemelt feladatai:

- A tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek egészségük megőrzése és védelme érdekében;

- Tanulóinknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük az egészséges életmód gyakorlását szolgáló tevékenységi formákat, az egészségbarát viselkedésformákat;
- A tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és a tanórán kívüli foglalkozások keretében – foglalkoznak az egészség megőrzésének szempontjából legfontosabb ismeretekkel
    - ✓ a táplálkozás,
    - ✓ az alkohol- és kábítószer fogyasztás, dohányzás,
    - ✓ a családi és kortárskapcsolatok,
    - ✓ a környezet védelme,
    - ✓ az aktív életmód, a sport,
    - ✓ a személyes higiénia,
    - ✓ a szexuális fejlődés

  területén.
- A mentális egészség védelme: az önértékelési problémák a személyiség torzulásához, lelki betegségekhez, azokon keresztül pedig szervi megbetegedéseket vezethetnek. Feladatunk a tanulókban a reális önértékelés képességének kialakítása a szenvedélybetegségek kialakulásának megakadályozása érdekében.
- A serdülőkorban gyakori lelki labilitás, a kortárscsoportok és a média értékrendjéhez való megfelelési kényszer is lehet kiváltója egészségtelen életvezetési szokások kialakulásának. Az osztályfőnöki és egészségtan órák keretében segítjük tanulóinkat abban, hogy testi adottságaikat képesek legyenek elfogadni, vagy azok változtatásához megmutatjuk az egészséget nem károsító lehetőségeket.
- Meg kell ismertetnünk tanulóinkkal az iskolai és a mindennapi életben keletkező stressz, valamint a siker és kudarc megélésének és feldolgozásának módjait.
- Tudatosítani kívánjuk tanulóinkban, hogy a mindennapi életben konfliktusok keletkeznek, bemutatjuk azok felvállalásának és kezelésének technikáit.
- Az egészségnevelés az iskola minden pedagógusának, illetve minden tanórai és tanórán kívüli foglalkozás feladata.
- Az egészségnevelés az iskola minden pedagógusának, illetve minden tanórai és tanórán kívüli foglalkozás feladata.
- Az iskolai egészségnevelést elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:
    - A mindennapi testedzés lehetőségének biztosítása: testnevelés órák; játékos, egészségfejlesztő testmozgás az első-negyedik évfolyamon; az iskolai sportkör foglalkozásai; tömegsport foglalkozások; úszásoktatás; korcsolyaoktatás;
    - A bevezető és a kezdő szakaszban a környezetismeret, 6. osztályban az egészségnevelés tantárgyak, valamint az ötödik-nyolcadik évfolyamon az osztályfőnöki órákon feldolgozott ismeretek;
    - Drogprevenciós előadások szervezése a felsőbb évfolyamokon;
    - Napközis foglalkozások keretében játékos sportfoglalkozások, vetélkedők, programok az egészséges táplálkozás, az egészség megőrzése, a káros szenvedélyek kialakulásának megakadályozása érdekében;
    - A Diákönkormányzat rendezvényei keretében egészségvédelmi- és sportnap szervezése;
    - A tanulók helyes táplálkozási szokásainak kialakítása érdekében bekapcsolódás az iskolatej programba.
    - A hagyományos „Tisztaság hete” program lebonyolítása, mely a tanulók személyi és környezeti higiénéjének fejlesztését szolgálja;
    - Az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybe vétele:

- ✓ évente egy alkalommal hatodik évfolyamon egy-egy osztályfőnöki óra megtartásában;
- ✓ a tanulók egészségügyi és higiéniai szűrővizsgálatának megszervezéséhez.

23.2. Iskolai környezeti nevelési program

1. Az iskola környezeti nevelési tevékenységének kiemelt feladatai:
   - a tanulókban a környezettudatos magatartás, a környezetért felelős életvitel elősegítése; a természetet, az embert, az épített és a társadalmi környezetet tisztelő szokásrendszer megalapozása;
   - tanulóinknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük azokat a környezet megóvásához szükséges képességeket és készségeket, amelyek a természeti és a társadalmi környezet zavartalan működését elősegíthetik;
   - a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és a tanórán kívüli foglalkozások keretében – foglalkoznak a környezet megóvásának szempontjából legfontosabb ismeretekkel:
     - ✓ a környezet fogalmával,
     - ✓ a földi rendszer egységével,
     - ✓ a környezetszennyezés formáival és hatásaival,
     - ✓ a környezetvédelem lehetőségeivel,
     - ✓ lakóhelyünk természeti értékeivel,
     - ✓ lakóhelyünk környezetvédelmi feladataival.

2. A környezeti nevelés az iskola minden pedagógusának, illetve – a lehetőségekhez mérten – minden tanórai és tanórán kívüli foglalkozás feladata.
3. A környezeti nevelés fő feladata megértetni a tanulókkal, hogy a Föld globális környezeti problémáinak megoldása a helyi szintű és a személyes tevékenységekkel kezdődik, melyekből mindenkinek ki kell vennie a részét.
4. Törekedni kell arra, hogy a tanulók a saját, otthoni környezetükben is vállaljanak tudat- és szokásformáló feladatokat a család életvezetésében.
5. A családi háztartáson, mint legkisebb gazdasági egységen keresztül szemléltetni a környezetvédelem területeit és feladatait:
   - ✓ környezettudatos építészeti megoldások
   - ✓ az energia termelése és takarékos felhasználása
   - ✓ korszerű, takarékos fűtési módok
   - ✓ a lakóházak szigetelése
   - ✓ gazdálkodás a vízzel
   - ✓ a csatornahálózat fontossága
   - ✓ a szennyvíz tisztítása
   - ✓ a háztartásban keletkező hulladék hasznosítása, elhelyezése
   - ✓ szelektív hulladékgyűjtés
   - ✓ veszélyes hulladékok kezelése
   - ✓ vegyszerek használata a háztartásban és a kertekben
   - ✓ a talaj megóvása
6. Az iskolai környezeti nevelést elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:
   - Alsó tagozatban a környezetismeret, felső tagozatban a természetismeret, kémia, fizika, biológia és földrajz tantárgyak, valamint az ötödik-nyolcadik évfolyamon az osztályfőnöki órákon feldolgozott ismeretek;

- a környezeti nevelést szolgáló tanórán kívüli foglalkozások:
  - ✓ osztályonként egy-egy gyalog- vagy kerékpártúra a környékre a környezeti értékek felfedezésére;
  - ✓ minden évben a „Víz világnapja" alkalmából történő megemlékezés a környezetvédelemmel kapcsolatos játékos vetélkedővel;
  - ✓ minden tanévben részvétel a települést szépítő virágosítási mozgalomban;
  - ✓ foglalkozások látogatása a Fővárosi Állat- és Növénykertben, vagy más állatkertekben, valamint a budapesti Mezőgazdasági Múzeumban;
  - ✓ a településünkhöz közeli pákozdi arborétum rendszeres látogatása, részvétel környezetvédelmi előadásokon;
  - ✓ bekapcsolódás a szelektív hulladékgyűjtésbe
- az iskolai tábor színhelyének megfigyelése, feldolgozása környezetvédelmi szempontok szerint.
- Tanórán kívüli foglalkozások a lehetőségekhez mérten: osztálykirándulások, múzeumlátogatások, iskolai programok, szakkörök, tantermek díszítése, szelektív hulladékgyűjtés, újság- és plakátkészítés, filmkészítés, beszélgetések és előadások szervezése. A tanórán kívüli tevékenység meghatározó színtere a Baptista Szeretetszolgálat által szervezett programokon való részvétel, ezen belül főleg az önkéntes munka, ami a közösségi szolgálat kötelező teljesítésébe beleszámít.
- A környezeti nevelés módszerei: játékok, modellezés, riportmódszer, projektmódszer, terepgyakorlati módszer, aktív és kreatív munka, közösségépítés, művészi kifejezés, kooperatív tanulási technikák

24. A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések (R. 7.§ (1) bn)

A gyermek- és ifjúságvédelem tágabb értelmezésének megfelelően iskolai életünk minden momentumában alapvetőnek tartjuk és figyelünk arra, hogy egyetlen tanulónkat se érjen származása, színe, neme, vallása, nemzeti etnikai hovatartozása, vagy bármilyen más oknál fogva hátrányos megkülönböztetés, sőt segítünk leküzdeni azokat a hátrányokat, amelyek esetenként a családi vagy a vagyoni helyzetből következnének.
Valamennyi tanulónak joga van képességei minél maradéktalanabb kibontakoztatására, személyiségfejlődésének támogatására. Külön figyelmet kell fordítani a valamilyen okból hátrányos helyzetbe került tanulókra, akiknek olyan támogató környezetre van szükségük, mely biztosíthatja iskolai sikerességüket.

A szociális hátrányban szenvedő tanulók feltérképezése az osztályfőnökök jelzései, az év eleji általános gyermekvédelmi felmérés, a szülői bejelentések és kérelmek alapján történik.

Eszközeink a feladat megoldására, a szociális hátránykompenzáció tevékenységeire:

Szociális támogatások:
- Tankönyvtámogatás az ide vonatkozó jogszabályok alapján.
- Kedvezményes étkezési támogatás törvényi jogosultság szerint.
- Segélyezés alkalmanként indokolt esetben az iskolai alapítvány támogatásával.
- Ösztönzés szociális és tanulmányi ösztöndíjak egyéni pályázására.
- Iskolai pályázatok benyújtása, különféle alapítványi támogatások igénybevétele.

A szociális okokból fakadó kulturális hátrányok enyhítését pedagógiai módszerekkel kívánjuk megoldani:

- a gyermekvédelmi tevékenység hatékonyságának növelése (információcsere, feltárás, segítés);
- képesség-kibontakoztató és integrációs felkészítés;
- a szabadidő kulturált eltöltésének biztosítása;
- tanácsadás, a közösségek életének támogatása;
- felzárkóztató, illetve tehetséggondozó programok szervezése;
- pályaorientációs tevékenység;
- felvilágosító és drogmegelőzési programok szervezése;
- a tanulási folyamat tervezésében minden tanuló tényleges részvételének biztosítása (csoport-, páros-, egyéni munkaforma, differenciált óravezetés);
- az érintett tanulók érdek- és esélyérvényesülésének elősegítése az önmenedzselés megtanítása;
- személyes beszélgetések, az egyéni problémamegoldó képesség fejlődésének elősegítése;
- az Internet használatának rendszeres biztosítása.

25. A tanulók jutalmazásával összefüggő, a tanulók magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéshez kapcsolódó elvek (R. 7.§ (1) bo)

1. A tanulók magatartásának értékelésénél és minősítésénél az első-nyolcadik, illetve kilencedik-tizenkettedik évfolyamon a ***példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2)*** érdemjegyeket, illetve osztályzatokat használjuk.

2. A tanuló magatartását az osztályfőnök minden hónap végén érdemjegyekkel értékeli.

3. A magatartás félévi és év végi osztályzatát az osztályfőnök az érdemjegyek és a nevelőtestület véleménye alapján állapítja meg. Vitás esetben az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt az osztályzatról.

4. A félévi és az év végi osztályzatot az értesítőbe és a bizonyítványba be kell jegyezni.

5. Iskolánkban a magatartás értékelésének és minősítésének követelményei a következők:
   a) ***Példás (5)*** az a tanuló, aki:
      - a házirendet betartja;
      - a tanórán és a tanórán kívül példamutatóan, rendesen viselkedik;
      - kötelességtudó, feladatait teljesíti;
      - önként vállal feladatokat és azokat teljesíti;
      - tisztelettudó;
      - társaival, nevelőivel, a felnőttekkel szemben udvariasan, előzékenyen, segítőkészen viselkedik;
      - az osztály és az iskolai közösség életében aktívan részt vesz;
      - óvja és védi az iskola felszerelését, a környezetet;
      - nincs írásbeli figyelmeztetése, intője vagy megrovása;

   b) ***Jó (4)*** az a tanuló, aki:

- a házirendet betartja;
- tanórán vagy a tanórán kívüli foglalkozásokon rendesen viselkedik;
- feladatait a tőle elvárható módon teljesíti;
- feladatokat önként nem, vagy ritkán vállal, de a rábízottakat teljesíti;
- az osztály- vagy az iskolaközösség munkájában csak felkérésre, biztatásra vesz részt;
- nincs írásbeli intője vagy megrovása.

c) ***Változó (3)*** az a tanuló, aki.
- az iskolai házirend előírásait nem minden esetben tartja be;
- a tanórán vagy tanórán kívül többször fegyelmezetlenül viselkedik;
- feladatait nem minden esetben teljesíti;
- előfordul, hogy társaival, a felnőttekkel szemben udvariatlan, durva;
- a közösség, az iskola szabályaihoz nehezen alkalmazkodik;
- igazolatlanul mulasztott;
- osztályfőnöki intője van.

d) ***Rossz (2)*** az a tanuló, aki:
- a házirend előírásait sorozatosan megsérti;
- feladatait egyáltalán nem, vagy csak ritkán teljesíti;
- magatartása fegyelmezetlen, rendetlen;
- társaival, a felnőttekkel szemben rendszeresen udvariatlanul, durván viselkedik;
- viselkedése romboló hatású, az iskolai nevelést, oktatást akadályozza;
- több alkalommal igazolatlanul mulaszt;
- több szaktanári figyelmeztetést kapott, illetve van osztályfőnöki megrovása vagy ennél magasabb fokozatú büntetése.

A magatartás elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

6. A tanulók szorgalmának értékelésénél és minősítésénél az első-nyolcadik, illetve kilencedik-tizenkettedik évfolyamon a ***példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2)*** érdemjegyeket, illetve osztályzatokat használjuk.

7. A tanulók szorgalmát az első évfolyamon a félév és a tanítási év végén az osztályfőnök osztályzattal minősíti, és azt az értesítőbe, illetve a bizonyítványba bejegyzi.

8. A második-nyolcadik és kilencedik-tizenkettedik évfolyamon a tanuló szorgalmát az osztályfőnök az érdemjegyek és a nevelőtestület véleménye alapján állapítja meg. Vitás esetben az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt az osztályzatról.

9. A félévi és az év végi osztályzatot az értesítőbe és a bizonyítványba be kell jegyezni.

10. Az iskolában a szorgalom értékelésének és minősítésének követelményei a következők:
    a) ***Példás (5)*** az a tanuló, aki:
    - képességeinek megfelelő, egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt;
    - tanulmányi feladatait minden tantárgyból rendszeresen elvégzi;
    - a tanórákon aktív, szívesen vállal többlet feladatokat is, és azokat elvégzi;
    - munkavégzése pontos, megbízható;
    - a tanórán kívüli foglalkozásokon, versenyeken önként részt vesz;
    - taneszközei tiszták, rendesek, és ezeket a tanítási órákra mindig elhozza.

b) ***Jó (4)*** az a tanuló, aki:
   - képességeinek megfelelő, viszonylag egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt;
   - rendszeresen, megbízhatóan dolgozik;
   - a tanórákon többnyire aktív;
   - többlet feladatot, tanórán kívüli foglalkozáson vagy versenyeken való részvételt önként nem vagy ritkán vállal, de az ilyen jellegű megbízatást teljesíti;
   - taneszközei tiszták, rendezettek.

c) ***Változó (3)*** az a tanuló, akinek:
   - tanulmányi eredménye elmarad képességeitől;
   - tanulmányi munkája ingadozó, a tanulásban nem kitartó, feladatait nem mindig teljesíti;
   - felszerelése, házi feladata gyakran hiányzik;
   - érdemjegyeit, osztályzatait több tárgyból is lerontja;
   - önálló munkájában figyelmetlen, a tanórán többnyire csak figyelmeztetésre, felügyelettel dolgozik.

d) ***Hanyag (2)*** az a tanuló, aki:
   - képességeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében;
   - az előírt követelményeknek csak minimális szinten felel meg;
   - tanulmányi munkájában megbízhatatlan, figyelmetlen;
   - feladatait többnyire nem végzi el;
   - felszerelése hiányos, taneszközei rendetlenek;
   - a tanuláshoz nyújtott nevelői vagy tanulói segítséget nem fogadja el, annak ellenszegül;
   - félévi vagy év végi osztályzata valamely tantárgyból elégtelen.

A szorgalom elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

11. Azt a tanulót, aki képességihez mérten
   - példamutató magatartást tanúsít,
   - vagy folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el,
   - vagy az osztály, illetve az iskola érdekében közösségi munkát végez,
   - vagy iskolai, illetve iskolán kívüli tanulmányi, sport, kulturális stb. versenyeken, vetélkedőkön vagy előadásokon, bemutatókon vesz részt,
   - vagy bármely más módon hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez

<u>az iskola jutalomban részesítheti.</u>

12. Az iskolai jutalmazás formái.
   a) Az iskolában tanév közben elismerésként a következő dicséretek adhatók:
      - tanítói, szaktanári dicséret,
      - napközis nevelői dicséret,
      - osztályfőnöki dicséret,
      - igazgatói dicséret,
      - nevelőtestületi dicséret.
   b) Az egész évben példamutató magatartást tanúsító és kiemelkedő munkát végzett tanulók a tanév végén

- szaktárgyi teljesítményért,
- példamutató magatartásért,
- kiemelkedő szorgalomért,
- példamutató magatartásért és kiemelkedő szorgalomért dicséretben részesíthetők.

c) Az egyes tanévek végén a kitűnő eredményt elért tanulók oklevelet és könyvjutalmat kapnak, melyet a tanévzáró ünnepélyen az iskola közössége előtt vehetnek át. „Zöldliget Emlékérem" jutalmat kap a tantestület javaslata alapján az a nyolcadik, illetve tizenkettedik évfolyamos tanuló, aki nyolc éven, illetve a középiskola 4 évén át kimagasló tanulmányi munkájával, példamutató magatartásával és szorgalmával, valamint a közösségért végzett munkájával ezt kiérdemli.

d) Az iskolai szintű versenyeken, vetélkedőkön, illetve előadásokon, bemutatókon eredményesen szereplő tanulók osztályfőnöki dicséretben részesülnek.

e) Az iskolán kívüli versenyeken, vetélkedőkön, illetve előadásokon, bemutatókon eredményesen szereplő tanulók igazgatói dicséretben részesülnek.

f) A kiemelkedő eredménnyel végzett együttes munkát, az egységes helytállást tanúsító tanulói közösséget csoportos dicséretben és jutalomban lehet részesíteni.

13. A dicséretet írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

14. Azt a tanulót, aki
- tanulmányi kötelezettségeit folyamatosan nem teljesíti,
- vagy a házirend előírásait megszegi,
- vagy igazolatlanul mulaszt,
- vagy bármely módon árt az iskola jó hírnevének büntetésben lehet részesíteni.

15. Az iskolai büntetések formái:
- tanítói, szaktanári figyelmeztetés;
- napközis nevelői figyelmeztetés;
- ügyeletes nevelői figyelmeztetés;
- osztályfőnöki figyelmeztetés;
- osztályfőnöki intés;
- osztályfőnöki megrovás;
- igazgatói figyelmeztetés;
- igazgatói intés;
- igazgatói megrovás;
- tantestületi figyelmeztetés;
- tantestületi intés;
- tantestületi megrovás.

Az iskolai büntetések kiszabásánál a fokozatosság elve érvényesül, amelytől indokolt esetben – a vétség súlyára való tekintettel – el lehet térni.

16. A büntetést írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

26. Az iskolában alkalmazott sajátos pedagógiai módszerek - témanapok, témahetek, projektoktatás (R. 7. § (4) bek.)

- Iskolánk a hagyományos pedagógiai módszerek mellett a kooperációra - együttműködésre épülő tanulásszervezési módok alkalmazásával is igyekszik a 21. század kihívásaival szembenéző fiatalok képességeit fejleszteni. Arra ösztönözzük kollégáinkat, hogy a tanórákon – a tananyag jellegét figyelembe véve – minél szélesebb körben tegyék lehetővé a tanulók számára a problémamegoldó, együttműködési készégeket fejlesztő technikák megismertetését, azok használatát.
- A tanórákon használjuk és kihasználjuk az iskolai infrastruktúra által biztosított eszközöket, és a felsőbb évfolyamokon bevonjuk a tanulók okos eszközeit is.
- A témakörök feldolgozásakor a tanulók olyan munkaformákat ismernek meg, mint a vlog, rövidfilm és interjú készítése.
- Egyes témakörök feldolgozása projektmódszerek szerint történik, melynek produktumait a résztvevők rendszeresen kiállítják, vagy adott esetben az iskola honlapján megjelentetik.
- Az Oktatási Hivatal által meghirdetett témahetekhez minden tanévben csatlakozunk, tovább rész veszünk a Világ legnagyobb tanóráján is.
- Az anyanyelvi tanárok saját hazájuk kultúrájának bemutatására témanapokat szervezünk.

27. Az iskolai írásbeli, szóbeli, gyakorlati beszámoltatások, az ismeretek számonkérésének rendje R. 7. § (5) bek. a) pont

Iskolánkban a tanulók írásbeli beszámoltatásával kapcsolatosan az alábbi szabályok érvényesülnek:

Iskolánk – figyelembe véve a tantárgyak sajátosságait – a tanulók írásbeli beszámoltatásának az alábbi formáit alkalmazza:

- szövegértést felmérő feladatlap
- témazáró felmérő
- tollbamondás
- önálló szövegalkotás (fogalmazás)
- szódolgozat (idegen nyelv)
- év eleji felmérő
- félévi felmérő
- időszakos felmérők
- év végi felmérő
- belső nyelvi vizsgák

A tanulókat legkésőbb az írásbeli beszámoltatás előtti szaktárgyi órán tájékoztatni kell a beszámoltatás idejéről, formájáról és témájáról.

A felmérő feladatlapokon minden feladat mellett fel kell tüntetni az elérhető pontok számát, a feladatlap végén a pontok érdemjegyekre történő beszámítását. Amennyiben nem előre elkészített feladatlapról van szó, ezeket az információkat a táblára kell felírni.

A tanulók eredményes felkészülésének érdekében egy tanítási napon belül egy-egy osztállyal legfeljebb kettő témazáró, illetve félévi vagy év végi felmérő dolgozatot lehet íratni. Ennek megvalósítása érdekében a szaktanárok előzetesen bejegyzik az elektronikus naplóba a

megfelelő napnál és óránál a felmérő íratás szándékát. Amennyiben több felmérésre kerülne sor, az érintett szaktanárok az osztályfőnök bevonásával konzultálnak.

A tanulók fegyelmezésére, büntetésére felmérőt (röpdolgozatot) nem szabad íratni.

28. Az otthoni, napközis, tanulószobai felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai (R. 7. § (5) bek. b)

Iskolánkban a házi feladatok meghatározásával kapcsolatosan az alábbi szabályok érvényesülnek:

1. A házi feladatok legfontosabb funkciója a tanórán feldolgozott tananyaghoz kapcsolódó gyakorlás (készség- és képességfejlesztés), valamint a tananyaghoz kapcsolódó ismeretek megszilárdítása.

2. Első-negyedik évfolyamon a szóbeli és írásbeli házi feladatok mennyiségét úgy kell meghatározni, hogy az a tanulóknak ne jelentsen aránytalan terhet. Optimális mértékének azt tekintjük, ha azokat a tanuló kb. egy tanóra (45 perc) alatt képes elvégezni. (A tanulók képességeihez mért differenciálás a házi feladatoknál is fontos tanári feladat.)

3. Általános alapelvként fogadjuk el, hogy az első-negyedik évfolyamon a tanulók hétvégére (szombatra, vasárnapra), valamint a tanítási szünetek idejére nem kapnak sem szóbeli, sem írásbeli házi feladatot; a hétvégére vonatkozóan ettől eltérően dönthetnek a tanítók, ha azt az órarend, vagy a témakör indokolja. Az így feladott házi feladat mennyisége nem lehet több a szokásos (egyik óráról a másikra megtanulandó vagy elvégzendő) feladatoknál.

4. Ötödik-hatodik évfolyamon a szóbeli és írásbeli házi feladatok mennyiségét úgy kell meghatározni, hogy az annak elvégzésére fordítandó együttes idő ne haladja meg a másfél tanórányit. (Kb. 70 perc)

5. Hetedik-nyolcadik évfolyamon a szóbeli és írásbeli házi feladatok mennyiségét úgy kell meghatározni, hogy az annak elvégzésére fordítandó együttes idő ne haladja meg a két tanórányit. (Kb. 90 perc)

6. A szaktanároknak a házi feladatok meghatározásakor figyelembe kell venniük az iskolai rendezvényeket.

7. Az ötödik-nyolcadik évfolyamon a tanulók hét végére és a tanítási szünetek idejére – a szokásos (egyik óráról a másikra esedékes) feladatokon túl – nem kapnak sem szóbeli, sem írásbeli házi feladatot.

8. A kilenc-tizenkettedik évfolyamon a középiskolai oktatás a tananyag tanórai, tanórán kívüli és otthoni foglalkozás keretében történő feldolgozását követeli meg.

9. A rendszeresség a tananyag elsajátítása mellett személyiségformáló eszköz is, a munkára nevelésben és a hasznos tevékenységre való szoktatásban az otthon elvégzendő tanulmányi munkának nagy szerepe van.

10. A tanórán kívüli és otthoni tanulmányi tevékenység keretében egészíthetők ki a tanórán elsajátított ismeretek, bővíthető a tanuló világlátása, illetve nagyobb anyaggyűjtést megkívánó házi dolgozatok, szakdolgozatok elkészítéséhez ez elengedhetetlen.

11. Tanulóink tanórán kívüli, illetve otthoni munka során elvégzendő szóbeli és írásbeli feladatokat kapnak, amik a tananyag gyakoroltatását, elmélyítését, alkalmazását, illetve bővítését szolgálják. A szaktanár írásbeli és szóbeli feladatok kijelölésekor a szaktárgyra vonatkozó munkaközösségi szabályozást követi.

12. Házi feladatot határozhat meg a szaktanár tanítási napokra, a szünetekre és a pihenőnapokra is, de ez nem haladhatja meg a szokásosan egyik napról a másik napra feladott mennyiséget. A szünidő a tanulók regenerálódását, illetve a családi kapcsolatok elmélyítését, a családi hagyományok ápolását szolgálja.

13. A heti 4 vagy több órában tanított tantárgyak esetén egyik óráról a másikra az írásbeli házi feladat tantárgyanként ½ óra (vagy 2-3 feladat).

14. A heti 1-3 órában tanított tantárgyak esetén egyik óráról a másikra az írásbeli házi feladat tantárgyanként 1 óra (vagy 4-5 feladat).

15. A hétvégére adható írásbeli házi feladatot tantárgyanként 1 óra (vagy 4-5 feladat).

16. A szaktanár a házi feladat kijelölésekor meghatározza a feladatra vonatkozó követelményeket, pl. az írásbeli terjedelmét és az adott feladat értékelésének szempontjait, a tanulói teljesítménybe való beszámításának módját.

17. A szaktanár a tanórán kívüli keretben zajló ismeretszerzéshez kapcsolódó feladatokat is kijelölhet: pl. múzeumi órák, kiállítások, kirándulások, ismeretterjesztő előadások, amik kapcsán előzetes, utólagos írásbeli, szóbeli és interaktív feladatok is adhatók.

18. A tanulószobai felkészülés keretei: A tanulószoba célja, hogy a diákok a tanórákon kívül, de iskolai keretek között írhassák meg házi feladataikat, készülhessenek fel az órákra. A tanulószobán felügyelő tanár segítséget nyújthat a diákoknak a felkészülésben és maguk a diákok is segíthetik egymást. A gyengébben teljesítő diákoknak a tanulószoba segítséget adhat a felzárkózásra, a hiányosságaik pótlására. Ezen kívül a tanulószoba létrehozásával azt is elérjük, hogy a nehezen tanulásra bírható diákok is legalább a leckéjüket elkészítve felkészülnek a tanórákra.

19. A tanulók fegyelmezésére, büntetésére többlet házi feladat elvégeztetése nem alkalmazható módszer.

29. A magasabb évfolyamra lépés feltételei (R. 7. § (5) bek. c)

1. A tanuló az iskola magasabb évfolyamára akkor léphet, ha a szakminiszter által kiadott kerettantervekben "A továbbhaladás feltételei" c. fejezetekben meghatározott követelményeket az adott évfolyamon a tanév végére minden tantárgyból teljesítette.

2. A követelmények teljesítését a nevelők a tanulók év közbeni tanulmányi munkája, illetve érdemjegyei alapján bírálják el. A második-tizenkettedik évfolyamon minden tantárgyból legalább az "elégséges" év végi osztályzatot, első évfolyam végén a szöveges értékelésben a „megfelelt” minősítést kell megszereznie a tanulónak a továbbhaladáshoz.

3. Ha a tanuló a második-tizenkettedik évfolyamon tanév végén egy vagy két tantárgyból szerez elégtelen osztályzatot, vagy első évfolyamon egy vagy két tantárgyból nem felelt meg a tantervi követelményeknek, a következő tanévet megelőző augusztus hónapban javító vizsgát tehet.

4. A nevelőtestületnek jogában áll a magasabb évfolyamra lépés lehetőségét biztosítani a tanulónak akkor is, ha adott ismeretkörben kevesebbet teljesít az átlagnál.

5. Ha a tanuló a második-tizenkettedik évfolyamon, a tanév végén három vagy több tantárgyból szerez elégtelen osztályzatot, vagy első évfolyamon három vagy több tárgyból nem felel meg a tantervi követelményeknek és a nevelőtestület nem engedélyezi számára a javítóvizsga letételét, az évfolyamot ismételni köteles.

6. A magasabb évfolyamba történő lépéshez, a tanév végi osztályzat megállapításához a tanulónak minden tantárgyból osztályozó vizsgát kell tennie, ha:
   - az iskola igazgatója felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól;
   - az iskola igazgatója engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgyból a tanulmányi követelményeket az előírtnál rövidebb idő alatt teljesítse;
   - egy tanítási évben 250 óránál többet mulasztott;
   - magántanuló volt.
   - mulasztási a tanév során elérték egy tantárgyból az éves óraszám 30 százalékát
   - jogszabály osztályozó vizsga letételére kötelezi

30. A sajátos nevelési igényű tanulók fogyatékosság típusához és fokához igazodó fejlesztő program

Törvényi hivatkozások:

2011. évi CXC. törvény 4.§ 13. és 25. pontja

20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról 7. § af) pontja

Az emberi erőforrások miniszterének 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelete a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról

30.1. A sajátos nevelési igényű gyermekek fogalma

Ntk. 4.§ 25. pont

„sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszédfogyatékos, több fogyatékosság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd"

30.1.1. A sajátos nevelési igényű tanulót segítő intézkedések:

Alapító okiratunk szerint intézményünk az alábbi sajátos nevelési igényű tanulókat látja el:

„aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi-, beszédfogyatékos, egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, /dislexia, disgrafia, discalculia/ figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd"

A sajátos nevelési igényű gyermek eredményes szocializációját, iskolai pályafutását elősegítheti a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt történő – integrált – oktatásuk. Az együttnevelést megvalósító intézmény többet vállal, magasabb értéket kínál, mint részvétet és védettséget. Sikerkritériumnak a tanulók beilleszkedése, a többi tanulóval való együtt haladása tekinthető. Az együttnevelés megvalósításában, a különböző pedagógiai színtereken a habilitációs, rehabilitációs szemlélet érvényesülése és a sérülés-specifikus módszertani eljárások alkalmazása jellemző. A módszerek, módszerkombinációk megválasztásában a sérülésspecifikusság alkalmazkodást jelent a sajátos nevelési igény típusához, az elmaradások súlyosságához, az egyéni fejlődési sajátosságokhoz. A tanítási-tanulási folyamatban az egyes gyermek, vagy csoport igényeitől függő pedagógiai eljárások, eszközök, módszerek, terápiák, speciális eszközök alkalmazása válik szükségessé.

A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésében részt vevő pedagógus:

- Figyelembe veszi a tananyag-feldolgozásnál a tantárgyi tartalmak – egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző – módosulásait,
- Szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készít, egyéni haladási ütemet biztosít, a differenciált nevelés-oktatás céljából individuális módszereket, technikákat alkalmaz,
- A tanórai tevékenységek, foglalkozások során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépíti,
- Egy-egy tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres,
- Alkalmazkodik az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedésekhez,
- Együttműködik különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba.

A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésében részt vevő, a tanulók fogyatékosságának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező gyógypedagógus az együttműködés során:

- Segíti a diagnózis értelmezését,
- Javaslatot tesz a fogyatékosság típusához, a tanuló egyéni igényeihez szükséges környezet kialakítására,
- Segítséget nyújt a speciális segédeszközök kiválasztásában, tájékoztat a beszerzési lehetőségekről,
- Javaslatot tesz gyógypedagógiai specifikus módszerek, módszerkombinációk alkalmazására,
- Figyelemmel kíséri a tanulók haladását, részt vesz a részeredmények értékelésében, javaslatot tesz módszerválasztásokra
- Együttműködik a többségi pedagógusokkal, figyelembe veszi a tanulóval foglalkozó pedagógus tapasztalatait, javaslatait,

- Terápiás fejlesztő tevékenységet végez egyéni fejlesztési terv alapján, a tanulóval való közvetlen foglalkozásokon, ennek során támaszkodik a tanuló meglévő képességeire, ép funkciókra.
- Habilitációs és rehabilitációs foglalkozásokra, illetve fejlesztő foglalkozásokra jogosult,
- Ha a tanulót egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből mentesítik az értékelés és minősítés alól, az iskola egyéni foglalkozást szervez részére, melynek keretében egyéni fejlesztési terv alapján segíti a tanuló felzárkózását a többiekhez.
- Hosszabb felkészülési idő biztosítása,
- Írásbeli beszámolón lehetővé kell tenni a segédeszközök alkalmazását
- Szükség esetén írásbeli beszámoló szóbeli beszámolóval, vagy a szóbeli beszámoló írásbelivel történő felváltását,
- Lehetőség van arra, hogy az egyes évfolyamok követelményeinek teljesítésére egy tanítási évnél hosszabb időt vegyen igénybe.
- Egyéni haladási tempóban haladhat.

A sajátos nevelési igényű tanuló:

- Habilitációs és rehabilitációs foglalkozásokra, illetve fejlesztő foglalkozásokra jogosult,
- Ha a tanulót egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből mentesítik az értékelés és minősítés alól, az iskola egyéni foglalkozást szervez részére, melynek keretében egyéni fejlesztési terv alapján segíti a tanuló felzárkózását a többiekhez.
- Hosszabb felkészülési idő biztosítása,
- Írásbeli beszámolón lehetővé kell tenni a segédeszközök alkalmazását
- Szükség esetén írásbeli beszámoló szóbeli beszámolóval, vagy a szóbeli beszámoló írásbelivel történő felváltását,
- Lehetőség van arra, hogy az egyes évfolyamok követelményeinek teljesítésére egy tanítási évnél hosszabb időt vegyen igénybe.
- Egyéni haladási tempóban haladhat.

Az összes sajátos nevelési igényű gyermek joga, hogy különleges gondozás keretében állapotának megfelelő pedagógiai, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai ellátásban részesüljön, attól kezdődően, hogy igényjogosultságát megállapították.
A vizsgálatra, és a szakvélemény elkészítésére a szakértői és rehabilitációs bizottság az illetékes.
Abban az esetben, ha a gyermek megismerő funkciók, vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra vissza nem vezethető tartós és súlyos rendellenességével küzd, akkor számára fejlesztő foglalkozásokat kell szervezni.
Ha a gyermek a megismerő funkciók, vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra visszavezethető tartós és súlyos rendellenességével küzd, akkor gyógypedagógiai ellátás körében kell számára biztosítani a habilitációs, és rehabilitációs foglalkozásokat.

30.2. A Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve

30.2.1. Általános elvek

A Nemzeti alaptanterv és a választott kerettanterv alkalmazása a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásában:

A Nemzeti alaptanterv (a továbbiakban: Nat) a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának is alapdokumentuma, az abban meghatározott fejlesztési területek – nevelési célok, kulcskompetenciák, illetve a műveltségi területeken megfogalmazott célok, feladatok a sajátos nevelési igényű tanulókra is érvényesek.

A sajátos nevelési igényű tanulókat nevelő-oktató iskolák pedagógiai programjuk, helyi tantervük elkészítésénél figyelembe veszik:

- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (a továbbiakban: köznevelési törvény), a Nat és az Irányelv rájuk vonatkozó előírásait,
- a kollégiumi nevelés országos alapprogramját,
- a nevelés és oktatás helyi célkitűzéseit és lehetőségeit,
- a fővárosi, megyei feladatellátási, intézményhálózat-működtetési és köznevelés-fejlesztési tervet,
- a szülők elvárásait
- az általuk nevelt tanulók sajátosságait.

Az Irányelv egyaránt vonatkozik a sajátos nevelési igényű tanulóknak a többi tanulóval részben vagy egészben együtt (integráltan), azonos iskolai osztályban történő, illetve az e célra létrehozott gyógypedagógiai nevelési-oktatási intézményben, konduktív pedagógiai intézményben, iskolai osztályban a sajátos nevelési igényű tanulók számára külön szervezett (gyógypedagógiai nevelésben, oktatásban részt vevő nevelési-oktatási intézményekben) nevelésére, oktatására.

30.2.3. Az Irányelv célja

Az Irányelvben foglaltak célja, hogy a sajátos nevelési igényű tanulók esetében a tartalmi szabályozás és a gyermeki sajátosságok ugyanúgy összhangba kerüljenek, mint más gyermekeknél. Az Irányelv annak biztosítását szolgálja, hogy:

- a fejlesztés a számukra megfelelő tartalmak közvetítése során valósuljon meg, segítse a minél teljesebb önállóság elérését és a társadalomba való mind teljesebb beilleszkedést,
- az iskola fejlesztési követelményei igazodjanak a fejlődés lehetséges üteméhez,
- ha szükséges, a fejlesztés az iskoláskor előtti képességfejlődés területeire is terjedjen ki,
- a rehabilitációs célú fejlesztő terápiák programjai váljanak az intézmények pedagógiai programjainak tartalmi elemeivé,
- a tanulókat a nevelés, oktatás, fejlesztés ne terhelje túl.
- Ennek érvényesítése érdekében meghatározza:
- a tartalmak kijelölésekor egyes területek módosításának, elhagyásának vagy egyszerűsítésének, illetve új területek bevonásának lehetőségeit,
- a sérült képességek rehabilitációs, habilitációs célú korrekciójának területeit,
- a nevelés, oktatás és fejlesztés szokásosnál nagyobb mértékű időbeli kiterjesztésére vonatkozó javaslatokat.

30.2.3. A sajátos nevelési igényű tanulók habilitációs, rehabilitációs célú ellátása

A tanulók között fennálló – egyéni adottságokból és igényekből adódó – különbségeket az iskolák a pedagógiai programok és helyi tantervek kialakításakor veszik figyelembe.
A sajátos nevelési igény kifejezi:

- a tanuló életkori sajátosságainak fogyatékosság által okozott részleges vagy teljes körű módosulását,
- az iskolai tanuláshoz szükséges képességek kialakulásának sajátos útját, fejlődésének eltérő ütemét, esetleg részleges vagy teljes kiesését, fejletlenségét, lassúbb ütemű és az átlagtól eltérő szintű fejleszthetőségét.

A sajátos nevelési igény a szokásos tartalmi és eljárásbeli differenciálástól eltérő, nagyobb mértékű differenciálást, speciális eljárások alkalmazását, illetve kiegészítő fejlesztő, korrekciós, habilitációs, rehabilitációs, valamint terápiás célú pedagógiai eljárások alkalmazását teheti szükségessé.

30.2.4. A habilitációs, rehabilitációs ellátás közös elvei

- A sajátos nevelési igényű tanulók nevelésében, oktatásában részt vevő nevelési-oktatási intézmények egész nevelési-oktatási rendszerét átfogó, hosszú távú habilitációs, rehabilitációs célok és feladatok határozzák meg, melyeket az intézmény dokumentumai tartalmaznak.
- A habilitációs, rehabilitációs tevékenység olyan szakmaközi együttműködésben kialakított és szervezett nyitott tanítási-tanulási folyamatban valósul meg, mely az egyes tanulók vagy tanulócsoportok igényeitől függő eljárások, időkeret, eszközök, módszerek, terápiák alkalmazását teheti szükségessé.

30.2.5. A habilitációs, rehabilitációs tevékenység közös céljai és feladatai

a) A mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszédfogyatékosságból, több fogyatékosság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékosságból, autizmus spektrum zavarból vagy egyéb pszichés fejlődési zavarból fakadó hiányzó vagy sérült funkciók kompenzálása vagy helyreállítása, a meglévő ép funkciók bevonásával.
b) Törekvés a különféle funkciók egyensúlyának kialakítására.
c) A szükséges speciális eszközök elfogadtatása és használatuk megtanítása.
d) Az egyéni sikereket segítő, a társadalmi együttélés szempontjából kívánatos egyéni tulajdonságok, funkciók fejlesztése.
e) Az egyes területeken kimagasló teljesítményt nyújtó tanulók tehetségének kibontakoztatása.

30.2.6. A habilitációs, rehabilitációs tevékenységet meghatározó tényezők

a) A fogyatékosság, az autizmus spektrum zavar vagy egyéb pszichés fejlődési zavar típusa, súlyossága.
b) A fogyatékosság, az autizmus spektrum zavar vagy egyéb pszichés fejlődési zavar kialakulásának, felismerésének, diagnosztizálásának ideje.
c) A sajátos nevelési igényű tanuló
ca) életkora, pszichés és egészségi állapota, rehabilitációs műtétei,
cb) képességei, kialakult készségei, kognitív funkciói, meglévő ismeretei.
d) A társadalmi integráció kívánalmai: az egyéni tanulási utak megtervezése és biztosítása, továbbtanulás, pályaválasztás, a lehető legönállóbb életvitelre történő felkészítés.
A sajátos nevelési igényű tanuló fejlesztésére vonatkozó célokat, feladatokat, tartalmakat, tevékenységeket, követelményeket meg kell jeleníteni:
a) az intézmény pedagógiai programjában,
b) a helyi tantervben
c) a tematikus egységekhez, tervekhez kapcsolódó tanítási-tanulási programban,
d) az egyéni fejlesztési tervben.
A fogyatékosság, a pszichés fejlődési zavar típusának megfelelő szakirányú végzettséggel rendelkező gyógypedagógus, gyógypedagógiai tanár, konduktor, konduktor-óvodapedagógus, konduktor-tanító, terapeuta, kompetenciája:
1. a programok, programcsomagok összeállítása,
2. a habilitációs, rehabilitációs egyéni és kiscsoportos fejlesztés, osztálytermen belüli megsegítés,
3. közreműködés az integrált nevelés, oktatás keretein belül a tanítási órákba beépülő habilitációs, rehabilitációs fejlesztő tevékenység tervezésében, ezt követően a konzultációban.

30.2.7. A szükséges pedagógiai feltételek biztosítása a sajátos nevelési igényű tanulók számára

A nevelés, oktatás, fejlesztés kötelezően biztosítandó pedagógiai feltételeit a köznevelési törvény foglalja össze. A köznevelési törvény a sajátos nevelési igényű tanulókhoz igazodva az

általánosan kötelező feltételeket több területen módosítja, illetve kiegészíti olyan többletszolgáltatásokkal, amelyeket ki kell alakítani, és hozzáférhetővé tenni a sajátos nevelési igényű tanulók számára, mint például:
– speciális tanterv, tankönyvek, tanulási segédletek,
– speciális gyógyászati, valamint tanulást, életvitelt segítő technikai eszközök.

30.2.8. A többségi intézményekben megvalósuló (integrált) nevelés, oktatás

A sajátos nevelési igényű tanulók eredményes szocializációját, iskolai pályafutását elősegítheti a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt történő – integrált – oktatásuk (teljes vagy részleges integrációjuk). Az együttnevelést megvalósító intézmény többet vállal, magasabb értéket kínál, mint részvétet és védettséget. Sikerkritériumnak a tanulók beilleszkedése, önmagához mért fejlődése, a többi tanulóval való együtt haladása tekinthető, melynek eredményes megvalósítását az alábbi tényezők biztosítják:
– A befogadó iskola vezetője támogatja pedagógusai részvételét az integrációt segítő szakmai programokon akkreditált továbbképzéseken.
– Az együttnevelést megvalósító iskolák pedagógusainak, valamennyi dolgozójának, gyermek- és szülői közösségének felkészítése a sajátos nevelési igényű tanulók fogadására.
– Az együttnevelés megvalósításában, a különböző pedagógiai színtereken a habilitációs, rehabilitációs szemlélet érvényesülése és a sérülésspecifikus módszertani eljárások alkalmazása. A módszerek, módszerkombinációk megválasztásában a „sérülésspecifikusság" alkalmazkodást jelent a sajátos nevelési igény típusához, az elmaradások súlyosságához, az egyéni fejlődési sajátosságokhoz.
– A nyitott tanítási-tanulási folyamatban megvalósuló tevékenység, amely lehetővé teszi az egyes gyermek vagy csoport igényeitől függő pedagógiai – esetenként egészségügyi – eljárások, eszközök, módszerek, terápiák, a tanítás-tanulást segítő speciális eszközök alkalmazását.
– A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő, magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességekkel (elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség) és az együttneveléshez szükséges kompetenciákkal rendelkező pedagógus, aki
a) a tananyag-feldolgozásnál figyelembe veszi a tantárgyi tartalmak – egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző – módosulásait;
b) egyéni fejlesztési tervet készít a gyógypedagógus – konduktív nevelés esetén konduktor – együttműködésével, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosít, a differenciált nevelés, oktatás céljából individuális módszereket, technikákat alkalmaz;
c) a tanórai tevékenységek, foglalkozások során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépíti, a folyamatos értékelés, hatékonyság-vizsgálat, a tanulói teljesítmények elemzése alapján – szükség esetén – megváltoztatja eljárásait, az adott szükséglethez igazodó módszereket alkalmaz;
d) egy-egy tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres;
e) alkalmazkodik az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedésekhez;
f) együttműködik különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba.
A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő – a tanuló fogyatékosságának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező – gyógypedagógus, gyógypedagógiai tanár, konduktor, konduktor-óvodapedagógus, konduktor-tanító, terapeuta
a) segíti a pedagógiai diagnózis értelmezését;
b) javaslatot tesz a fogyatékosság, a pszichés fejlődési zavar típusához, a tanuló egyéni igényeihez szükséges környezet kialakítására (a tanuló elhelyezése az osztályteremben, szükséges megvilágítás, hely- és helyzetváltoztatást segítő bútorok, eszközök alkalmazása stb.);

c) segítséget nyújt a tanuláshoz, művelődéshez szükséges speciális segédeszközök kiválasztásában, ismerteti a speciális eszközök használatát, tájékoztat a beszerzési lehetőségekről;
d) javaslatot tesz gyógypedagógiai specifikus módszerek, módszerkombinációk alkalmazására;
e) figyelemmel kíséri a tanulók haladását, részt vesz a részeredmények értékelésében, javaslatot tesz az egyéni fejlesztési szükséglethez igazodó módszerváltásokra;
f) együttműködik a többségi pedagógusokkal, figyelembe veszi a tanulóval foglalkozó pedagógus tapasztalatait, észrevételeit, javaslatait;
g) terápiás fejlesztő tevékenységet végez a tanulóval való közvetlen foglalkozásokon – egyéni fejlesztési terv alapján a habilitációs, rehabilitációs fejlesztést szolgáló órakeretben –, ennek során támaszkodik a tanuló meglévő képességeire, az ép funkciókra;
h) segíti a befogadó pedagógust az egyéni értékelés kialakításában, a gyermek önmagához mért fejlődésének megítélésében;
i) segíti a helyi feltételek és a gyermek egyéni szükségleteinek összehangolását.
Az integrált nevelésben, oktatásban részt vállaló nevelési, oktatási intézmények vegyék igénybe az egységes gyógypedagógiai módszertani intézmények, a pedagógiai szakszolgálati, illetve pedagógiai-szakmai szolgáltatást nyújtó intézmények szolgáltatásait, az utazó gyógypedagógiai hálózat működtetésére kijelölt intézmények segítségét a köznevelés-fejlesztési tervekben meghatározott feladatellátás szerint.

30.3. A mozgásszervi fogyatékos (mozgáskorlátozott) tanulók iskolai fejlesztésének elvei

30.3.1. A mozgásszervi fogyatékos (mozgáskorlátozott) tanuló

Mozgásszervi fogyatékos (mozgáskorlátozott) az a tanuló, akinek a mozgása veleszületett vagy szerzett károsodás és/vagy funkciózavar miatt jelentősen és maradandóan akadályozott, melynek következtében megváltozik a mozgásos tapasztalatszerzés és a szocializáció.
Pedagógiai szempontból a következő csoportok alakíthatók ki:
– végtagredukciós fejlődési rendellenességek és szerzett végtaghiányok,
– petyhüdt bénulást okozó kórformák,
– a korai agykárosodás utáni mozgás-rendellenességek,
– egyéb, maradandó mozgásállapot- és funkcióváltozást, mozgáskorlátozottságot okozó kórformák,
– a halmozott sérüléssel járó különböző kórformák.
A mozgás minden gyermek tapasztalatszerzésére, illetve annak lehetőségére hatással van, befolyásolja személyiségfejlődését. Mozgáskorlátozott gyermek esetében a mozgásos tanulás lehetősége és folyamata módosul. Mások a környezetéről, a saját testéről szerzett tapasztalatai, mint ép mozgású társainak. A mozgásszervi károsodás tartóssága, visszafordíthatatlansága is befolyásolja fejlődésmenetét. Ez gyakran az átlagostól eltérő pszichés, szociális és fizikai szükségleteket teremt.
A jelentősen eltérő kóreredet és károsodás miatt a mozgáskorlátozottság egyénileg is sok eltérést mutat. Ebből eredően a tanulók más-más személyiségfejlődési utat járnak be. A nevelést-oktatást befolyásolja, hogy a tapasztalatszerzési lehetőségek általában beszűkültek, a környezethez való alkalmazkodás gátolt. A hely- és helyzetváltoztatás, az önkiszolgálás, a kézfunkció, a manipuláció, a tárgy- és eszközhasználat, a grafomotoros teljesítmény, illetve a verbális és nonverbális kommunikáció eltérő mértékű akadályozottsága az iskolai nevelés, oktatás egész időtartama alatt megkívánhatja az egyénre szabott módszerek, eljárások, technikák és eszközök, valamint a fizikai korlátozottságot csökkentő környezeti adaptációk alkalmazását.

A mozgáskorlátozott tanulók nevelése-oktatása során a megfelelően kialakított, adaptált, akadálymentes környezet biztosítja az információhoz való hozzáférést, a tevékenységekben történő szabad és aktív részvételt, előmozdítva az esélyegyenlőséget.
A mozgáskorlátozott tanuló sajátos nevelési igényét a károsodás keletkezésének ideje, annak formája és elhelyezkedése, akadályozottságának mértéke egyedileg határozzák meg, a megfelelő különleges bánásmódot, a fejlesztés szakszerű feltételeit, formáját biztosítani kell.

30.3.2. A mozgáskorlátozott tanulók iskolai fejlesztése

A mozgáskorlátozott tanulók fejlesztésének alapelvei, célja és kiemelt feladatai:

Alapelvek

A mozgáskorlátozott tanulók nevelése-oktatása, képességeik tervszerű fejlesztése során az egyéni fejlődési sajátosságokhoz, az individuális szükségletekhez kell igazodni mind a pedagógiai tevékenységek, mind a környezeti adaptációk tervezése, megvalósítása során annak érdekében, hogy a tanulók mozgáskorlátozottként is meg tudják állni helyüket a szűkebb és tágabb környezetükben.
A tanulók sérülésspecifikus ellátása csoportmunkában (team munkában) valósítható meg – a különböző szakemberek (pedagógus, gyógypedagógusok, ortopéd szakorvos, neurológus, gyermekgyógyász és egyéb szakemberek, a konduktív nevelés esetében a konduktív pedagógia kompetenciája szerinti konduktor stb.), illetve a család együttműködése, a közös célok kitűzése kölcsönös megerősítést, szinergista hatást válthat ki, amely nagymértékben támogatja a fejlesztő folyamatot.
A nevelés, oktatás, mozgásfejlesztés, az egészségügyi szükségletek ellátása és a gondozás (sérülésspecifikus pedagógiai fejlesztő folyamat) során szükséges a folyamatos, tapasztalatszerzésre építő korrekciós szempontú fejlesztés, ezzel a sérülésből adódó hátrányos következmények csökkenthetők, ellensúlyozhatók.
Az önállóságra nevelés elvét mindig szem előtt tartva, az iskolában – a mozgáskorlátozott tanulók életkorának és mozgásállapotának megfelelően – biztosítani kell a megfelelő mozgás- és életteret, amely magában foglalja:
– a fizikai környezetet, amely egyrészt akadálymentes, másrészt valamennyi tanuló számára biztosítja az egészséges környezeti feltételeket,
– a személyre szabott (segéd)eszközök és egyéb, az oktatáshoz szükséges speciális eszközök (pl. megfelelő méretű asztal, szék, csúszásgátló, ceruzafogó stb.) meglétét és használatát,
– a befogadó, elfogadó, kölcsönös alkalmazkodást kívánó, a tágabb környezetre is hatással bíró személyi környezetet (integrált oktatásnál a tanulótársak, azok szülei, az iskola dolgozói részére a befogadást segítő ismeretek átadása),
– szükség szerint és indokolt esetben – amennyiben a mozgásos akadályozottság a különféle tevékenységek során a tevékeny és eredményes részvételt súlyosan akadályozza – a személyi segítő meglétét.
A sérülésspecifikus pedagógiai fejlesztő folyamat olyan felkészülést, sajátos módszertani tudást kíván a pedagógusoktól és a pedagógiai munkát segítő személyzettől, amely biztosíthatja a komplex, minden sérült funkciót korrigáló-kompenzáló hatásokat, és lehetővé teszi a tanulók eredményes fejlődését.

Célok

A mozgáskorlátozott tanulók nevelésének-oktatásának kiemelt célja az esélyegyenlőség feltételeinek megteremtése annak érdekében, hogy a mozgáskorlátozott gyermekek az iskolai tanulmányaik során felkészültté váljanak az ismeretszerzésre és tanulásra, az önálló döntéshozatalra, képessé váljanak az önrendelkező életvitelre.
Ismerjék meg a mozgáskorlátozottságukból eredő egészségi teendőket és az egészségügyi ellátás lehetőségeit, a sajátos helyzetükből adódó jogaikat, alakuljon ki bennük az önrendelkező életforma képessége, amely elősegíti jövendő felnőtt életüket, társadalmi beilleszkedésüket.

A mozgásállapot által meghatározott adottságok, korlátok figyelembevételével olyan belső motiváció teremtődjön meg, amely által a mozgáskorlátozott tanuló aktívan kapcsolódhat be a fejlesztő folyamatba; alakuljon ki a fejlődés igénye önmagával szemben, az igény a sikeres továbbtanuláshoz, munkába álláshoz.
Fejlődjön ki a megfelelő életminőség megalapozása érdekében a megszerzett tudás és képességek birtokában a testi, lelki, pszichikai jól-lét és annak kialakítására irányuló igényesség.

Kiemelt feladatok

A pedagógiai feladatok meghatározásakor figyelembe kell venni, hogy a mozgáskorlátozott tanulók többsége meg tud felelni a Nat-ban, illetve a kerettantervben megfogalmazott elvárásoknak.
Az egyéni igényekhez igazodó eljárások alkalmazása (tartalom módosítása, csökkentése az ismeretelsajátítás során, értékelés alóli mentesítés stb.) csak abban az esetben indokolt, ha az általános követelményeknek való megfelelés semmilyen módszertani, technikai segítségnyújtással, környezeti adaptációval nem érhető el. A sérülésspecifikus pedagógiai fejlesztő folyamat során – pedagógiai tartalmak kitűzésekor, rehabilitációs célok, időbeli eltérések megfogalmazásakor – differenciálás és fokozatosság szükséges. Az individuális megsegítés olyan mértékű legyen, amennyi az eredményes egyéni fejlődéshez elengedhetetlen.
A módszertani, technikai támogatás tervezéséhez, kivitelezéséhez a pedagógus segítséget kérhet a gyógypedagógustól, konduktív nevelés esetén a konduktortól, a pedagógiai szak- és szakmai szolgáltatók szakembereitől.
A mozgáskorlátozott tanuló iskolai tanulásának nehézségeit leginkább a mozgásszervi károsodás következtében a kommunikáció és a kognitív funkciók (figyelem, érzékelés-észlelés, emlékezet, gondolkodás) területén kialakult zavarai, illetve a mozgásteljesítményt igénylő feladatok kivitelezésének problémái jelentik, különös tekintettel a manipulációra. Ezek mindegyike befolyásolhatja az olvasás, írás, beszéd elsajátítását is, vagyis az iskolai teljesítmények alakulását.
Kiemelt fejlesztési feladatok:
– A mozgásszervi diagnózistól és mozgásállapottól, az aktuális fejlettségi szinttől, valamint a személyiségtől függő speciális fejlesztési technikák, módszerek, eszközök alkalmazása, a megismerő tevékenységekhez szükséges kompetenciák (ismeretek, képességek, attitűdök) kialakítása és fejlesztése, az elérhető legmagasabb szintű önállóság kialakítása, az önálló életre nevelés.
– Az iskolai fejlesztés teljes időtartama alatt kiemelt feladat a mozgásnevelés, mint komplex rehabilitációs hatásrendszer, amely ötvözi a sérült tartási és mozgási funkciók helyreállítását célzó, a gyógyító és a motoros képességek fejlesztését szolgáló pedagógiai eljárásokat, s e feladatokat integrálja a tanítás-tanulás folyamatába. A mozgásnevelés célját és feladatait elsődlegesen nem az életkor, hanem a tanuló mozgásszervi diagnózisa – annak végleges, javuló vagy romló volta –, továbbá a mozgásállapot súlyossága és klinikai tünetei, akadályozottságának mértéke és formája határozzák meg.
– Korszerű ismeretek átadásával, illetve a reális önismeret kialakításával a továbbtanulásra történő felkészítés nyújthat biztos alapot a későbbi önálló életvezetéshez.
– A mozgáskorlátozottság gyakori velejárója a beszélt és írott nyelv zavara, így a nevelés-oktatás során kiemelt feladat a beszéd- és kommunikációfejlesztés, súlyos esetben a beszéd- és logopédiai terápia, esetleg a technikai eszközökkel támogatott írásbeli kommunikáció kialakítása.
– A mozgáskorlátozott tanuló egyedi, speciális megsegítése során a kiindulás alapja fizikai adottsága, értelmi képessége, kommunikációjának formája, szintje és érzelmi állapota. Ennek megfelelően a tananyag, a követelmények, a számonkérés, értékelés egyéni fejlettségi szinthez történő igazítása, adaptálása szükséges, a fokozatosságot e téren is figyelembe véve (a tevékenységek kivitelezését, a részvételt biztosító (technikai jellegű, módszertani)

segítségnyújtás formáját szükséges először megkeresni, az egyes tevékenységek, illetve az értékelés alóli mentesítés csak nagyon indokolt esetben ajánlott).
– A speciális módszerek, terápiák és technikák alkalmazása és a technikai segédeszközök igénybevétele segíti a mozgásbiztonságot, a mozgásreflexek célszerűségét és gyorsaságát, az író, rajzoló és eszközhasználó mozgást, a hallásra, beszédészlelésre támaszkodó tevékenységeket, a szűkebb és tágabb környezetbe történő beilleszkedéshez szükséges alapok megteremtését, a személyi függetlenség elérését.
– A mozgáskorlátozottság együtt járhat egyfajta fizikai függés kialakulásával, amely megnövelheti a deviáns csoportokhoz való sodródás kockázatát, fokozhatja az áldozattá válás esélyét, így a nevelés-oktatás során a prevenciós munka, illetve a már kialakult helyzetek kezelése kiemelt feladatot jelent. A tanulóknak meg kell tanulniuk egyrészt a kísértésre nemet mondani, másrészt olyan hasznos tevékenységeket kell elsajátítaniuk, amelyekkel értelmesen tölthetik ki szabadidejüket.
– A tanítás-tanulás folyamatában kiemelt figyelmet, a tanulásszervezési módok, a tanulási és értékelési eljárások megválasztása terén sajátos feladatokat jelent a bármely területen tehetségesnek bizonyuló mozgáskorlátozott tanulók felismerése, tehetségük gondozása, amely támogathatja a pályaorientáció folyamatát is.

Az iskolai fejlesztés pedagógiai szakaszai

A mozgáskorlátozott tanulók iskolai fejlesztésének szakaszolása megegyezik a Nat képzési szakaszaival.
A mozgáskorlátozott gyermek iskolakészültsége, fejlődésének sajátos útja, tapasztalatszerzésének eltérő volta, hiányosságai indokolhatják, hogy az első évfolyam teljesítésére, a biztos olvasás-írás elsajátítására a pedagógiai program helyi tanterve egy tanévnél hosszabb időt (két tanév) biztosítson, de szükség esetén a további pedagógiai szakaszok is szerveződhetnek hosszabb idősávban.

A többségi iskolában történő együttnevelés

Az integrált nevelés-oktatás során – függetlenül annak teljes vagy részleges formájától – különös figyelemmel kell lenni a következőkre.
– A mozgáskorlátozott tanulók együttnevelése során szükséges, hogy az intézmény felkészüljön a tanuló fogadására: kialakítja a megfelelő fizikai környezetet (akadálymentesítés), beszerezi azokat a segédeszközöket (gyógyászati és oktatási), amelyek a különböző tevékenységekben való részvételt segítik, felkészíti a befogadó személyi környezetet (diákok, iskolai dolgozók, szülők), előkészül a szakértői javaslatban megfogalmazott sérülésspecifikus pedagógiai fejlesztő folyamat megvalósítására.
– Ha a mozgáskorlátozott tanuló fogadása az integráló iskola vezetésének és nevelőtestületének szándékával, döntésével összhangban történik, akkor nagyobb az esély arra, hogy az integráció eredményes lesz.
– Az együttnevelés teljes folyamatát gyógypedagógus, konduktív nevelés esetén konduktor kíséri, segíti. A pedagógus és gyógypedagógus/konduktor szakmai együttműködése, az intézményi együttműködések (egységes gyógypedagógiai módszertani intézmények, pedagógiai szakszolgálatok, pedagógiai-szakmai szolgáltatók), a társszakmák bevonása biztosíthatja a megfelelő ellátást. Egyéni előrehaladású képzés során meg kell valósítani az egészségügyi és pedagógiai célú habilitációt, rehabilitációt, amely a tanórai gyakorlattal kölcsönösen egymásra épülve biztosítja az egyéni igényekhez igazodó feltételeket (adaptált tananyag, számonkérés, értékelés stb.) és a fejlődést.
– A mozgáskorlátozott tanulók integrált iskolai ellátása a pedagógusoktól speciális felkészülést kíván. Az együttnevelés megkezdése előtt kívánatos, hogy a befogadó pedagógus célirányos pedagógus-továbbképzésen vegyen részt.

– A mozgáskorlátozott tanuló optimális fejlődése érdekében a pedagógiai programban megfogalmazódnak a speciális elvárások és tennivalók (módszerek, eszközök, segédeszközök, segédletek, differenciálás, az értékelés, minősítés, a követelmény egyénre szabott formái stb.).
– Az alkalmazkodás, az adaptálás, a differenciálás során – igazodva az egyes gyermek fejlettségi szintjéhez, illetve a támogatás szükséges mértékéhez – módosulhat a tananyag elsajátításának tempója, módja, a számonkérés, a házi feladat formája, végső esetben a tananyag mennyisége.
– Mozgáskorlátozott tanuló esetében gyakoriak az egészségügyi beavatkozások (műtétek), a hosszú kezelések – ezekben az esetekben az egyénre szabott felzárkóztatást minden esetben meg kell szervezni, valamennyi pedagógus közreműködésével.
– Különösen jelentős az osztályfőnök/mentor és a segítő szakember szerepe az osztályban tanító pedagógusok tájékoztatásában a tanuló sajátos nevelési igényeiről.
– Az együttnevelés eredményes megvalósulását szolgálja az Irányelv 1.5. pontjában leírtak érvényesítése.

Fejlesztési területek – nevelési célok

A Nat-ban megfogalmazott fejlesztési területeket – nevelési célokat és azok teljesítését a tanulók életkori sajátosságai és a mozgáskárosodásból adódó egyéni eltérések egymással kölcsönhatásban befolyásolhatják.

Az Erkölcsi nevelés, a Nemzeti öntudat, hazafias nevelés, az Állampolgárságra, demokráciára nevelés, illetve a Fenntarthatóság, környezettudatosság fejlesztési területek – nevelési célok megvalósítása megegyezik a Nat-ban foglaltakkal.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

A megfelelő önismeret hozzájárul a társas kapcsolatok kialakulásához, amely alapját képezi a társadalomban való boldogulásnak. A tapasztalatszerzés módosult folyamatai, a kommunikáció esetleges nehezítettsége, a társas kapcsolatok alakulásának sajátos módja miatt szükséges a terület kiemelt, tudatos fejlesztése, a megvalósítható célok kitűzése, a reális értékelés, a pozitív megerősítés.

A személyiség építésének és a lelki egyensúly fenntartásának egyik eszköze a lehetőségek szerinti önállóságra nevelés. A tanulókban akkor alakul ki reális, pozitív énkép, ha önmagukhoz képest fejlődnek, érnek el sikereket.

A családi életre nevelés

Az iskolai fejlesztések során kiemelt feladat a lehető legnagyobb fokú önállóság elérése. Ezért lényeges azoknak az eljárásoknak, módszereknek, tevékenységeknek a megkeresése, kidolgozása és működtetése, illetve azoknak az eszközöknek a megtalálása, amelyek a mozgáskorlátozott tanuló életének minden színterén az önálló életvitel kialakítását segítik, gyakoroltatják. Kiemelt jelentőséggel bír a mozgáskorlátozottak számára a középfokú és a felsőfokú oktatásban javasolt képzések, a munkaerőpiacon a teljes értékű munkavállalóként ellátható munkakörök megismertetése, az ezek iránt való érdeklődés felkeltése.

A lelki egyensúly fenntartásának elengedhetetlen eszköze a bizonytalanság, valamint a konfliktusok kezelésének képessége, amelynek kialakítása a nevelő-oktató munka fontos feladata.

A családi szerepek sajátos nevelési igényű gyereket nevelő családok esetében is gyakran megváltoznak, emiatt a szerepek tudatosítása, a megfelelő önismeret és reális énkép kialakításával a családi élet jövőképének kialakítására a mozgáskorlátozott tanulók esetében is törekedni kell.

Médiatudatosságra nevelés

A mozgáskorlátozott tanulóknak gondot okozhat a kommunikáció, a szóbeli információk feldolgozása, érzékelése, megértése és alkalmazása. Hátrányaikat az információszerzésben és adásban pótolhatja az elektronikus eszközök, a média használata. Az információs társadalom fejlődése azt is lehetővé teszi, hogy a mozgáskorlátozott tanuló nem az alkalmatlanságát, a

képességei hiányát érzi, hanem olyan eszközöket használhat, amelyek alkalmazásával eredményes és sikeres lehet, életminősége javulhat.
Lehetőséget kell teremteni arra, hogy a tanulók ne csak az Informatika műveltségi területen belül használják a számítógépet, hanem szükség esetén a tanítási órákon és otthonukban is. A számítógép írástechnikai segédeszközként tanulási és munkaeszköz a mozgásállapota miatt kézírásra képtelen, valamint a beszéd útján nehézségekkel kommunikáló tanuló számára, sokszor a kapcsolatépítés- és tartás egyetlen csatornája.
A médiatudatosságra nevelés mozgáskorlátozott tanulók esetében a tapasztalatszerzés hiányosságai miatt hangsúlyosabb az átlagosnál: kiemelten kell kezelni a valódi értékek bemutatását, a veszélyforrásokra való tudatos figyelemfelhívást.
A tanulás tanítása
A mozgáskorlátozott tanulóknál fokozott figyelmet kell fordítani a tanulás összetevőinek tanítására, az egyénre szabott tanulás módszereinek (típusának, csatornájának) megválasztására, ezzel elősegítve az önálló tanulás képességének kialakulását. Az előzetes tapasztalatszerzésre a mozgáskorlátozottság miatt nem mindig kerül sor, ezért a tanuló előzetes tudása is hiányos lehet. Esetenként a mozgásos tapasztalatszerzés is akadályozott. Számolni kell azzal a ténnyel is, hogy gyakran a részképességek zavarai vagy hiányosságai is nehezítik a tanulás folyamatát.
A tapasztalati alapozás lehetőségeinek megteremtésével, életszerű tartalommal a kíváncsiság, érdeklődés és megoldási késztetés felkeltésével és megtartásával stabil motiváció érhető el az egyéni tanulási formák kialakulásához.
Testi és lelki egészségre nevelés
A testi és lelki egészségre nevelés során törekedni kell arra, hogy a tanulók minél inkább megismerjék mozgáskorlátozottságuk okát és annak következményeit, az állapottal járó napi teendőket elsajátítsák és alkalmazzák az azzal kapcsolatos higiénés szabályokat. A kellő mértékű önállóság akkor valósítható meg, ha ismerik a számukra javasolt és nem javasolt mozgásokat, azoknak az eszközöknek a használatát, amelyek a hely- és helyzetváltoztatást lehetővé teszik számukra, tisztában vannak ezeknek az eszközöknek a karbantartásához szükséges napi teendőkkel. A tanulókban ki kell alakítani, hogyan viszonyuljanak mozgásállapotukhoz, ismerjék meg saját értékeiket, hogy életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket tudjanak hozni, képessé váljanak a környezet és munkaerő-piac elvárásainak megfelelő magatartásformákra, értékrend kialakítására, amely a társadalmi beilleszkedés alapját biztosíthatják. Elő kell segíteni, hogy mozgáskorlátozottságuk ellenére kialakuljon a fizikai aktivitásra, a szabadidő aktív eltöltésére kész, az egészséges életmód kialakulásához szükséges magatartás és szokásrendszer, a sportolás iránti szükséglet, az egészséges életvitel igénye.
Felelősségvállalás másokért, önkéntesség
A másokkal való együttműködés a mindennapi élet megszervezéséhez nélkülözhetetlen, a társadalmi integráció kölcsönös alkalmazkodást, a mozgáskorlátozott tanulótól is aktív részvételt kíván.
Pályaorientáció
Mozgáskorlátozott tanulók esetében a sikeres pályaorientáció nagyban függ a mozgásos és pszichés tevékenységek működésétől, ezért a reális pályakép kialakítása átgondoltabb előkészítő munkát kíván. A pályairányultsághoz nélkülözhetetlen képességek kialakításakor szükség lehet sajátos elő- és felkészítésre, azon képességek kialakítására, amelyek a saját adottságok felméréséhez és elfogadásához vezetnek, valamint azok egyeztetéséhez az elképzelésekkel és lehetőségekkel. A pályaalkalmasság vizsgálatakor indokolt lehet speciális szempontok figyelembevétele is.
Gazdasági és pénzügyi nevelés
A tapasztalatszerzés hiánya, a nevelés során gyakran kialakuló másoktól függő életforma indokolttá teszi a terület hangsúlyozott fejlesztését. A gazdasági és pénzügyi ismeretek, a pénz

világában való magabiztosság, az idegen nyelvi kommunikációs készség hozzásegítheti a mozgáskorlátozott tanulókat is az önállóbb életvitelhez.

Kompetenciafejlesztés

Valamennyi kulcskompetencia fejlesztése beépül a mozgáskorlátozott tanulók sérülésspecifikus pedagógiai fejlesztő folyamatába. Mozgáskorlátozottság esetén – a cselekvéses tapasztalatszerzés hiányosságai, illetve a szociális kapcsolatok sajátos alakulása miatt – az egyes kompetenciaterületek által meghatározott képességek fejlődése, ismeretek elsajátítása, attitűdök alakulása során gyakran eltérő fejlődés tapasztalható. A kompetenciafejlesztés folyamatában a tevékenységek kivitelezését, illetve a különböző helyzetekben való részvételt biztosító eljárások, technikák alkalmazása szükséges annak érdekében, hogy a mozgáskorlátozott tanulók is képesek legyenek a hatékony alkalmazkodásra, a környezet befolyásolására.

A mozgáskorlátozott tanulók esetében, a gyors, cselekvőképes alkalmazkodás, illetve az élethosszig tartó tanulásra való felkészülés érdekében hangsúlyos a digitális kompetencia, az idegen nyelvi kommunikáció, a hatékony önálló tanulás, a kezdeményezőképesség és vállalkozói kompetencia fejlesztése.

Anyanyelvi kommunikáció

Az anyanyelvi kommunikáció teszi lehetővé a társas kapcsolatok kialakítását, a gondolatok közlését, az információ megszerzését és közvetítését – ezek mindegyike hatással van a mozgáskorlátozott tanulók önálló életvitelének kialakítására, illetve szűkebb és tágabb környezetükbe történő beilleszkedésére.

Amennyiben – a sérülés következtében – akadályozott a szóbeli, vagy az írásbeli kommunikáció, a képességek speciális módszerekkel történő fejlesztésére van szükség (mozgás-, egyensúly-, ritmus-, grafomotoros képességek, térbeli tájékozódás, testséma, érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, nyelv- és beszéd stb.), mindig igazodva az értelmi és mozgásállapothoz, illetve az életkorhoz.

A szóbeli kommunikáció érintettsége esetén szükséges lehet a logopédiai kezelés, beszédterápia eljárásainak alkalmazása, súlyosabb esetben kiegészítő, kisegítő kommunikációs forma használata. Az írásbeli kommunikáció akadályozottsága a technikai eszközök (számítógép, adaptációk, kommunikátorok) használatával kompenzálható. A kifejező beszéd fontos alkotóeleme a mimika, a beszédet kísérő kéz- és testmozgások, melyek kivitelezésének akadályozottsága esetén a tanulók mozgásfejlesztésébe is integrálni kell mindezek fejlesztését.

Idegen nyelvi kommunikáció

A terület kiemelt fejlesztése támogatja a sikeres munkaerő-piaci integrációt és a társadalmi beilleszkedést. Minden esetben a sérülésnek leginkább megfelelő tanulási módszer megválasztása szükséges. Differenciálásra, a tananyag és a taneszközök adaptálására leginkább az idegen nyelvi olvasás és írás bevezetése előtti oktatási időszakban van szükség. A testbeszédet és a mimikát csak részben lehet bevonni a nyelvtanulásba, ugyanakkor többször kerülhet sor egyéb nonverbális eszközök használatára. A mozgásos játékokban, feladatokban differenciálásra vagy adaptálásra lehet szükség. Az eljátszással, utánzással, hangeffektusokkal, manipulációval járó tevékenységekben és az azokkal kapcsolatos elvárásokban is az érintett gyermek képességeihez kell alkalmazkodni.

Matematikai kompetencia

A problémamegoldó-képesség, az összefüggések felismerése és gyakorlati alkalmazása hozzájárul az önálló életvitel, az önrendelkező életforma kialakulásához, így a terület kiemelt fejlesztése indokolt. Az ismeretelsajátítás, képességfejlesztés során gyakran szükséges az adaptált, speciális eszközök alkalmazása (megfelelő méretű, megfogható eszközök). Ha a kézfunkciók sérültek, a tanulóval, a szülővel, a segítő szakemberrel közösen, egyénre szabottan kell kifejleszteni azokat az eszközöket, amelyekkel a gyermekek dolgozni tudnak.

Természettudományos és technikai kompetencia

A kompetenciaterület a sikeres társadalmi integráció, illetve az önálló életvitel fontos részét képezi, így szükséges az egyéni képességstruktúrához igazodó fejlesztés, a hiányosságok pótlása, a nem megfelelően működő területek fejlesztése, kompenzálása, kiemelt figyelmet fordítva a tapasztalatszerzésre, a különféle tevékenységekben való tevékeny közreműködésre. Ugyanakkor a mozgáskorlátozott – és gyakran a kommunikációban is akadályozott – tanulók saját személyükkel, életvitelükkel kapcsolatos technikai kompetenciája fejlettebb is lehet, mint kortársaiké, mivel számukra ez a jobb minőségű élet feltétele.

Digitális kompetencia

A digitális kompetencia megfelelő szintje biztosíthatja szinte valamennyi élethelyzetben a mozgáskorlátozott tanulók részvételét. A nevelés-oktatás során az információs-kommunikációs technológiák használatának olyan szintű és minőségű elsajátítása szükséges, amely alkalmassá teszi őket az önálló ismeretszerzésre, az információk kritikus szűrésére, azok feldolgozására és kreatív használatára. Mozgáskorlátozottság esetén sokszor speciális, illetve adaptált eszközök használata szükséges (speciális egér, klaviatúra, szoftverek stb.). A szóbeli vagy írásbeli kommunikációjukban akadályozott tanulók digitális kompetenciájának szintjét emeli, ha akadálymentes kommunikációjukhoz magas színvonalú, korszerű info-kommunikációs háttérrel rendelkeznek.

Szociális és állampolgári kompetencia

A kompetenciaterületen megjelölt ismeretek, képességek, attitűdök kiegészülnek a mozgáskorlátozott tanulók testi funkcióiban, struktúráiban bekövetkezett károsodásokról megszerzett ismeretekkel, illetve az azok következtében szükséges kötelező tevékenységformák megismerésével (állandó orvosi kontroll szükségessége, mozgásállapot szinten tartása, segédeszközök használata, karbantartása stb.), amelyek hozzájárulnak az egészséges életmód kialakulásához.

A társadalomban való aktív részvétel megkívánja a fogyatékos személyek esélyegyenlőségét biztosító jogokról, az érdekvédelmi szervezetek működéséről, szerepéről elsajátított ismereteket, valamint a kölcsönös alkalmazkodás képességének kialakulását.

Kezdeményezőképesség és vállalkozói kompetencia

A reális önismeret kialakítása, a megfontolt és minden körülményt figyelembe vevő pályaorientáció hozzájárulhat a megvalósítható pályakép, az önálló életvitel, az alkotó életforma kialakításához.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség

A művészi kifejezés és a kulturális életben való aktív részvétel a mozgáskorlátozott tanulók számára is adott, egyben a tehetség kifejeződésének lehetőségét biztosítja a művészet bármely területén. Emiatt a terület fejlesztésének háttérbe kerülése semmilyen körülmények között sem indokolt, mindenképpen szükséges megtalálni a tevékenységet és részvételt biztosító – sokszor adaptált – eszközt, helyzetet.

Hatékony, önálló tanulás

A tanulási technikák ismerete, az önálló ismeretszerzés képessége hozzájárulhat a sikeres továbbtanuláshoz, ami megalapozhatja a későbbi munkába állást, az önálló életvitel kialakítását. A hatékony és önálló tanulási képesség kialakítása, a sajátos tanulási stratégiák megismerése mozgáskorlátozottság esetében kiemelten fontos, mivel lehetővé teszi, hogy a tanuló az oktatáshoz és képzéshez kapcsolódó saját készségeit, képességeit, attitűdjét jobban megismerje, ezzel is elősegítve a számára elérhető képzési lehetőségek megtalálását. A megfelelő motiváció kialakítása, a pozitív megerősítés, a kudarctűrő képesség fejlesztése hozzásegíti a mozgáskorlátozott tanulókat is az önálló tanulási képesség kialakításához.

Műveltségi területek

Magyar nyelv és irodalom

Az olvasás- és írástanítás során – a helyesírásra és a tartalomra koncentrálva – az egyénnek megfelelő tempó és segédeszköz kiválasztása, adaptált taneszközök (megfelelő méretű

íróeszköz, tankönyv, füzet stb.) használata válhat szükségessé, megfelelő időt és módszert biztosítva az azokat megalapozó készségek, képességek fejlesztéséhez. Az írás tanítása előtt szükséges a ceruzafogás lehetőségének felmérése, a megfelelő eszköz kiválasztása, az írástanulás folyamatában a célzott manipulációfejlesztés, a kéz és az ujjak mozgékonyságának, ügyességének, az ujjak tapintási érzékenységének javítása, a két kéz, valamint a szem- és kézmozgások összerendezése. Egyes tanulóknál a számítógéppel, vagy más technikai eszközzel támogatott írás (gépi írás) elsajátítása teremt lehetőséget az írásbeli kommunikációra, akár már az írástanulás kezdetétől.
A részképességek és a beszéd és kommunikációs zavarok az olvasás és íráselsajátítás során külön fejlesztési feladatok elvégzését tehetik szükségessé, gyakran integrálva azt a mozgásfejlesztésbe, pl. bátorító beszédlégkör kialakítása nehezen érthető beszéd esetén is, a mimikai, illetve a beszédet kísérő és annak megértését segítő mozgások gyakorlása. A beszéd megértésének problémája esetén a vizuális információhordozók tudatosabb használata, beszédterápia, logopédiai fejlesztés során együttműködés a logopédussal, beszédképtelenség esetén kiegészítő, segítő kommunikációs technikák, eljárások alkalmazása (augmentatív, alternatív kommunikáció).
Idegen nyelvek
A nyelvtanulás a továbbtanulás, a későbbi munkavállalás, az önbizalom növelésének fontos eszköze, ezért minden esetben szükség van a megszerzett nyelvtudás gyakorlati felhasználhatóságának egyénre szabott megfogalmazására.
Az olvasási és írásnehézségekkel küzdő gyermekek esetében az auditív tanulási módszerek eredményesebbek. A beszéd- és kommunikációs zavarok, beleértve a nonverbális kommunikáció zavarait is, gátolhatják a mozgáskorlátozott tanuló aktív részvételét az idegen nyelvi szóbeli kommunikációban – ebben az esetben az érintett funkciók kiemelt fejlesztése, esetleg az írásbeli kommunikáció előtérbe helyezése jelenthet megoldást.
Matematika
Kiemelt szerepe van a tanítás során a sokoldalú érzékleti megerősítésnek, a megfigyelőképesség, az emlékezet, a képzelet, a gondolkodás fejlesztésének.
A különböző részképesség-problémák, a téri tájékozódás zavara, a manipuláció akadályozottsága stb. indokolják a matematika terén a tapasztalatszerzésre épülő, cselekedtető, hosszabb megalapozó szakaszt, a sérültségnek megfelelő, egyénre adaptált eszközök használatával, mert ezek át tudják segíteni a tanulót a technikai nehézségeken. A műveltségi terület tartalmainak elsajátíttatása során a kis lépésekre bontás elve, illetve az absztrakciós út tudatos megsegítése támogathatja a megértést, a tanulási folyamatot. A mozgáskorlátozott tanuló saját testén kialakuló mennyiségfogalma sokszor kialakulatlan, így a tapasztalatszerzés ezen a területen is kiemelt jelentőségű.
A geometriai anyag gyakorlati részének tanítása a mozgásállapottól függően egyéni elbírálás alapján történik, esetenként egyes tananyagrészek módosítása, csökkentése, adaptálása válhat szükségessé (pl. számítógép, számológép használata), indokolt esetben – a szakértői bizottság javaslatával alátámasztva – szükséges lehet az egyes tananyagrészek értékelése alóli felmentés.
A matematika tanítás általános fejlesztési követelménye a mindennapi életre való felkészítés, vagyis a lényegkiemelés és a várható eredmény megbecsülése képességeinek fejlesztése, a pénz értékének megismerése, az oksági viszonyok felismerése, ismert történések alapján a hasonló folyamatok eredményének jóslása, tervek és programok tervezése és lebonyolítása stb.
Ember és társadalom
Szükséges a társadalmi tapasztalatszerzés hiányainak pótlása.
Mintaadást nyújthat az alkotó, értelmes életcélok kitűzéséhez a fogyatékkal élő történelmi személyek tevékenységének bemutatása. Sajátos tartalmat jelenthet a fogyatékosok társadalmi megítélése a történelem során, a társadalmi, politikai helyzet, a kulturális színvonal és a fogyatékosok helyzete, megítélése közötti összefüggés, a mozgáskorlátozottakra vonatkozó

jogszabályok és érdekvédelmi szerveződések, fogyatékosokkal foglalkozó intézmények ismerete.
A múzeumlátogatások, helytörténeti kirándulások szervezésével az általános célokon túl (a múlt valósághű megismerése) tapasztalatokhoz, élményekhez juthatnak a tanulók a kulturális és társadalmi integráció, az együttműködés területén is.
Ember és természet. Földünk és környezetünk
Az embertani, egészségügyi ismeretek kiegészülnek a tanuló diagnózisának ismeretével, az ezzel kapcsolatos egészségügyi feladatok és problémák kezelésével, az egészség-betegség-sérült állapot közötti különbségtétel ismeretével.
Amennyiben a tanuló mozgásos ismeretszerzése gátolt, segédeszközök igénybevétele, a tanulási környezet megfelelő alakítása teremtheti meg a legteljesebb tapasztalatszerzés lehetőségét.
Művészetek
A mozgáskorlátozott tanuló harmonikus fejlődésének és önkifejezésének egyik fontos eszköze a zene, a mozgás, a dramatikus interakció és az alkotás.
A felmentés bármely formája indokolatlan és megengedhetetlen, a megfelelő eljárások, módszerek, testhelyzetek, eszközök megtalálása hozzásegíti a tanulót az alkotó folyamathoz, valamennyi művészeti területen.
Informatika
Az informatika tanítása során gyakran szükséges az egyénre szabott, adaptált eszközök (pl. speciális egér, billentyűzetrács, könyök- és csuklótámasz stb.) alkalmazása, gyakran több idő szükséges a számítógép kezelésével kapcsolatos manuális tevékenységek megtanítására és begyakorlására. Esetenként a számítógép kisegítő lehetőségeivel lesz képes a tanuló az önálló használatra (beragadó billentyűk, billentyűszűrés, hangjelzések, egér speciális beállításai, billentyűkombinációk stb.).
Az információs-kommunikációs technológiák megismertetése, azoknak a tanulóhoz igazított egyéni használata segítségével, a logikus gondolkodás tudatos fejlesztésével lehetővé válhat az információszerzés, az önálló tanulás, a tanulók életminőségének a javítása.
Mozgáskorlátozott tanulók számára az informatika tanítása korábbi időszakban elkezdődhet, különösen indokolt ez abban az esetben, ha a mozgásos akadályozottság miatt a kézírás kivitelezése nehézkes, és indokolt a számítógéppel támogatott írásbeli kommunikáció elsajátíttatása.
A magabiztos és pontos számítógép-használat, a számítógép adta lehetőségek kreatív használata a pályaorientációt is befolyásolhatja, a munkába állás feltételét nyújthatja (akár távmunka keretében is), így a dokumentumkészítés, információszerzés témakörök gyakorlati részének elsajátíttatására megfelelő időt kell biztosítani.
Életvitel és gyakorlat
A műveltségi területen belül olyan ismeretek, tevékenységformák és eszközök használatának megtanítása szükséges, amelyeket a tanuló hasznosítani tud szabadideje eltöltése, pályaválasztása, önálló felnőtt élete, illetve a szűkebb és tágabb környezetébe való beilleszkedés során.
Az életkor, illetve a mozgásállapot határozzák meg az eszközök, illetve a praktikus tevékenységformák kiválasztását. Az önállóság kialakítását célzó eszközök (sokszor gyógyászati segédeszközök) használatának elsajátítása során a tanulóknak minden esetben meg kell tanulniuk az eszközök használatán túl azok karbantartását, illetve a velük kapcsolatos higiénés és balesetvédelmi szabályokat.
Testnevelés
A műveltségi terület alapelvei és céljai, fejlesztési feladatai a mozgáskorlátozott tanuló egyedi mozgásszervi diagnózisától és a klinikai tünetektől, mozgás- és egészségi állapotától, aktuális fejlettségi szintjétől függően, a pedagógiai és egészségügyi habilitációval, rehabilitációval

összhangban valósul meg. A mozgásszervi és a pedagógiai rehabilitáció, valamint a testnevelés és sport fejlesztő mozgásprogramjai speciális eljárásainak együttese eredményezi a mozgáskorlátozott tanulók sajátos testkulturális nevelését, a testnevelés és sport műveltségterület tartalmát, tantárgyi anyagát, szervezési formáit.
A mozgáskorlátozott tanulók testnevelés óra alóli automatikus felmentése nem indokolt. A testnevelés és sport műveltségi terület keretében szervezett testnevelés tantárgyi órán a tanuló a szakértői és rehabilitációs bizottság, valamint a tanulóval foglalkozó team (orvos, gyógypedagógus, pedagógus) véleménye alapján vesz részt. A testnevelési órán való részvétel lehet teljes, részleges, a felmentés lehet teljes és átmeneti. Mozgáskorlátozottság esetében a testnevelés tantárgyi óra helyett/mellett biztosítani kell a mozgásnevelési foglalkozásokat. A testnevelés órán való foglalkoztatás a fogyatékosság típusának megfelelő szakképesítéssel rendelkező gyógypedagógus (szomatopedagógus) javaslatai és iránymutatásai szerint, szükség esetén részvételével történik.
A műveltségi terület fejlesztési feladatainak való megfelelés érdekében az egészségügyi és pedagógiai célú habilitáció, rehabilitáció keretében a mozgásnevelés gyógypedagógus (szomatopedagógus) vezetésével történik.
Fejlesztési feladatok életkortól, sérüléstől és állapottól függően:
a) Komplex vizsgálat és diagnosztika alapján a károsodott tartási és mozgási funkciók helyreállítása, korrekciója, kompenzációja. Új tartási és mozgási funkciók kialakítása és interiorizálása;
b) A mozgás-szervrendszer optimális működőképességének elősegítése; állapotromlás, másodlagos károsodások, következmények megelőzése;
c) A motoros készségek és képességek fejlesztése, játék és versenyzés, a fizikai kondíció növelése és az egészséges életre nevelés, a mozgásigény növelésével és mozgásszükséglet kielégítésével, rendszeres fizikai aktivitásra nevelés sérülésspecifikus és egyedi adaptációval;
d) Tehetséggondozás különböző adaptált sportfoglalkozásokon keresztül, mozgásállapotnak és képességeknek megfelelő sportágválasztás és sajátos felkészítés;
e) Mindennapos tevékenykedtetés, a személyi függetlenség motoros feltételeinek és eszközhasználatának, a kommunikációs képességek motoros feltételeinek kialakítása, javítása;
f) A reális mozgásos éntudat kialakítása, önálló életvitelre való elő- és felkészítés.
A megvalósítás összetevői és tartalmai:
a) A gyógytorna passzív és aktív eljárásai.
b) A fizikoterápia módszerei és eljárásai. Hidroterápia és ergoterápia, egyéb terápiás célú eljárások, módszerek.
c) Gyógyászati és rehabilitációs segédeszközök alkalmazása, azok használata, szükség szerinti környezeti adaptációk.
d) A testnevelés műveltségterület sérülésspecifikus és egyénileg adaptált mozgásanyaga (gimnasztika, torna, atlétika, testnevelési és sportjátékok).
e) Adaptált szabadidős és sportfoglalkozások, játék, diák és versenysport sérülésspecifikus ismeretei és gyakorlata.
f) A mindennapos tevékenységek végzésére való mozgásos felkészítés és adaptív eszközhasználat, a kommunikáció motoros hátterének javítása érdekében végzett terápiás mozgásanyag.
A fejlesztési követelmények jelentős eltérései miatt – abban az esetben, ha a testnevelést a mozgásnevelés teljesen felváltja – a helyi tantervekben a testnevelés tantárgyi elnevezés helyett a mozgásnevelés elnevezés javasolt.

Egészségügyi és pedagógiai célú habilitáció, rehabilitáció

A mozgáskorlátozott tanulók habilitációs, rehabilitációs fejlesztésének sajátos célja, hogy a sérülés következtében hátránnyal induló tanulóknak nagyobb esélyt biztosítson az eredményes tanulásra, fejlődésre, a sikeres társadalmi beilleszkedésre.

Ennek érdekében szükséges:
– az ellátás során a team munka kialakítása, a különböző szakemberek együttműködése (az orvos – neurológus, ortopéd szakorvos, gyermekgyógyász – irányította egészségügyi rehabilitáció megszervezése, szükség esetén egyéb segítő szakmák, szakemberek bevonása);
– a központi idegrendszer sérülése által előidézett funkciózavar (beszédzavar, figyelemzavar, a szenzomotorium zavara, részképesség-kiesés, pszichés és/vagy motoros tempó lassúsága stb.) megszüntetése, csökkentése, kompenzálása;
– a pszichomotoros funkciók korrekciója, fejlesztése, mivel a szenzomotoros zavar dyslexiához, apraxiához vezethet és ez tanulási problémákat idézhet elő;
– a tanulók beszédzavarainak, kommunikációs képességeinek javítása érdekében – különös tekintettel a központi idegrendszeri sérülés következtében dysarthriás gyermekekre – mozgás- és beszédterápia, alternatív segítő technikák alkalmazása. Mindez szervesen illeszkedik a komplex rehabilitációs célú fejlesztő programba;
– a kórforma és mozgásállapot fajtája és súlyossága függvényében kialakított és a tanrendbe iktatott csoportos és egyéni mozgásnevelés tornateremben és szabadtéren, uszodában, fizikoterápiás helységben;
– a mozgáskorlátozott tanulók részvételét megteremtő, és az egyéni igényekhez igazodó fejlesztést biztosító tanulásszervezési, módszertani eljárások, technikák alkalmazása (differenciálás, csoportmunkára építő módszerek);
– a mozgásszervi diagnózis szerinti technikai eszközzel támogatott írásbeli kommunikáció, speciális gépírás (gépi írás), infokommunikációs eszközök használatának megtanítása, amely akkor indokolt, ha a tanuló nem tudja iskolai munkáját kézírással végezni;
– speciális felkészítés az önkiszolgálásra, az önálló életvezetésre, az önrendelkező életformára;
– az önkiszolgálást, az iskolai munkát segítő és a fejlesztést szolgáló sérülésspecifikus egyéni rehabilitációs eszközök biztosítása;
– a nyelvoktatás megvalósítása úgy, hogy az segítse a gyermek más anyanyelvű emberekkel történő kommunikációját, és a média segítségével biztosítsa a számára közvetlen megtapasztalással elérhetetlen élményeket;
– a gyógyászati segédeszközök és az orvosi, egészségügyi háttér biztosítása;
– alapos szakmaismereten és önismereten alapuló pályaorientáció;
– a mozgáskorlátozottakra vonatkozó jogi és érdekvédelmi tudnivalók (szövetség, egyesületek, klubok, alapítványok stb.) ismerete.

30.4. A beszédfogyatékos tanulók iskolai fejlesztésének elvei

30.4.1. A beszédfogyatékos tanuló

Beszédfogyatékos az a tanuló, aki a receptív és/vagy expresszív beszéd/nyelvi rendszer szerveződése, fejlődési eredetű vagy szerzett zavara életkorától eltérő, különböző klinikai képekben megmutatkozó tüneti sajátosságai, valamint a verbális tanulási folyamatok atipikus fejlődése miatt a későbbi társadalmi beilleszkedés szempontjából veszélyeztetett.
A beszédfogyatékosság nem tekinthető elsődlegesen halláskárosodás következményének; együtt járhat a nyelven kívüli kognitív képességek és a viselkedésszerveződés zavaraival, azok maradványtüneteivel; valamint tanköteles korban az olvasás/írás/helyesírás/számolás területén kialakuló verbális tanulási zavarral.
Beszédfogyatékos az a tanuló, akit a szakértői bizottság a sajátos nevelési igény megállapítása céljából diagnosztikus protokollra épülő komplex állapotfelmérés alapján annak minősít.
A beszédfogyatékos tanulónál a fentiek – az egészen enyhe alaki eltérésekhez társuló, észlelési és feldolgozási problémáktól az érthetetlen beszédig – sokféle változatban előfordulhatnak. A súlyos beszédfogyatékos tanulónál a kommunikációs zavarok következtében különböző másodlagos pszichés eltérések (magatartási zavar) alakulhatnak ki. A fenti tünetek együttesen tanulási akadályozottságot is kiválthatnak.

Amennyiben a beszédfogyatékosság a kisiskolás kor kezdetére tartósan fennmarad, a tanuló a továbbiakban is folyamatos gyógypedagógiai/logopédiai ellátásra szorul, ami komplex fejlesztést szolgáló foglalkozások formájában, az egyéni képességekhez igazodó tevékenységrendszer keretében végezhető. Az iskolai oktatás, a pedagógiai, logopédiai ellátás, valamint az egészségügyi rehabilitáció a beszéd és nyelvi teljesítmény jellegétől függ. Ezek az alábbiak szerint csoportosíthatók:
a) nyelvfejlődési zavar (expresszív diszfázia, receptív diszfázia, kevert típusú diszfázia – maradványtüneteként beszédgyengeség),
b) orrhangzós beszéd,
c) folyamatos beszéd zavarai (dadogás, hadarás),
d) diszfónia,
e) logofóbia (mutizmus különböző típusai),
f) centrális eredetű szerzett beszédzavarok (centrális pöszeség, gyermekkori afázia, diszartria),
g) verbális tanulási zavar együttjárása az olvasás/írás/helyesírás/számolás területén mutatkozó problémákkal
vagy ezek halmozott előfordulása.
A dadogás, a hadarás, a diszfónia serdülőkorban is jelentkezhet. Különös figyelmet érdemel ebben a korban a felnőtt beszédhang fokozatos kialakulásának óvó-segítő rendszere, ennek beépítése a pedagógiai teendők sorába. A terápia komplex szemléletű. logopédiai, orvosi, pszichológiai team munka alapján történik.

30.4.2. A beszédfogyatékos tanulók iskolai fejlesztése

A beszédfogyatékos, beszéd- és nyelvi fejlődésben akadályozott tanulók iskolai fejlesztésének alapelvei, célja és kiemelt feladatai

A beszédfogyatékos tanuló iskolai fejlesztésében, speciális nevelési igényeinek kielégítésében elsőbbséget kell biztosítani az ép beszélő környezetben integráltan történő oktatásnak a kiemelt figyelmet igénylő tanulók (különleges bánásmódot igénylő, sajátos nevelési igényű) személyi és tárgyi feltételeivel is rendelkező többségi általános iskolában. Ez biztosíthatja a tanulók számára a felfelé nivellálást segítő pedagógiai környezetet.
Nagyon súlyos esetekben – főként az intenzív napi rendszerességű rehabilitáció érdekében – szükség lehet a beszédfogyatékos tanuló e célra létesített gyógypedagógiai intézményben, osztályban történő iskolai nevelésére, oktatására. Ennek időtartama azonban ésszerű időhatárok között átmeneti, a terápia eredményességétől függő, a család helyzetétől, terápiás együttműködésétől befolyásolt gyakorlat. A külön iskolákban törekedni kell arra, hogy a tanuló minél előbb visszakerüljön a többségi oktatásba, és különleges gondozása az intenzív rehabilitáció után, integrált oktatása mellett legyen biztosítva.
A beszédfogyatékos tanulók beszéd és nyelvi fejlesztése egyéni fejlesztési terv alapján komplex fejlesztést szolgáló foglalkozások keretében, az egyéni képességekhez igazodó tevékenységrendszer keretében történik. Az iskolai oktatás, a pedagógiai, logopédiai ellátás, valamint az egészségügyi rehabilitáció a beszédfogyatékosság jellegétől függ.
A beszédfogyatékos tanuló a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján adott tantárgy(ak), tantárgyrész(ek) értékelése alól mentességben részesülhet.
a) A beszédfogyatékos tanulók fejlesztésében törekedni kell a pszichológiai és fiziológiai tényezők összhangjára, a személyiség és a beszédműködés kölcsönhatására, funkcionális összefüggésrendszerére.
b) A fejlesztés legyen tudatos és tervszerű, melynek során a beszéd állapotának felmérésétől az egyénre szabott terápiás terv meghatározásán át a tudatos módszerválasztáson túl a komplexitás és a folyamatkövetés is megvalósul.
c) A módszerek megválasztásakor az életkor, a kognitív készségek, a szocioadaptív viselkedés és a szociokulturális környezet sajátosságainak figyelembevétele szükséges.

d) A fejlesztésében meghatározó a sokoldalú percepciós fejlesztés, melynek során a kinesztéziás, a hallási, a látási, a beszédmotorikus benyomások egymást erősítve fejlődnek.
e) Fontos a transzferhatások tudatos kihasználása. Mivel a nyelvi és kognitív képességek kölcsönhatásban állnak, komplex fejlesztéssel a terápia hatékonysága fokozható.
f) A beszédfogyatékos tanulók nevelése, oktatása az osztályban megvalósuló, szakmailag megalapozott, differenciált foglalkoztatás mellett megköveteli az egyéni és csoportos foglalkozások változatos szervezeti kereteit.
g) A súlyos beszédfogyatékos tanulók fejlesztése intenzív, komplex és folyamatos fejlesztőmunka napi rendszerességgel.
h) A fejlesztést a szülők támogató együttműködése segíti. A terápiában – a minél gyorsabban automatizált jó beszédszint elérése érdekében – a tanulóval kommunikáló valamennyi felnőtt legyen partner.
A tanítás-tanulás folyamatában kiemelt figyelmet, a tanulásszervezési módok, a tanulási és értékelési eljárások megválasztása terén sajátos feladatot jelent a bármely területen tehetségesnek bizonyuló tanulók felismerése, tehetségük gondozása, amely támogatja a pályaorientáció folyamatát is.

Az iskolai fejlesztés pedagógiai szakaszai

A tanulók iskolai fejlesztésének pedagógiai szakaszai megegyeznek a NAT-ban alkalmazott szakaszolással. A helyi tantervben a bevezető szakasz időtartamának megnövelése – általában az első évfolyam tananyagának két tanévre történő elosztásával – indokolt lehet.

30.4.3. A többségi iskolában történő együttnevelés

A beszédfogyatékos, beszéd- és nyelvi fejlődésben akadályozott tanulók integrált oktatását felvállaló iskolának inkluzív pedagógiai szemlélettel és a különleges nevelési, oktatási, fejlesztési igény személyi és tárgyi feltételeivel kell rendelkeznie.
Az inkluzív iskola ismeri a fogyatékosságból eredő hátrányokat és biztosítja, hogy a beszédfogyatékos gyermekek a szükségleteiknek megfelelően hozzájussanak azokhoz a pedagógiai többletszolgáltatásokhoz, amelyek a hátrányok leküzdését segítik.
A gyermek harmonikus személyiségfejlődése érdekében a pedagógusok, a logopédus és a szülő szorosan együttműködik.

30.4.4. A NAT alkalmazása

Fejlesztési területek, nevelési célok

A beszédfogyatékos tanulók nevelésében a NAT-ban leírt fejlesztési feladatok, az egyes műveltségi területekhez rendelt tartalmak, és fejlesztendő képességek az irányadóak, de azok fejlődési útjai, módjai, és kialakulásuk időtartama módosulhat.
Nemzeti azonosságtudat, hazafias nevelés, állampolgárságra, demokráciára nevelés, családi életre nevelés, felelősségvállalás másokért, önkéntesség, fenntarthatóság, környezettudatosság, gazdasági és pénzügyi nevelés, média tudatosságra nevelés.
Hazánk történelmének és jelen eseményeinek megértésén keresztül képessé kell tenni a tanulókat a társadalmi folyamatok megismerésére, a társadalmi színtereken való eligazodásra. Fel kell készíteni a felnőtt lét és a tágabb környezet megismerésére, az állampolgári jogok és kötelezettségek érvényesítésére. Kiemelt feladat az önálló családi életre való felkészítés, az erkölcsi normák és harmonikus családi minták közvetítése. Nagy jelentőséggel bír az együtt érző, segítő attitűd kialakítása, a szociális érzékenység és az önkéntes feladatvállalás képességének kialakítása. A tanulóknak ismeretet kell szerezni a célszerű gazdálkodás, pénzhasználat, fogyasztás és környezettudatosság területén. A beszédfogyatékos tanulók esetén kiemelt jelentőséggel bír, hogy használni tudják az ismeretszerzés legmodernebb eszközeit (pl. internet).
A fenti kiemelt fejlesztési feladatok megvalósítása során a beszédfogyatékos tanulók esetlegesen felmerülő szövegértési problémái, absztrahálási, lényeg-kiemelési nehézségei jelentenek nehézséget. Rövidített, tömörebb, képpel, segédeszközökkel támogatott szövegekkel segítheti a pedagógus a tanulók munkáját. Fontos, hogy az alapfogalmak megértését, memorizálását egyénre szabott módszerek támogassák. Fontos a kifejezőkészség

állandó fejlesztése és a kommunikáció iránti igény kialakítása. Kiváló lehetőséget nyújt erre az interperszonális készségek fejlesztése, a szociális érzékenység kialakítása, az együttműködésre való képesség fejlesztése, a különféle konfliktuskezelési eljárások elsajátítása.

Testi és lelki egészségre nevelés

A pedagógusnak segíteni kell a tanulót beszéd és nyelvi zavarának reális megismerésében, elfogadásában, szociális kapcsolatainak fejlesztésében. Kiemelt feladat a tanuló önismeretének fejlesztése, a tanuló motiválása a beszédhibája leküzdésére, ugyanakkor felkészítése az esetleges visszaesésekre, azok kezelésére, valamint arra, hogy az esetleges maradandó tünetekkel később is teljes életet tudjon élni.

A kommunikációjában korlátozott tanuló sokszor nehezebben tudja érzelmeit verbálisan kifejezni, külön figyelmet kell fordítani az érzések megfelelő kezelésére, kifejezésére.

Az egészséges és tudatos életmód kialakítása, a káros szenvedélyek megelőzése kiemelt feladat. Biztosítani kell a tanuló számára a rendszeres mozgásélményt, a rendszeres testedzést.

Médiatudatosságra nevelés

Az információszerzésben, tanulásban, szociális-kommunikációs fejlesztésben az informatikai eszközök segítő szerepe kiemelkedő. A számítógép írástechnikai segédeszközként tanulási és munkaeszköz a beszéd útján nehézségekkel kommunikáló tanuló számára.

A médiatudatosságra nevelés segít tájékozódni a valóságos és virtuális világban.

Pályaorientáció

A beszédfogyatékos tanuló készségeinek képességeinek alapos feltérképezése szükséges a felnőtt életre történő felkészítéséhez. A kapcsolatteremtés és fenntartás képességének javítása alapvető feladat. Cél a szociális kompetencia további önálló fejlesztésének kialakítása. A felső tagozatban tantárgyak tananyagtartalmainak közvetítése során a pedagógusok ismertessék meg a beszédfogyatékos gyermekkel a különböző szakmákkal kapcsolatos elemi ismereteket. Legyen reális képük a társadalmi munkamegosztásról.

Tanulás tanítása

A beszédfogyatékos tanulóknál fontos az egyénre szabott motivációk kialakítása, az egyéni tanulási stratégiák feltárása. Az informatikai eszközök, egyéni ismeretelsajátítási programok tanulás során történő megfelelő és tudatos alkalmazásának beszédfogyatékos tanulók esetében kiemelt szerepe van.

3.2.4.2. Kulcskompetenciák fejlesztése

A beszédfogyatékos tanulók nevelése, oktatása, fejlesztése a Nemzeti Alaptantervben megfogalmazott, az iskolai nevelés-oktatás közös értékeire épül. Alapelveiben, céljaiban illeszkedik a NAT-ban megjelenő kulcskompetenciákhoz, a kiemelt fejlesztési tartalmakhoz.

Ahhoz, hogy a beszédfogyatékos tanulók a kulcskompetenciák birtokában eredményesen alkalmazkodhassanak a mindennapi élethelyzetekhez, figyelembe kell venni a tanuló egyéni sajátosságait.

Anyanyelvi kommunikáció

Kiemelt fontossággal bírnak az alábbi területek:

– a grammatikai rendszer tudatos felépítése, megerősítése, mind a beszélt, mind az írott nyelv területén, figyelembe véve a beszédfogyatékosság által érintett területeket

– az expresszív beszéd fejlesztése, kommunikációs stratégiák kiépítése, gyakorlása, megerősítése, beszédtudatosság kialakítása

– a beszédértés és olvasás értés fejlesztése mind a beszélt, mind az írott nyelv területén, elősegítve a mindennapi és az irodalmi szövegek befogadását, majd az azokkal való továbbdolgozás, továbbgondolkodás lehetőségének biztosítását

– amennyiben a szövegfeldolgozás is érintett, különösen fontos a szisztematikus, a nyelv különböző szintjeit elemenként értelmező, a tanulót tapasztalati úton információhoz juttató oktatás

– a nyelvi kódrendszer értelmezésének, működésének megtámogatása, mind a bemenetnél (beszédhangok differenciálása, hangkapcsolatok észlelése), mind a feldolgozásnál (szó, grammatika, mondat, bekezdés, szöveg)
– a mentális lexikon folyamatos fejlesztése az életkor és a beszédfogyatékosság sajátosságainak függvényében, a fogalomalkotás kialakítása
– számítógépes programok használata (helyesírás ellenőrző program, stb.)
– a beszédfogyatékos gyermek motiválása a tananyag és a tanuló közötti emocionális viszony kialakításával
– a pragmatika elemeinek közvetítése és használatának tudatosítása a gyermekek kommunikációjában
– a nem verbális kommunikáció elemeinek közvetítése és használatának tudatosítása a gyermekek kommunikációjában
Idegennyelvi kommunikáció
Cél az idegen nyelv szókincsének, fonológiai és helyesírási sajátosságainak, valamint nyelvi kódrendszerének tudatos felépítése, a szóbeli és az írásbeli kommunikáció fejlesztése, figyelembe véve a beszédfogyatékosság által érintett területeket.
A beszédfogyatékos tanulók nyelvoktatása során a multiszenzoros technikák (auditív-, vizuális-, verbális-, drámatechnikák) használata, valamint a verbális és nem verbális kommunikációs csatornák (gesztikulációs-vizuális) egyidejű alkalmazása kiemelten fontos.
A nyelvórákon szerepet kapnak a koncentrációt és az emlékezetet fejlesztő gyakorlatok, melyek a szókincs, a kiejtés és a nyelvtani szabályok elsajátításában közvetve és közvetlenül is segítséget nyújthatnak.
Helyesírási, olvasási és szövegértési problémákkal küzdő beszédfogyatékos tanulók esetében főleg a szóbeli kommunikáció magabiztos használatának elsajátítása a cél. Az írásbeli kommunikáció használatát, a differenciált fejlesztés mellett, a számítógépes olvasó- és helyesírás-ellenőrző programok is segíthetik.
Fontos pedagógiai cél a beszédfogyatékos tanulók természetes gátlásainak feloldása az idegen nyelv kommunikációs helyzetben történő használata során.
Matematikai kompetencia
A legfőbb cél a problémamegoldó gondolkodás minél több elemének fejlesztése, konkrét cselekvésekhez kötött helyzetekben. Egyes esetekben számolni kell a grammatikai szint sérülésével, ami szövegértési nehézségekben nyilvánul meg, ezt fokozhatja a szimbólumok megértésének, illetve a verbális absztrakciónak a fejletlensége. A mennyiségekkel és a számossággal kapcsolatos ismeretek tanításakor, a szám- és műveleti fogalmak kialakításakor (pl. a számok közötti viszonyok, relációk megértési nehézségei esetén, stb.) különös figyelmet kell fordítani a megfelelő tempó kialakítására, és építeni kell a tanulók maximális együttműködésére, a mozgással társított szemléltetésre, az eszközhasználatra és az analóg cselekedtetésre. A geometriai ismeretek, az arányosság témaköreinél tekintettel kell lenni a vizuális észlelés nehezítettségére, a téri tájékozódás zavarára. A matematikai gondolkodás fejlesztése speciális szemléltetéssel és tananyagokkal, vagyis az interaktív tábla és digitális tananyagok lehetőség szerinti alkalmazásával valósulhat meg.
A matematikai szakkifejezések és a szaknyelv használatának fokozatos megkövetelése a szóbeli kifejezés erősítésének különösen erőteljes eszköze.
Természettudományos és technikai kompetencia
Az oksági kapcsolatok felismerése, a tanult összefüggések alkalmazása gondot okozhat azokban az esetekben, ahol, az olvasott szöveg megértése vagy a verbális absztrakció akadályokba ütközik. Rövidített, tömörebb, képpel, segédeszközökkel támogatott szövegek alkalmazása szükséges az egyes összefüggések mechanikus memorizálásának megsegítésére.
Tanulónként eltérő lehet az az absztrakciós szint, ahol be tudnak kapcsolódni a természettudományos jelenségek értelmezésébe. A kritikai gondolkodás képességének

fejlesztése többnyire kis lépésekben valósítható meg. A mindennapi tapasztalatokból kiindulva kell törekedni arra, hogy a tanulóknak a jelenségek mind szélesebb körébe legyen betekintésük, az egységes természettudományos világkép kialakítása érdekében. Eredményes tanári stratégia lehet a természeti jelenségeknek alternatív módon, több fogalmi szinten, az összes érzékszerv bevonásával való közvetítése.
Szisztematikusan építkezve kell támaszkodni az internetre, amelynek segítségével a legkülönbözőbb természettudományos ismeretek audio-vizuális formában hozhatók közel a beszédfogyatékos tanulókhoz.
Digitális kompetencia
Ezen a területen a beszédfogyatékos tanulók jó eséllyel tudnak problémákat megoldani, mivel az informatikai eszközök használatában a beszédfogyatékosság kevés hátrányt jelent. Feladatunk azoknak a digitális programoknak a megismertetése, melyek megkönnyítik az ismeretszerzést, az interperszonális kapcsolatépítést. Amennyiben a szóbeli kifejezőképesség sérült, a számítógép alternatív csatornaként működhet a mindennapi kommunikációban. Hozzásegíthetjük a tanulókat, hogy a rendelkezésükre álló információs társadalom technológiáit használják a maguk segédeszközeként a számukra szükséges területeken.
Főként az írott szöveg megértésére, lényegkiemelés képességére van nagy szükség, mert ezek segítségével alakíthat ki új kommunikációs stratégiákat. Az információgyűjtés- és keresés, a multimédiás tartalmak kezelése a beszédfogyatékosok számára körülhatárolható, jól teljesíthető feladat, ezért építhetünk a tanulók erős motivációjára. Egyes ikonok, szóképek felismerésével, speciális alapfogalmak, kifejezések megtanulásával olyan eszközök birtokába jut, amivel önállóan is tud tájékozódni a digitális világban. A tanuló érzékelje azt a folyamatot, hogy az információk gyűjtése, majd az azokkal való továbbdolgozás miként vezet új digitális tartalmak kialakulásához. A pedagógus feladata, hogy a tanulók figyelmét a konkrét eszközök és szoftverek használatán, illetve a kommunikáció élményén túl arra irányítsa, miként lehet az információs társadalomban a beszédfogyatékosságból eredő hátrányokat minimalizálni.
Súlyos diszgráfia és helyesírászavar esetében felső tagozaton „laptop füzet" használatának bevezetése azt követően, hogy a gyermeket a klaviatúra használatára megtanítottuk
Szociális és állampolgári kompetencia, kezdeményezőképesség és vállalkozói kompetencia
Cél az adaptív viselkedés kialakítása, fejlesztése, a beszédfogyatékos tanulók támogatása abban, hogy az őt körülvevő társadalmi és gazdasági környezet eseményeit képes legyen feldolgozni, szükség esetén azok menetébe bekapcsolódni. Az oktatás folyamán fontos a fokozatosság mellett a gyakorlati bemutatás, illetve az ismeretek szituációs helyzetekben való kipróbálása, az érzelemdús, szubjektív elemeket megmozgató, a mindennapi tapasztalatához köthető társadalmi feladatok szemléltetése, a tanulók közvetlen megszólítása, bevonása a feladathelyzetbe. A tanuló mindig lássa maga előtt a folyamatot, a kiindulástól kezdve a végkifejletig, értse benne szerepét, esetleges feladatát, képes legyen esetlegesen a társadalmi folyamatok őt személyesen érintő részében érdekeit érvényesíteni.
Fontos hangsúlyt helyezni a tanulói döntéshozatalra, az alternatívák végiggondolására, a variációk sokoldalú alkalmazására, a kockázatvállalásra, az értékelésre, az érvelésre.
A pedagógus feladata, hogy felébressze a gyermek motivációját arra, hogy részt vegyen a szociális kommunikációban, képes legyen véleményét vitában, eszmecserében képviselni (ütköztetni, egyeztetni stb.), illetve az őt körülvevő világban tájékozódni. Fokozatosan el kell sajátítania a beszédfogyatékos tanulónak azt a képességet, hogy rátaláljon a megfelelő kommunikációs stratégiára, képes legyen az egyedi kommunikációs helyzetekhez alkalmazkodni.
Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség
Az esztétikai tudatosság, a művészeti kifejezőképesség egy kiegészítő kommunikációs eszközt ad a beszédfogyatékos tanulók kezébe. A kreativitás, a problémafelismerő – és megoldó képesség, a képzelet, a képi gondolkodás fejlesztésére kiváló lehetőséget biztosít a művészeti

nevelés. Ezen a kompetenciaterületen az ízlés, a nyitottság, az empátia, az érzelmi élet gazdagítása a kommunikáció minden szintjét fejleszti.
A művészeti nevelés értékközvetítő, értékteremtő, egyben személyiségformáló szerepe a kommunikációjában zavart tanuló társadalmi integrációját segíti elő.
A megfigyelőképesség, tér- és időérzék fejlesztése a látvány és a mozgás ábrázolásával, térbeli rendezés; szín-, forma- és szerkezeti érzék alakítása lehetőséget biztosít a beszédfogyatékos tanuló speciális készségfejlesztésére.
A hatékony, önálló tanulás
A beszédfogyatékos tanulók esetében az önálló tanulás elengedhetetlen feltétele a könyvtári ismeret, informatikai tudás, az értő olvasás, szövegfeldolgozás. Az önálló ismeretszerzést, az információ megfelelő szűrését, feldolgozását, egyénre szabott módszerekkel, a mindennapi életből vett gyakorlati helyzetek cselekvéses vagy vizuális modellezésével segíthetjük. A szövegfeldolgozás, az új információk rendezése során fontos szerephez kell jutnia a gondolkodási képességek fejlesztésének, mind a képzeleti, mind a fogalmi gondolkodás terén.
A pedagógus feladata az új ismeretek megszerzése iránti interiorizálódott motiváció kialakítása.

30.4.5. Az egyes műveltségi területekre vonatkozó fejlesztési területek

Magyar nyelv és irodalom
A műveltségi területhez kapcsolódó tananyagtartalmat, a fejlesztésre fordított időt a sérülés jellege, mélysége, prognózisa befolyásolhatja. A Magyar nyelv és irodalom, a Művészetek, a Testnevelés és sport, valamint az Élő idegen nyelv fejlesztési feladatainak megvalósítása kíván nagyobb figyelmet, a beszédfogyatékosság típusától függően az egyes témakörök között hangsúlyeltolódások válhatnak szükségessé. Néhány szempont azonban általánosítható:
– olvasás-, írástanítási módszerként beszédfogyatékos tanulók esetében a hangoztató-elemző, szótagoló olvasástanítási módszer ajánlott;
– a súlyos beszédfogyatékos tanulók anyanyelvi fejlesztésében hosszabb begyakorlási, érési szakaszok tervezendők;
– az anyanyelvi fejlesztés, gondozás a nevelés minden színterén és helyzetében, az oktatás teljes időtartama alatt központi szerepet játszik.
Művészetek. Testnevelés és sport
Mindkét műveltségi terület jól szolgálja a fejlesztés másik nagy területének, a téri orientáció, mozgás-, ritmus-, beszédkoordináció követelményeinek megvalósítását. A dráma és a tánc kiemelt szerepet kap a rehabilitációs célú feladatok megvalósításában is.
Idegen nyelvek
A beszédfogyatékosság típusához igazodó módszerek – pl. dadogók esetében az írásbeliség, diszlexiás tanulóknál pedig az auditív módszerek – elsőbbségét szükséges biztosítani.

30.4.6. Egészségügyi és pedagógiai célú habilitáció és rehabilitáció

Az egészségügyi rehabilitáció formái

– Audiológiai vizsgálat és ellátás
– Foniátriai vizsgálat és ellátás.
– Gyermek-neurológiai vizsgálat és ellátás.
– Szemészeti vizsgálat, ellátás
– Pszichológiai vizsgálat, pszichoterápia.
– Gyógyúszás.
– Gyógytorna.
– Relaxációs tréningek.
A pedagógiai rehabilitáció ajánlott tevékenységformái
A) Logopédiai egyéni és csoportos terápia.

B) Szenzoros integrációs terápiák (olyan mozgásos lehetőség, amelynek segítségével az éretlen vagy sérült idegrendszer a saját aktív részvételével fejlődik)
C) Kommunikációs tréningek (a beszéddel és kommunikációval kapcsolatos tudatosság kialakítása)
D) Bábterápia (személyiség és önértékelés fejlesztés, konfliktuskezelés kommunikációs zavar esetén)
E) Drámaterápiás foglalkozások (azon gyermekek számára, akiknél a beszéd- és nyelvi problémák hátterében vagy következtében pszichés problémák állnak)
F) A tehetséges tanulók számára a tehetségük kibontakozásához szükséges feltételek, eszközök, módszerek biztosítása
A) Logopédiai egyéni és csoportos terápia a leggyakoribb kórformák esetében
A beszédfogyatékos tanuló az iskolai oktatás keretében, annak részeként vesz részt a beszéd technikai és tartalmi fejlesztését szolgáló logopédiai terápiás foglalkozáson. A beszédfogyatékosság eltérő kórformái szerint a rehabilitációs feladatok is eltérőek.
A/1 Nyelvi fejlődési zavar (expresszív diszfázia, receptív diszfázia, kevert típusú diszfázia – maradványtüneteként beszédgyengeség)
Az ép értelmű és ép érzékszervű gyermek beszéd illetve nyelvi produkciója jelentős mértékben elmarad a biológiai életkorához képest. Az akadályozott illetve hiányos nyelvi produkció a nyelv többszintű sérülésében a beszédészlelés, beszédmegértés, valamint a nyelvi kifejezés területén jelentkezhet.
A terápia célja:
A nyelvi közlés feldolgozás és kifejezőkészség többszintű összetevőjének (beszédészlelés, és beszédmegértés, valamint a tiszta, pontos artikuláció, szókincs, nyelvtani rendszer, szóbeli és írásbeli kifejezőkészség) sokoldalú, intenzív differenciált fejlesztése, amely specifikusan egyéniesített jellegű.
A logopédiai terápia feladata:
– a mozgások (beszédmozgások és finommotorika) speciális fejlesztése,
– grammatikai rendszer rendezése, fejlesztése, verbális munkamemória fejlesztése
– a beszédre irányuló figyelem és emlékezet fejlesztése,
– az aktív és a passzív szókincs bővítése,
– verbális és nonverbális kifejezőkészség fejlesztése,
– a gondolkodási stratégiák fejlesztése
– a beszédészlelés és -megértés fejlesztése,
– az olvasás/írás/helyesírás zavar megelőzése.
A/2 Dadogás
A beszéd összerendezettségének zavara kommunikációs zavar, amely a ritmus és az ütem felbomlásában és a beszéd görcsös szaggatottságában jelentkezik. A dadogás terápiája komplex (logopédiai, orvosi, pszichológiai), egyénre szabott terv alapján zajlik.
A logopédiai terápia célja:
– relaxációs gyakorlatok
– cselekvéshez kötött beszédindítás,
– helyes légzéstechnika kialakítása,
– mozgás és és ritmus- és beszéd koordináció fejlesztése,
– a beszéd automatizált elemeinek technikai fejlesztése és javítása,
– a beszédhez szükséges motiváció megteremtése, az önismeret és önértékelés fejlesztése
– a dadogó és környezete közötti pozitív kapcsolatok kialakításának elősegítése.
A/3 Hadarás
A beszéd összerendezettségének zavara, melyre a rendkívüli gyorsaság, a hangok, a szótagok kihagyása, összemosása (tapasztása), a pontatlan hangképzés, a monotónia, az egyenetlen beszédritmus és a beszédhangsúly hiánya jellemző. A hadaráshoz gyakran társul a könnyen

elterelhető figyelem és érdeklődés. A hadarás terápiája komplex (logopédiai, pszichológiai) egyénre szabott terv alapján zajlik.
A logopédiai terápia célja:
– a beszédfigyelem fejlesztése,
– helyes légzéstechnika kialakítása,
– beszéddallam és beszédritmus fejlesztés
– az artikulációs bázis ügyesítése
– beszédhangsúly gyakorlatok
– a normális tempójú és ritmusú beszéd automatizálása
– a beszéd prozódiai elemeinek tudatosítása
– az állandó önkontroll kiépítése és fejlesztése
A/4 Diszfónia
A hang illetve hangképzés zavara, a beszéd során a hangszín rekedt, a hangképzés kemény, préselt, és a hangteljesítmény lényeges csökken. A diszfónia terápiája komplex (logopédiai, orvosi, pszichológiai), egyénre szabott terv alapján zajlik.
A logopédiai terápia célja:
– a tiszta egyéni beszédhang kialakítása és a folyamatos spontán beszédbe való beépítése,
– a hangminőség és az anatómiai-élettani viszonyok további romlásának megakadályozása.
A/5 Orrhangzós beszéd
Az élettani nazális rezonancia kórosan megváltozik.
Legsúlyosabb esetei az ajak- és/vagy szájpadhasadékok következtében alakulnak ki. A szájpadhasadékkal gyakran együtt jár az enyhe fokú nagyothallás.
Az orrhangzós beszéd terápiája komplex (logopédiai, orvosi, esetenként pszichológiai), egyénre szabott terv alapján zajlik.
A logopédiai terápia célja:
– a beszédizomzat fejlesztése
– a lágyszájpad izomzat működésének fokozása
– a kóros, nazális rezonancia megszüntetése, illetve csökkentése
– a beszédartikuláció javítása az anatómiai viszonyok figyelembe vételével
A/6 Olvasás/írás/helyesírás tanulási zavara (verbális tanulási zavar esetén)
Az intelligencia szinttől független gyenge olvasási és írásteljesítmény.
A logopédiai terápia célja:
– mozgáskoordinácó és ritmusérzék fejlesztés
– iránydifferenciálás, téri észlelés fejlesztése
– beszédészlelés fejlesztése
– fonológiai tudatosság fejlesztése
– a tévesztett betűk differenciálása, a folyamatos olvasás automatizálása
– a beszédemlékezet és figyelem fejlesztése
– szövegértés fejlesztése: beszéd- és nyelvi fejlesztés
– grafomotoros készség fejlesztése, írás- és helyesíráskészség javítása
A/7 Számolás tanulási zavara (verbális tanulási zavar esetén)
Az intelligenciaszinttől független gyenge számolási teljesítmény.
A logopédiai terápia célja:
– képességfejlesztés (mozgás, észlelés, kognitív és tanulási funkciók fejlesztése)
– szám- és műveleti fogalmak kiépítése (számosság, számérzék, analóg mennyiség rendszer; alapműveletek)
– alapvető mennyiségi és matematikai ismeretek kialakítása
– matematikai fogalmak megértése és használata
– matematikai szimbólumok tartalmi azonosítása
– matematikai szövegértés fejlesztése

– geometriai alapismeretek
– idői tájékozódás

30.5. Pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók iskolai fejlesztésének elvei

30.5.1. A pszichés fejlődési zavarral küzdő tanuló

A pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók csoportjába azok a tanulók tartoznak, akik az iskolai teljesítmények és a viselkedésszabályozás területén a kognitív, emocionális-szociális képességek eltérő fejlődése, a kialakult képességzavarok halmozott előfordulása miatt egyéni sajátosságaik figyelembevételével fokozott pedagógiai, pszichológiai megsegítést, gyógypedagógiai segítséget igényelnek.
Tanulási és viselkedési problémájuk specifikus tanulási zavarok, azaz
– diszlexia,
– diszortográfia,
– diszkalkúlia,
– diszgráfia és diszpraxia, mint a motoros képességek fejlődési zavara, valamint ezek maradványtüneteinek fennállása,
– a fentiek együttjárása miatt a kevert specifikus tanulási zavarok;
– hiperaktivitás és figyelemzavar; továbbá
– a szocio-adaptív folyamatok zavarai, az érzelmi kontroll, ön, vagy mások felé irányuló agresszió, a szorongás, az én-szabályozás gyengeségét mutató magatartásjellemzők, az alkalmazkodóképesség, a célirányos viselkedés, az önszervezés, valamint a metakogníció eltérő fejlődésében mutatkozik meg.
A normalitás övezetébe tartozó értelmi összteljesítményük mellett megjelenő teljesítmény és viselkedészavaraik a pszichikus képességek egyenetlen fejlődésének következtében alakulnak ki, és gyakran mutatnak az idegrendszeri folyamatok diszharmonikus szerveződéséből eredő együttjárást. Minthogy gyakran élnek át kudarchelyzetet, az iskolai teljesítményelvárások iránti közömbösség, elutasítás, illetve önértékelési zavarok, különböző jellegű beilleszkedési problémák alakulhatnak ki.
Ezek a sajátosságok az életkor előrehaladásával a társadalmi beilleszkedés szempontjából fokozott veszélyeztetettséget idézhetnek elő.
Az idegrendszer csökkent terhelhetőségének jelei a pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók esetében abban is megmutatkozik, hogy
– a tanulók általában fáradékonyabbak, a meteorológiai változásokra érzékenyebbek,
– az átlagnál, nehezebben tűrhetnek zajokat, viselik el a várakozás, kivárás okozta feszültséget, aktivációs szintjük erősebben ingadozik, nyugtalanabbak,
– gyakrabban van szükségük pihenésre, szünetre, esetleg egyedüllétre, támasznyújtásra,
– fokozottabban igénylik a tevékenységet meghatározó állandó kereteket, érthető és követhető szabályokat, valamint
– a pozitív visszajelzést, a sikeres teljesítmények megerősítését, a dicséretet.

30.5.2. Pszichés fejlődési – súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási – zavarral küzdő tanulók iskolai fejlesztése

A fejlesztés alapelvei

A pszichés fejlődési zavar miatt sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztése a szakértői bizottság szakértői véleményére épülő egyéni fejlesztési terv alapján, egyéni sajátosságaik, szükségleteik figyelembevételével, a szülővel és a tanulóval történő megbeszélést követően történik.
Az egyéni fejlesztőmunka tervezése, a rehabilitációs terv kidolgozása logopédus, pszichopedagógus, tanulásban akadályozottak pedagógiája szakon/szakirányon szakképzettséget szerzett gyógypedagógus, gyógypedagógus-terapeuta, pszichológus és egyéb

szakemberek (pl. szomatopedagógus, gyermekpszichiáter) bevonásával történik és rehabilitációs célú órakeretben zajlik.
Az egyéni fejlesztési terv tartalmáról, célkitűzéseiről, ütemezéséről (mikro, ill. makrotervezés) tájékoztatni kell az osztálymunkában résztvevő pedagógusokat, szaktanárokat, különös tekintettel a gyermek osztályfőnökére.
Az egyéni fejlesztési terv célkitűzéseinek megvalósulását időszakosan, az ütemezési fázis befejezését követően ellenőrizni szükséges a további célkitűzések megtervezését megelőzően.
Az iskolai oktatásban érvényesíteni kell a tanuló fejlődését, előrehaladását segítő számonkérési, értékelési formákat; indokolt esetben, a szakértői bizottság javaslata alapján – az egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből – az értékelés és minősítés alól mentesítés adható.
A tanítás-tanulás folyamatában kiemelt figyelmet, a tanulásszervezési módok, a tanulási és értékelési eljárások megválasztása terén sajátos feladatot jelent a bármely területen tehetségesnek bizonyuló tanulók felismerése, tehetségük gondozása, amely támogatja a pályaorientáció folyamatát is.
A pszichés fejlődési zavar miatt sajátos nevelési igényű tanulók oktatása intenzív terápiás céllal szervezett időszakos különnevelés keretében (pl. logopédiai osztályban, tagozaton), valamint a többi tanulóval együtt, integrált nevelés, oktatás keretében történhet.
Az iskolai nevelés, oktatás során kiemelt feladat
a) a tantervi előírásoknak megfelelő sikeres továbbhaladás biztosítása.
b) a pozitív énkép és önértékelés kialakítása,
c) a tanulás iránti motiváció és a kudarctűrő képesség növelése,
d) a kortársakra és a felnőtt közösségre irányuló rendezett társaskapcsolatok kialakítása,
e) a társadalmi együttélés szabályainak követése és az önállóságra nevelés.

30.5.3. A fejlesztés kiemelt céljai, feladatai specifikus tanulási zavarok esetén

A pszichés fejlődési zavar körébe tartozó jelenségeket, így az iskolai tanulási és viselkedési problémák kialakulását különböző tényezők idézhetik elő. Ezért a specifikus tanulási zavar valamint a viselkedésszerveződés zavarának megállapítása sokrétű, differenciáldiagnosztikai irányultságú állapotfeltárást igényel a szakértői bizottságok részéről.
A specifikus tanulási zavarok esetében a tanulók alapproblémája, hogy jó értelmi képességeik ellenére az olvasással (diszlexia), a helyesírással (diszortográfia), az írásmozgással (diszgráfia) és a számolással (diszkalkulia) kapcsolatban az iskolai oktatás során feltűnő nehézségek jelentkeznek, általános értelmi képességeik és tanulási teljesítményeik között alulteljesítés formájában lényeges különbség áll fenn. Ennek az eltérésnek a hátterében a megismerési képességek különböző zavarai állnak, amelyek az olvasás, az írás, a helyesírás vagy a számolás területén önálló, (körülírt) vagy kevert típusú zavar (együttjárás) formájában jelenhetnek meg.

Diszlexia

A diszlexia az olvasási képesség zavara, a specifikus tanulási zavarok leggyakoribb formája, amely önmagában és más jelenségekkel kombinálódva fordulhat erő.
Jellemzői
– a hang-betű kapcsolat kialakulásának nehézsége
– hiányos fonológiai tudatosság: nehezített a beszédhangok megkülönböztetése, hangok, szótagok sorrendjének, rímek felismerésének nehézsége
– értelmes és értelmetlen szavak helyes/hibás olvasásának különbözősége
– gyenge rövid távú emlékezet, a hallott szöveg pontatlan és részleges feldolgozása
– rendhagyó szavak szabályosítása olvasásnál
– írott szavak felbontása a szavakat alkotó hangelemekre
– vizuális felismerési zavarok, vizuálisan hasonló betűalakok esetén
A fejlesztés célja:

A fejlesztőmunka specifikus olvasászavar esetén alakítsa ki a tanuló mindenkori osztályfokának megfelelő értő olvasás készségét, segítse az olvasás eszközzé válását az ismeretek megszerzésében.
A fejlesztés feladatai:
a) a betűbiztonság és az összeolvasási készség, a fonológiai tudatosság,
b) a rövid távú emlékezet,
c) az auditív, vizuális és mozgáskoordináció fejlesztése,
d) a testséma biztonságának kialakítása,
e) az olvasás, írás tanítása (szükség esetén újratanítása) lassított tempójú, nyújtott ütemű, hangoztató-elemző, szótagoló, a homogén gátlás elvét figyelembe vevő analizáló-szintetizáló módszerrel,
f) az olvasási készség folyamatos gondozása a tanuló egész iskolai pályafutása alatt,
g) a kompenzáló technikák alkalmazása valamennyi tantárgy tanulása során,
h) az élő idegen nyelv oktatása speciális módszerekkel, auditív megközelítéssel,
i) az olvasásképtelenség esetében a tanulás segítése a szövegek auditív tolmácsolásával, gépi írással, szövegszerkesztő használatának megtanításával és alkalmazásával,
j) speciális olvasástanítási program alkalmazása,
k) az olvasási kedv felébresztése, a motiváció erősítése.

Diszortográfia

– a helyesírási képesség zavara, nagy gyakorisággal társul diszgráfiával, de az együttjárástól függetlenül egyik önálló megjelenési formája a specifikus tanulási zavaroknak
Jellemzői:
– a centrális auditív feldolgozás, a fonémafeldolgozás zavara,
– beszédhangok nehezített megkülönböztetése a fonetikai, fonológiai jellemzők pl. (időtartam, zöngésség mentén),
– helyesírási hibák halmozódása,
– a tollbamondás utáni írás hibái.
A fejlesztés célja:
A fejlesztőmunka specifikus helyesírászavar esetén alakítsa ki a tanuló mindenkori osztályfokának megfelelő helyesírási készségét, segítse elő az anyanyelvi kompetencia kialakulását, az írott nyelv használatának korosztályi szintű alkalmazását.
A fejlesztés feladata:
– a fonológiai tudatosság és beszédészlelési képesség,
– a rövidtávú emlékezet fejlesztése,
– a spontán és tollbamondás utáni írás színvonalának javítása,
– a figyelem és az önértékelési képesség fejlesztése.

Diszgráfia

– az írás grafomotoros jellemzőinek zavara
Jellemzői
– csúnya, torz, nehezen olvasható íráskép,
– szaggatott betűalakítás és betűkötések,
– rossz csukló, -kéz,- ujjtartás, az íróeszköz helytelen fogása, görcsösség,
– egyenetlen ritmusú, strukturálatlan íráskép, formai és aránybeli hibák,
– kialakulatlan kézdominancia,
– lassú tempójú írás, központozás, hiánya, nagybetűk használata és betoldása a kisbetűk közé,
– továbbá: fonológiai-nyelvi jellemzők zavara (nyelvtan, mondatszerkezet, helyesírás).
A fejlesztés célja:
A specifikus írászavar javításának feladata az iskolás korban, hogy a tanuló a mindenkori osztályfokának megfelelő írás készséggel rendelkezzen, képes legyen azt a kommunikáció egyik

formájaként használni ismeretszerzés, tudásgyarapítás és társas kapcsolatok létesítésének céljára.
A fejlesztés feladatai:
a) a mozgáskoordináció fejlesztése különös tekintettel a manipulációs mozgásokra,
a) a testséma biztonságának kialakítása,
c) a vizuomotoros koordináció fejlesztése,
d) az írásmozgás alapformáinak gyakorlása, különböző technikák alkalmazása (ráírás, másolás, önálló írás kivitelezés),
e) a ritmus, a nyomás, és a sebesség optimális egyensúlyának megteremtése,
f) sikertudat kialakítása.
Diszkalkulia – a számolási képesség specifikus zavara
A specifikus számolási zavar a különböző számtani műveletek, matematikai jelek, kifejezések, szabályok megértésének, a számjegy, számkép felismerésének, egyeztetésének, grafikus ábrázolásának, a számok sorrendiségének, számneveket szimbolizáló vizuális alakzatok azonosításának nehézsége.
Jellemzői:
– a szimbólumok felismerésének és tartalmi azonosításának nehézségei,
– a mennyiségfogalmak kialakulásának hiányosságai,
– a mennyiségfogalmakkal végzett gondolkodási műveletek, a számsor- és szabályalkotás zavara,
– a téri és síkbeli viszonyok érzékelésének hiányosságai,
– helyiérték megértésének, műveleti jelek értelmezésének, halmazok, mennyiségek összehasonlításának nehézségei,
– szerialitási zavar, számlálási és becslési képesség hiánya,
– számértékek szimbólikus funkciójának értelmezési nehézségei,
– mennyiség és arab szám megfeleltetés és a számértékek összehasonlításának nehézsége,
– számjegyekre vonatkozó lexikai hibák,
– komplex aritmetikai műveletek értelmezésének problémái,
– gyenge verbális emlékezet, a számmemória és az általános memóriateljesítmény különbsége,
– figyelemzavar.
A fejlesztés célja:
A specifikus számolási zavar esetén a fejlesztő munka feladata iskolás korban, hogy a tanuló a mindenkori osztályfokának megfelelő matematikai készséggel rendelkezzen, képes legyen a matematikai kompetencia megszerzésére, a számolási-matematikai műveletek használatára, az ismeretszerzés, a tudásgyarapítás és a hétköznapi gyakorlat színterein. A számolás elkülönülten szerveződő képességrendszer, amelynek számos kapcsolata van a beszéd, az olvasás és az írás rendszereivel, ezért a számolási zavarok a specifikus tanulási zavarok és nyelvi zavarok különböző megjelenési formáival együtt járhatnak.
A diszkalkuliás tanulóknál általában hiányzik a matematikai érdeklődés, elmaradásaik vannak a matematikai nyelv használatában, a matematikai relációk verbális kifejezésében.
A fejlesztés feladatai:
a) a számosság és a számok iránti érdeklődés felkeltése, megerősítése,
b) Matematikai törvények és szabályok készségszintű ismerete és alkalmazása,
c) a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás és a nyelvhasználat összehangolt fejlesztése,
d) a vizuális-téri képességrendszer fejlesztése,
e) a matematikai relációk nyelvi megalapozása, a matematika-nyelv tudatosítása,
f) a sorozatalkotási képesség, a szeriális észlelés fejlesztése,
g) segítő, kompenzáló eszközök használatának megengedése,

h) a fogalmak, így a szám- és műveletfogalom kialakításakor a manipuláció előtérbe helyezése, a megfigyelés és a megértés érdekében a matematikai eszközök használata, a képi, vizuális megerősítés,
i) a fokozott mennyiségű gyakorlás során az egyéni sajátosságokhoz igazított, megjegyzést segítő technikák, eljárások alkalmazása,
j) a diszkalkúlia reedukáció speciális terápiás programjainak felhasználása,
k) az önértékelés fejlesztése, sikerélmény biztosítása.

Hiperaktivitás és figyelemzavarok

A pszichés fejlődés zavarainak egyik alcsoportját alkotják azok a sajátos nevelési igényű tanulók, akik nagyfokú impulzivitásukkal, a célirányos, tartós figyelem zavarával küzdenek. A hiperaktivitás és/vagy figyelemzavar megállapítása többlépcsős diagnosztikus folyamat eredménye, szülői és tanári kérdőívek kitöltését, közvetlen megfigyelést, speciális differenciáldiagnosztikai vizsgálatok elvégzését követően.
Jellemzői
– szóródó, terelhető figyelem, hosszabb ideig nem képes összpontosítani,
– komplex feladatokra nem képesek szervezett választ adni, az elterelő ingereket gátolni,
– az impulzivtás következtében kialakuló meggondolatlan viselkedés, eseteként düh, haragreakciók,
– motoros nyugtalanság (babrálás, széken hintázás, ülőhely elhagyása, stb.),
– megkezdett tevékenység befejezetlensége,
– ingersorozatok hibás kivitelezése,
– tantárgyi alulteljesítés (főként, nyelvi, számolási feladatokkal kapcsolatban),
– én-bizonytalanság, másodlagos pszichés tünetek.
A fejlesztés célja
– a figyelemszabályozás és a viselkedés egyensúlyának megteremtése
A fejlesztés feladatai
– team munka keretében gyógypedagógiai, pszichológiai, szakorvosi együttműködés,
– speciális figyelem-tréning,
– a figyelem tartósságát biztosító környezeti feltételek megteremtése,
– fokozott egyéni bánásmód,
– az önszervezési képesség, az önkontroll fejlesztése,
– feladatok idői struktúrájának megtervezése és kivitelezése,
– motiválás, sikerélmény biztosítása.

A pszichés fejlődés zavarai körébe tartoznak továbbá a szocio-adaptív folyamatok zavarainak következtében kialakuló viselkedésszervezési problémák, amelyek az érzelmi kontroll, ön,- vagy mások felé irányuló agresszió, a szorongás, az én-szabályozás gyengeségében az alkalmazkodóképesség, a célirányos viselkedés, az önszervezés, valamint a metakogníció eltérő fejlődésében mutatkozik meg. Minthogy a magatartásjellemzőkben hasonlóság figyelhető meg, szükséges hangsúlyozni, hogy ezeknek hátterében elsődlegesen idegrendszer működési zavar, az ún. végrehajtó funkciók zavara és nem környezeti ártalom húzódik meg.
A fejlesztés célja
– a közösségi szabályokhoz alkalmazkodó, szervezett viselkedés kialakítása, a szélsőséges megnyilvánulások leépítése, az önkontroll, az érzelmi egyensúly megteremtése.
A fejlesztés feladata a fejlesztési cél alá rendelt szempontok figyelembevételével történik. Eszközei lehetnek:
a) kognitív viselkedésterápiás eljárások alkalmazása,
b) pszichoterápia,
c) a figyelem és egyéb kognitív képességek fejlesztése,
d) a mindennapi tevékenységek végzéséhez, iskolai elvárások teljesítéséhez igazított idői keretek rendszeres alkalmazása,

e) önértékelési képesség fejlesztése,
f) sikerélmény biztosítása, pozitív megerősítés, jutalmazási technikák bevonása,
g) Együttműködés a családdal és más szakemberekkel,
h) A fejlődés segítése gyakori pozitív visszajelzésekkel, a sikerélmény biztosítása.

30.6. Az iskolai fejlesztés pedagógiai szakaszai

A tanulók iskolai fejlesztésének pedagógiai szakaszai nem térnek el a NAT-ban rögzítettektől. A helyi tantervben indokolt lehet az első évfolyam két tanévi időtartamra történő széthúzása. Ebben az esetben az első tanév az intenzív prevenció, a szakszerű funkciófejlesztés, a pszichés gondozás, a megfelelő motiváció és a feladattudat kialakításának az időszaka a gyógypedagógiai korrekciós-kompenzáló-terápiás módszerek alkalmazásával.

30.7. A NAT alkalmazása

A pszichés fejlődés zavara miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott tanulók nevelése-oktatása során a NAT-ban meghatározott fejlesztési feladatok és tartalmak megvalósítása általában lehetséges.

4.2.4.1. Kiemelt fejlesztési feladatok

A pszichés fejlődés zavara miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott tanulók nevelése-oktatása során a NAT-ban leírt fejlesztési feladatok az irányadóak, de az egyes műveltségi területekhez rendelt tartalmak és fejlesztendő kulcskompetenciák (azok fejlődési útjai, módjai és kialakulásuk időtartama) módosulhat.

4.2.4.2. A NAT alkalmazása a helyi tanterv készítésénél

A helyi tanterv készítésénél a NAT-ban foglaltak az irányadóak, de az egyes műveltségi területekhez rendelt tartalmak, és fejlesztendő kulcskompetenciák (azok fejlődési útjai, módjai és kialakulásuk időtartama) mindenkor a tanulók egyéni fejlődésének függvénye.

A helyi tantervben az egyes tantárgyak témaköreire, azok tartalmára és követelményeire vonatkozó kerettantervi ajánlások a tanulók egyéni adottságainak figyelembevételével érvényesíthetők, a tanítási-tanulási folyamat azonban zömében speciális pedagógiai módszerrel és eszközzel irányított.

A helyi tanterv kiemelten kezelje az önismeretet, a reális önértékelés kialakítását, a kommunikáció fejlesztését. E feladatok minden műveltségterületen meg kell, hogy jelenjenek. Célzottan szerepet kaphat az Ember és társadalom, a Művészetek és ezen belül a Dráma és tánc fejlesztési feladatai között.

A beszédészlelés és beszédmegértés, a verbális figyelem és emlékezet intenzív fejlesztése, az olvasásértés fejlesztése a Magyar nyelv és irodalom műveltségi terület fejlesztési feladatai között kap kiemelt szerepet.

Az Idegen nyelvek tanításánál a nyelvoktatás auditív módszereinek előtérbe helyezése javasolt.

A Művészetek műveltségi területen belül a komplex művészeti terápia, a drámapedagógia, az akusztikus és vizuális észlelés fejlesztésének kiemelt szerepe van.

A Testnevelés és sport műveltségi terület fejlesztési feladatainak megvalósítása során szenzoros integrációs programok és terápiák beállítása és/vagy gyógyúszás, valamint logopédiai ritmika alkalmazása is javasolt. A Matematika területén a kompenzációs lehetőségek, speciális módszerek alkalmazása segíti az eredményes fejlesztést.

Azoknál a tanulóknál, akiknél a sajátos nevelési igény oka a hiperaktivitás, a figyelemzavar, indokolt a korszerű, rugalmas szervezeti keretek és módszerek előtérbe helyezése a helyi tanterv készítésénél.

30.8. Egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitáció

Az egészségügyi célú rehabilitáció elsősorban a pszichés fejlődési zavar jellegének, tüneteinek kivizsgálásakor megállapított diagnózisnak megfelelő szakorvosi ellátást, annak folyamatosságát, kontrollját, valamint a pedagógiai rehabilitációt segítő egészségügyi terápiákat foglalja magába. Ebből a szempontból fontos a gyermekneurológiai, a fülészeti, valamint a szemészeti vizsgálat, szükség esetén az érzékszervi gyógyítás.
A gyógypedagógiai tanár, terapeuta által vezetett pedagógiai rehabilitáció a funkcionális képességfejlesztő programok külön alkalmazásával, a fejlesztések során tanultak elmélyítésével szolgálja az eredményes iskolai előmenetelt. A tehetséges tanulók számára a tehetségük kibontakozásához szükséges feltételek, eszközök, módszerek biztosítása a pedagógiai rehabilitációsnak is kiemelt feladata.

31. A pedagógiai program érvényességével, módosításával, nyilvánosságával kapcsolatos egyéb intézkedések (R. 82. § (3) bek)

31.1. A pedagógiai program érvényessége

1. Ez a pedagógiai program kiterjed a Zöldliget Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű Baptista Általános Iskola és Gimnázium Alapító okiratában foglalt tevékenységekre.
2. Az iskola 2019. szeptember 1-jétől szervezi meg nevelő és oktató munkáját e pedagógia program alapján.
3. Ezen pedagógiai program érvényességi ideje 2019. szeptember 1-jétől (amennyiben jogszabály nem írja elő a módosítását) 2024. augusztus 31-ig szól.

31.2. A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata

1. A pedagógiai programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja.
   - A nevelők szakmai munkaközösségei minden tanév végén írásban értékelik a pedagógia programban megfogalmazott általános célok és követelmények megvalósulását.
2. Amennyiben jogszabály nem ír elő korábbi időpontot, a 2023/2024-es tanév során a nevelőtestületnek el kell végeznie a pedagógiai program teljes – minden fejezetre kiterjedő – felülvizsgálatát, értékelését, és szükség esetén ezen pedagógiai programot módosítania kell, vagy teljesen új pedagógiai programot kell kidolgoznia.

31.3. A pedagógiai program módosítása

1. A pedagógiai program módosítására javaslatot tehet:
   - az iskola igazgatója;
   - a nevelőtestület bármely tagja;
   - a nevelők szakmai munkaközösségei;
   - az iskola fenntartója.
2. A tanulók a pedagógiai program módosítását az iskolaszék diák-önkormányzati képviselői útján javasolhatják.
3. A pedagógiai program módosítását a nevelőtestület fogadja el, és a Fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé.
4. A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 26.§ (1) *„A pedagógiai program azon rendelkezéseinek érvénybelépéséhez, amelyekből a fenntartóra, a működtetőre többletkötelezettség hárul, a fenntartó, a működtető egyetértése szükséges.”* Ennek értelmében a pedagógiai program a fenntartó, a Baptista Szeretetszolgálat Egyházi Jogi Személy jóváhagyásával válik érvényessé.
5. A módosított pedagógia programot a jóváhagyást követő tanév szeptember első napjától, felmenő rendszerben kell bevezetni.

31.4. A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala

1. Az iskola pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető.

2. A pedagógiai program olvasható az iskola hivatalos honlapján, továbbá egy-egy példánya a következő személyeknél, illetve helyekentalálható meg:
   - az iskola fenntartójánál;
   - az iskola irattárában;
   - az iskola igazgatójánál;
   - az iskola igazgatóhelyetteseinél;

3. Az iskola pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető.

4. A pedagógiai program olvasható az iskola hivatalos honlapján, továbbá egy-egy példánya a következő személyeknél, illetve helyeken található meg:
   - az iskola fenntartójánál;
   - az iskola irattárában;
   - az iskola igazgatójánál;
   - az iskola igazgatóhelyetteseinél;